

5 de maig: FOR

LA LLIBERTAT

AMIRO

¡BASES FUERA!

JCPV

desarmament
NO a l'OTAN

JCPV

JOVENTUT COMUNISTA
DEL PAÍS VALENCIA

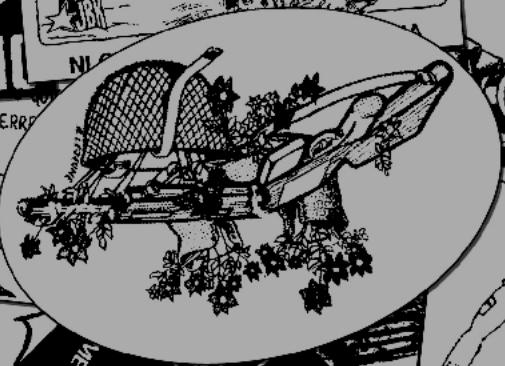
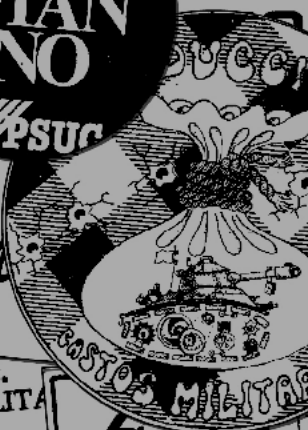
en defensa Cabañer
Alcázar de San Juan

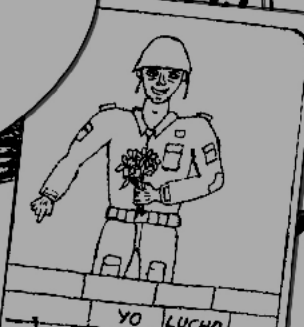
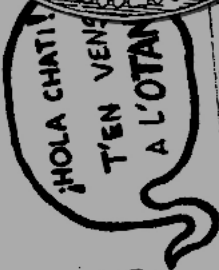
Asociación Antimperialista P. V.

PAZ
VALENCIA
EM L'OTAN.
NEUTRALITA

GRUP
DE S

118/2025

Edita: Falla Arrancapins, fundada en 1908

Coordinació: *Gil-Manuel Hernández*

Coordinació artística: *Ricardo Ruíz*

Equip de Redacció: *Gil-Manuel Hernández, Pep Romero, Ricardo Ruíz i Ferran V. García Ferrer*

Disseny i Maquetació: *Jaime Sebastián. Handshake Studio*

Il·lustració coberta: *Arxiu Josep Lluís Marín*

Esbossos: *Pep Romero*

Textos: *Iván Esbrí, Pep Romero, Gil-Manuel Hernández, Boro. M.Tarín, Neus Navarro, David Montesinos, Ricardo Ruíz, Rafa Xambó, Joan Castelló, Santiago Guerrero, Ofèlia Arques, Ferran V. García Ferrer i Francisco Grimaldo, Borja Iváñez*

Poemes: *Josep Izquierdo, Javier M.Tarín i Josep Antoni Fluixà*

Obres: *Àlex Gambin, Escif, Víctor Valero, Sento Llobell, Cesc Roca, Elías Taño, Reyes Pe i Disneylexia*

Fotografies: *Iván Esbrí, Joan Castelló i Ferran V. García Ferrer*

Publicitat: *Engracia López i Vicenta Miralles*

Dipòsit Legal: V-220-2011
Arrancapins 2026

El present llibret ha participat en la convocatòria de les ajudes de la Generalitat per a la promoció de l'ús del valencià.
El present llibret participa en els Premis de les Lletres Falleres.

IEN

FALLA

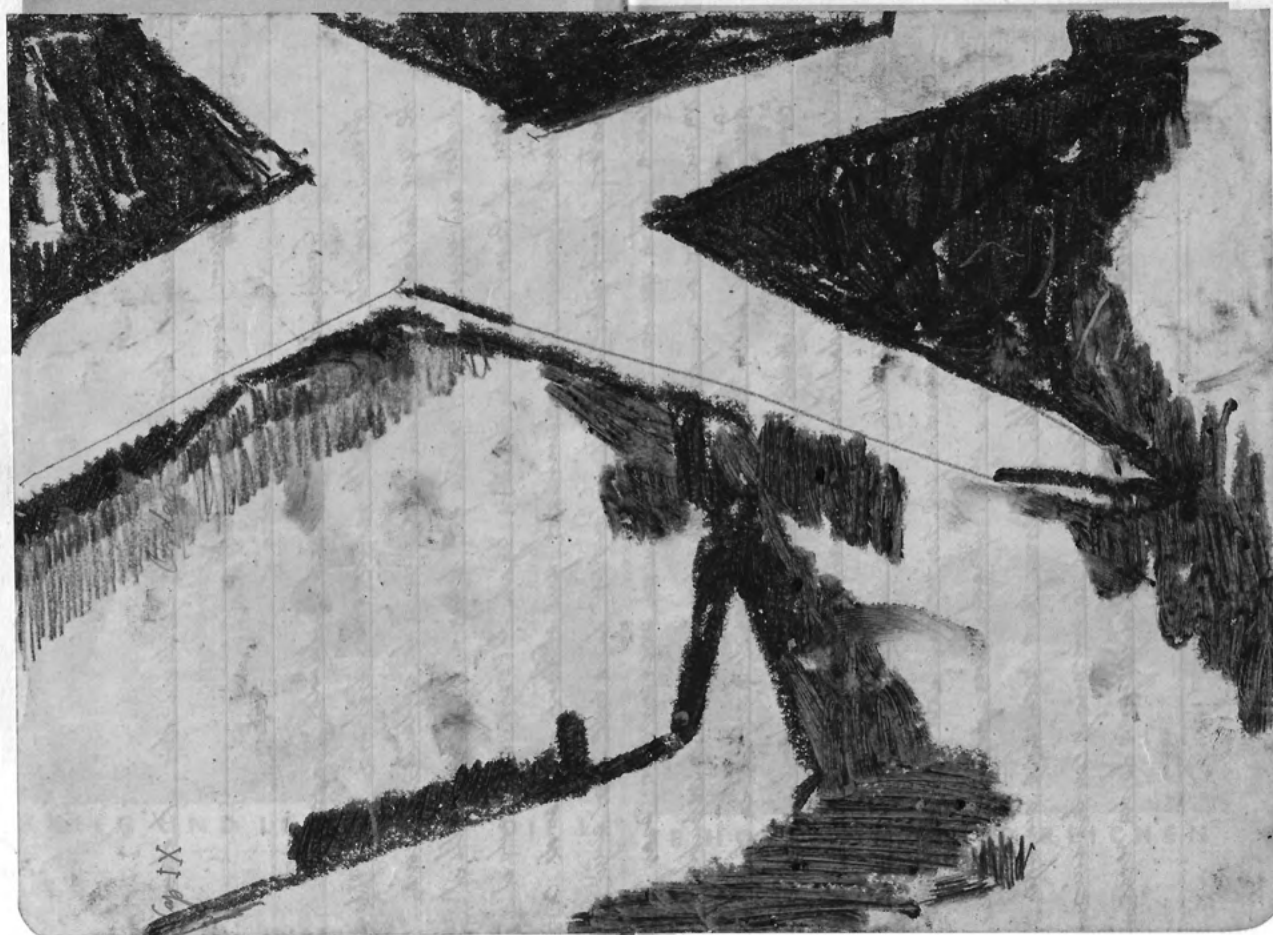
PIEU

ARRANCAPINS

IDIE

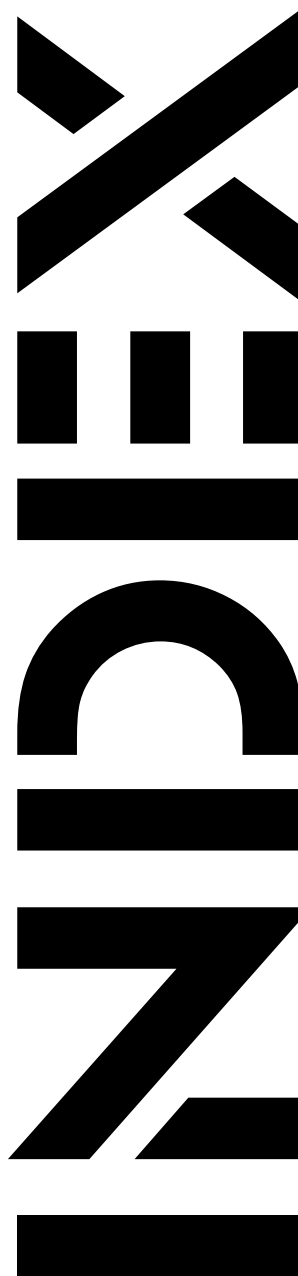
2026

IPAÜ

(1/32) T: Guerra y cadáveres — la última esperanza de los ricos. —
Mi ~~Comunistas del 20/21 aniversario~~ ~~contra la guerra~~ ~~en mayo de 1917~~. El lema del KPD para las elecciones a la presidencia re-
zaba: «Quien vota a ~~Hitler~~ vota a ~~Hitler~~, quien vota a Hitler, vota la
guerra.» — En: n.º 18, pp. 420-421.

Deserció i autodefensa	6
De vegades la pau	12
<i>Raimon Pellegro</i>	
Arrancapins en guerra	14
<i>Gil-Manuel Hernández i Martí</i>	
Dos obres mestres de l'art faller antibelicista	19
<i>Iván Esbrí Andrés</i>	
El senyor de la guerra	25
<i>Joan Castelló Lli</i>	
Raons per a l'objecció de consciència	39
<i>Boro M. Tarín</i>	
El contrari de la guerra no és la pau, sinó la festa	44
<i>Ricardo Ruíz</i>	
Quan la falla diu críticament pau, la pólvora diu rotundament prou	52
<i>David Montesinos</i>	
Nadal de 2023	60
<i>Josep Antoni Fluixà</i>	
Desaprendre la guerra	62
<i>Santiago Guerrero Llamas</i>	
La pau s'aprén i aprenem a construir-la	68
<i>Ferran V Garcia-Ferrer</i>	
Quan eixim als carrers, Volum II	73
<i>Neus Navarro i Gómez</i>	

Manual d'instruccions per a no anar a la guerra	78
<i>Javier M. Tarín</i>	
Ciència i Pau	85
<i>Ferran V. Garcia-Ferrer</i>	
La lluita contra el servei militar: Victoria de l'antimilitarisme	91
<i>Rafa Xambó</i>	
Esbosos i explicacions	103
<i>Poeta del foc, Josep Manuel Izquierdo i Borja Ivañez</i>	
Els jardins oblidats	123
<i>Ofèlia Arques</i>	
La pau que no sabem dir	130
<i>Francisco Grimaldo</i>	
La traca correguda	133
Arrancapins som	147
Programa d'actes 2026	150
Guía Arrancapins	108

DESERCIÓ I AUTODEFENSA

DESERCIÓ I AUTODEFENSA

7

Corren temps de guerra. Temps de multiplicació dels conflictes bèl·lics, temps en què els que ja existixen es cronifiquen i s'estanquen, mentre n'apareixen de nous amb una facilitat inquietant. El planeta sembla immers en una guerra mundial difusa, fragmentada però persistent, que avança com una boira espessa fins a convertir-se en un paisatge habitual. Esta normalització afavorix els qui viuen de la guerra, els qui necessiten que cresca el conformisme i que acceptem sense protestar l'augment vertiginós de la despesa militar, de la producció d'armes i de tota una indústria de la seguretat alimentada per amenaces sovint inflades o directament inventades. Fins i tot torna l'ombra d'un antic fantasma: el servei militar obligatori, presentat ara com a necessitat patriòtica.

Per això, davant la guerra, davant l'expansió incessant dels fronts i davant l'interés dels poders més forts per transformar la destrucció en negoci, hem de dir clarament no. Hem de negar-nos. Hem de desertar —no en el sentit de fugir del món, sinó en el de negar legitimitat a la lògica bèl·lica i als seus beneficiaris. La *deserció* esdevé hui el primer valor democràtic d'esta era: desertar de les seues mentides, de les seues mobilitzacions forçades, dels seus pressupostos, de la seua maquinària ideològica.

Però desertar no vol dir resignar-se ni abaixar els braços. Per això el segon valor imprescindible és *l'autodefensa*. Si no volem que la

guerra ens arrossegue com una ona imparable, hem d'aprendre a protegir-nos col·lectivament: organitzar-nos, cooperar, practicar l'ajuda mútua, construir xarxes de solidaritat i de resistència que facen possible mantindre la vida enmig de la destrucció que altres busquen estendre. Autodefensa vol dir autonomia, autogestió, coordinació entre persones i col·lectius que no estem disposats a ser còmplices ni víctimes.

Les Falles d'enguany —i este llibret, tan modest com siga— volen fer explícita esta doble declaració: deserció i autodefensa. Dir no a la guerra, però també dir sí a la protecció mútua, a l'organització popular, a la defensa dels nostres drets i de la nostra dignitat davant d'un món que pretén acostumar-nos al dolor i a la violència. Perquè la militarització no és només cosa de fronts llunyans. També es manifesta ací: en la creixent repressió dels moviments dissidents, en la securització de la vida quotidiana, en l'allau de normes, prohibicions i penes de presó, en la criminalització de les protestes laborals i estudiantils, en la vigilància creixent de les veus que s'alcen contra el genocidi de Palestina o amb qualsevol causa justa. Això també és guerra: guerra social contra la ciutadania i, molt especialment, contra les classes populars. Davant d'això, la millor "arma" és la capacitat d'autoorganitzar-nos. Per això, en la nostra falla d'Arrancapins ho diem ben alt: cremem la guerra i defensem els

8

LIBRET FALLA ARRANCAPINS 2026

9

DESCERCIÓ I AUTODEFENSA

nostres drets. Enguany el nostre lema és: *En peu de pau*. Rebutgem el món que volen imposar-nos i afirmem que encara hi ha espai per a resistir, per a desertar i per a defensar-nos col·lectivament davant de totes les formes de violència que amenacen el present i el futur.

DIE VEGADIES LA PAU

RAIMON PIELLEGRO

De vegades la pau
no és més que por
por de tu, por de mi
por dels homes que no volem la nit
De vegades la pau
no és més que por.

De vegades la pau
fa gust de mort
dels morts per sempre
dels que són només silenci
De vegades la pau
fa gust de mort.

De vegades la pau
és com un desert
sense veus ni arbres
com un buit immens on moren el homes
De vegades la pau
és un desert.

De vegades la pau

12

13

tanca les boques
i lliga les mans
només et deixa les cames per fugir.
De vegades la pau.

De vegades la pau
no és més que això
una buida paraula
per a no dir res
de vegades la pau.

De vegades la pau
fa molt més mal.
De vegades la pau.

ARRANCAPINS EN GUERRA

GIL-MANUEL HERNÁNDEZ I MARTÍ

15

ARRANCAPINS EN GUERRA

Cremada la falla d'Arrancapins de 1936 i amb ella la resta de falles de València, la festa fallera no retornà a la ciutat fins l'any 1940. Quan el 18 de juliol de 1936 es va produir la sublevació militar franquista i va esclatar la Guerra Civil Espanyola es tallaren moltes coses i molts projectes. Un d'ells, modest però ferm, fou el de la falla Arrancapins. Un projecte encetat en 1908 i continuat amb alts i baixos en les tres dècades següents: quatre falles aïllades en 1913, 1916, 1917 i 1924, tres falles seguides en 1928, 1929 i 1930, i tres més, ja com a comissió moderna, amb una organització interna més o menys estable, entre 1934 i 1936. Durant estos anys, el primitiu emplaçament de la falla d'Arrancapins es va anant convertint en una demarcació fallera, sumant-se noves comissions de la zona a l'expansió fallera de la dècada dels trenta. Ara be, quan el projecte ja estava consolidat, la guerra el tallà radicalment.

En esclatar el conflicte bèl·lic les comissions falleres es varen dissoldre. Molts dels seus membres foren mobilitzats per anar a lluitar i les comissions ja dissoltes decidiren lliurar els seus escassos fons, fins i tot els extrems de revetlles i funcions de recaptació popular, per a la causa antifeixista. L'any 1937 les autoritats republicanes i revolucionàries de València intentaren plantar quatre falles antifeixistes confeccionades per Regino Más, i animades ideològicament per la figura de Josep Renau. Tanmateix, les rivalitats entre comunistes i anarquistes, principalment, i el temor de que les masses de gent contemplant les falles en els carrers pogueren originar bombardejos del bàndol feixista, feren que les falles no es plantaren per decisió municipal i sols es procedira a l'exhibició dels seus ninots i escenes a la Llotja. L'any 1938 s'exposà una escena costumista d'una falla planificada per a la Plaça del Mercat Central, així com una en miniatura en l'aparador d'Almacenes Cuadrado, però l'activitat fallera ja no va tornar fins que el 6 de maig de 1939 el Negociat de Fires i Festes del nou Ajuntament franquista de València, mitjançant

un anunci a la premsa, demanava a les comissions falleres que es reconstituïren i comunicaren al Negociat els noms, cognoms i les adreces dels nous presidents i secretaris. Finalment, el 23 d'octubre de 1939 s'aprovà, després d'una declaració prèvia d'urgència, un dictamen de la Delegació de Governació que proposava l'autorització per a celebrar les festes falleres el 1940.

Però mentre va durar la Guerra Civil la vida al barri d'Arrancapins transcorregué plena de dificultats, restriccions i misèries, com a la resta de la ciutat i el país. Com recordava en 2006 Vicent Domingo Timoner, artista faller nascut al carrer Pintor Vila Prades, quan les sirenes anunciaven els bombardejos, els veïns del carrer corrien a refugiar-se en un domicili particular, una planta baixa, coneguda com casa Donela, ubicat al costat del que posteriorment seria casal de la comissió, ubicat en el número 18, ja que el refugi soterrani autèntic estava en la Gran Via Ferran el Catòlic, i per tant quedava lluny. Allí, aglomerats sota el sostre de la casa, els veïns esperaven que passara el perill per tornar cadascú al seu quefer. De fet, En els tres anys que va durar la Guerra Civil, la ciutat de València va ser bombardejada durant 237 dies per la marina i l'aviació italiana i alemanya. Per a salvaguardar la població civil dels bombardejos es van planificar més de 300 refugis públics i privats, encara que la gran majoria van ser construïts per la Junta de Defensa Passiva, depenent del Ministeri de Defensa.

El mateix Vicent Domingo Timoner encara evoca la visió d'estar ell i uns amiguets jugant al cantó dels carrers Joan Llorenç i Calixt III i veure perfilar-se en el cel les imatges d'avions metrallant-se. En tot cas, com afirma el mateix testimoni, el problema realment greu es va iniciar amb la fi de la guerra i el començament d'una postguerra marcada per la fam, la repressió, l'estraperlo i tota mena de mancances¹.

¹ Entrevista a Vicent Domingo (15 de desembre de 2006).

En 2006 Marujín Martínez, neta, filla i esposa de presidents d'Arrancapins, evocava una imatge similar, la dels projectils que disparaven els vaixells de l'exèrcit feixista des de la mar en direcció a la ciutat, i que passaven xiulant per damunt del barri, queien en l'Olivereia i provocaven el pànic entre la població².

En 1997 Vicent Miralles també recordava els bombardejos de la Guerra Civil al barri, mentre ell era un xiquet i jugava pel carrer amb els seus amics. Miralles recordava, així mateix, l'assalt de les forces anarquistes al quarter de la Guàrdia Civil d'Arrancapins. Cal afegir que aquell assalt va tindre lloc perquè l'esmentat quarter, com els altres de la capital Valenciana, s'havien mantingut sense revoltar-se, però tampoc la seua oficialitat feia res per parar el col d'estat dels rebels militars. A poc a poc les forces revolucionàries armades, en mig d'una vaga general, s'acostaren als quarters, per evitar qualsevol temptació involucionista i, finalment, davant una nova sedició militar als quarters Valencians, el 29 de juliol de 1936, les forces populars els assaltaren i penetraren en els recintes per tal d'aprovisionar-se d'armes.

A més a més, Vicent Miralles també evocava el moment de la fi de la guerra, que tanta fam li va fer passar a ells i als seus en la crua postguerra: "Amb molta por, perquè venien els nacionals i de moment 'pum, ala!', tots penjant banderes nacionals pels balcons... Una animalada... Va ser dramàtic.". Fins i tot recorda un cas curiós, el d'un pilot nacional anomenat Alarcón, que vivia al barri "i venia a bombardejar València i va estar al bombardeig del port. El fill era molt amic meu". En la mateixa entrevista Vicent Miralles fa una singular descripció de la vida al barri d'Arrancapins en aquells anys, que reproduïm pel seu interès:

² Entrevista a Marujín Martínez (28 de desembre de 2006).

“Ací tots eren guàrdies civils, els qui vivien ací. Jo era amic dels fills dels guàrdies civils. Ací eren tot casetes com esta i tot això era horta i l’església de la Verge del Bon Pastor. Això era un camí sense asfaltar – una polseguera que es formava...- i el carrer este estava adoquinat. Ací estava la fàbrica de seda i l’amo ajudava molt a la gent. Ací no h’hi havia aigua calenta i este home cridava a les veïnes del barri per donar-les aigua calenta. També feia ‘cabacaces’ pel costipat – una medicina que es feia amb conyac i no sé què més – i ens donava ma mare això i se’ns passava la tos. El fabricava ell. Era molt bona persona. Este barri era com si fórem tots família, baixàvem les taules per a sopar i els xiquets ens posàvem a jugar a la corda, a la trompa... Era un barri que tenia molta vida i molt familiar. Ara ens desconeixem, passem i diguem ‘adiós, muy buenas.’”³

Records d’Arrancapins en guerra, perquè la guerra civil potser és de les pitjors guerres possibles, i deixa empremtes per a sempre. Per això és necessari fer memòria de la guerra, perquè ningú no oblide i sapiguem que la pau i la democràcia són un immens tresor.

Les temàtiques explícitament antibelicistes en les falles contenen amb notables exemples corresponents a episodis com les guerres colonials -Marroc i Cuba¹-, Carlistes, dels Bóers, la Guerra Civil, la Guerra Freda, Irak, Ucraïna, Palestina, etc.

Sobre les primeres, en el període 1860 a 1865, 1871, 1893 a 1898 i 1900, una etapa extensa on la falla era fèrrriament crítica i incisiva, en la Plaça de l'Almudí, Mossén Sorell, Plaça de Pertusa, Teixidors, Trinitaris, Na Jordana, Plaça de Bous, Plaça de Sant Esteve, Lepanto-Guillem de Castro, Tros Alt, Plaça de Portxets, Llanterna-Escolano, Caixers, Plaça de la Pilota, Plaça de l'Arbre, Plaça de la Reina i Príncep Alfonso, entre altres, es plantaren cadafals molt incisius contra els conflictes del moment i les seues conseqüències, com el desmembrament del dit Imperi Espanyol.

Es poden esmenar també *El canó de la mort*, Manuel Guinart, en Ramón y Cajal-Troya, el 1934; les Falles Antifeixistes de València i Granada i la franquista de Toledo, el 1937²; *Guerra Freda*, dels germans Antonio i José Fontelles, en Reina-Pau, el 1959; *El joc de la guerra*, de Vicent Almela, en Espartero, 1986; *El dia abans*, de Julio Monterrubio, en Convent de Jerusalem, el 1986; *Paz*, dels No T'Espàntex, en Castelló-Sogorb, el 2003; o *La raó de la desraó*, de Toni Pérez, en Almirall Cadarso, el 2024, entre altres. Com també falles no executades com *Deixeu la bola en Pau!!*, de Víctor Valero, proposta de Falla Municipal Infantil 1987, i *Un clam per la Pau*, de José Pascual "Pepet", proposta de Falla Municipal 1997; i sense descurar un parell d'Arrancapins: *Arrancamurs*, el 2022, i *Passaran?*, el 2023.

I entre elles, altres dos obres mestres que paga la pena ressenyar.

1 La tensió amb EE.UU. i Cuba comportà la declaració de l'Estat de Guerra i la suspensió de les Falles de 1896.

2 Les Falles oficials estigueren suspeses de 1937 a 1939.

Moviments socials,
Agustín Villanueva-Francisco Esteban,
Falla Quart-Palomar, 1984

Un dels tàndems d'artistes més prolífics dels anys 1980s fou el format per Agustín Villanueva Collar (Villar de Cañas, 1947) i Francisco Esteban Martínez "Paquito", que van tenir una notable producció en places com Almirall Cadarso, Sapadors i ací en Quart-Palomar³, amb una falla que tenia com a assumpte principal els moviments ecopacifistes, iniciats en les anys 1960s-1970s arrel del qüestionament de la Guerra de Vietnam, l'esperit de Woodstock i la Crisi del Petroli de 1973 i que al nostre país tingueren via lliure amb el procés democràtic i la formació de col·lectius com Salvem el Saler, Brisa o el Comité Antinuclear d'Euskal Herria.

Així, un canó Obús Santa Bàrbara 155/52 SIAC de l'Exèrcit Espanyol de Terra quedava inutilitzat en plena avançada per un seguit de plantes i insectes que l'atrapaven. Una de les escenes, feia homenatge al Comandant Jacques Cousteau en la crítica de la falla, qui gràcies als seus programes d'investigació permetia al món descobrir les meravelles de la mar.

Per altra part, es citava als militants de la dita "esquerra verda", amb premises aleshores novadores con les lleis de protecció del mediambient i de defensa dels animals. Igualment, la crítica de la falla qüestionava la permanència d'Espanya en l'OTAN⁴, el servei militar obligatori, l'imminent posada en marxa de la planta nuclear de Confronts⁵ i el incivisme amb l'entorn urbà.

3 Villanueva prengué major renom com a artista de Secció Especial en Na Jordana -1988 a 1990-, Convent de Jerusalem -1992, 1993, 1995 a 1997- i Blanqueries -1994-. Té tres primers premis en la màxima categoria -1988, 1990, 1993- i una Falla Municipal -2003-.

4 *Per la Pau*, OTAN no, José Antonio Santaaulalia, Arrancapins, 1985.

5 *Nuclear? No, gràcies*, Vicent Marín Bellver, Arrancapins, 1984.

Moviments socials. Foto i arxiu Vicente Sarrión.

Dos coloms, una branca,
Pere Baenas-Escif,
Falla Municipal, 2024

Pere Vicent Baenas García (Gandia, 1967), es presentava en la plaça gran de València el 2024 amb la seua quinta Falla Municipal⁶, coincidint aquell exercici, a més, amb la seua falla número vint-i-cinc en Secció Especial⁷ i fent saber que obria un període de descans de la primera línia per a reorientar la seua carrera cap a falles amb menor pressió mediàtica.

En esta ocasió, Baenas, amb vora trenta-sis anys de trajectòria, exercia de taller executor del projecte ideat i esbossat pel *streetartist* Escif, qui havia fet

⁶ 2002, 2004, 2007, 2011, 2024.

⁷ En Especial ha plantat en Sueca-Literat Azorín, Malvarosa, Pl. Pilar, Exposició, Nou Campanar, Cuba-Literat Azorín i Convent de Jerusalem. Té cinc Primers Premis: 2014, 2015 (Pilar) i 2018, 2021, 2022 (Convent).

incursió en les falles amb Emilio Miralles -*Tot el que sobra*, Corona, 2015-, Pepe Latorre-Gabriel Sanz -*El mirador*, Reina-Pau, 2022- i Manu Martín -*Mai es sap*, Corona, 2023-.

D'entre tal currículum, el seu projecte de major alçanç fou *Acò també passarà*, "la Meditadora", amb José Ramón Espuig i l'esmenat Manu Martín, Falla Municipal 2020 que es convertí en l'arenga i imatge de la cancel·lació de les Falles i la resiliència en els mesos més durs de la pandèmia de la COVID-19, sent portada de mitjans nacionals i internacionals.

La seua següent proposta, amb Baenas, *Dos coloms, una branca* continuà en la mateixa tònica tant en el vessant estètic com temàtic; o, en general, amb el tipus de missatge subversiu que Escif projecta en la seua obra⁸.

Per baix, les escenes feien referència al salt de la tanca dels immigrants en Melilla⁹ -s'hagué de retirar abans de la cremà per pressió de col·lectius-; poder i contrapoder, amb una infanta prussiana atavida de guerrillera; la turistificació, amb uns aliens; la Capitalitat Verda de València, una doble *fashionvictim*, la dona que segueix les tendències i el cocodríl al qual han esgarrat la pell per a confeccionar un borso; la contaminació dels mars, amb una Tortuga Ninja envoltada de plàstics; l'abús i dependència dels aparells electrònics, dos escenes amb la poma d'Apple esclafant un jove i dos Neandertals tractant de fer foc amb un mòbil; o l'antagonista de *Cazafantasmas*, la mascota Stay Puft Marshmallow Man, senyalant a les falles de poliestiré expandit, amables estèticament però agressives amb el medi ambient.

Com es citava en l'explicació i relació de la falla, les figures centrals eren dos coloms, símbols de la Pau, que s'enfrontaven per una branca d'olivera, altre signe

⁸ Per exemple: *Fashion victim*, en el Passatge Dr. Serra de València, front el Primark.

⁹ Escena ja apareguda en d'*Acò també passarà*, 2020.

pacifista, com a al·lusió a la fragilitat de la Pau. Les torres de fusta simbolitzaven les societats occidentals, les majorment alienes a certes realitats.

La feblesa de la Pau, doncs, era un dels principals objectes d'atenció i, en el seu llibret, es tractaven qüestions entorn de les vegades que la ciutadania havia exit a clamar per la Pau pels carrers de València -Miguel Àngel Blanco, 11-M, Irak- i, per supost, del clima bèlic imperant en Ucraïna i Gaza, amb fèrries crítiques a Rússia i Israel. Davant tals continguts i una vegada editat i distribuït, el propi Ajuntament va ordenar la seua retirada, en una acció que va causar vertadera polèmica.

Dos coloms, una branca. Foto i arxiu Vicente Sarrión.

2-4

LIBRERIA FALLA ARRANCAPINS 2026

Un facinerós (un mal necessari per a alguns) veu en la venda d'armes la seua forma de vida per a aconseguir tots els seus somnis. Es converteix en un traficant d'armes que acaba nadant en l'abundància dels dòlars. Quan contempla tot l'aconseguit exclama: Res n'hi ha més car per a un traficant d'armes que la pau.

Una vegada més, la ficció supera la veritat. El paràgraf anterior no és una proclama d'un fervorós defensor de la lluita armada. És una sinopsi d'una pel·lícula de 2005, *El senyor de la Guerra*, dirigida per Andrew Niccol i protagonitzada per Nicolas Cage. Però en llegir-la ara, benvolgut lector, segur que li ha vingut al cap el nom d'algun polític dels nostres dies.

Refrescarem la memòria. L'any 2005, Donald Trump es dedicava als negocis immobiliaris al capdavant dels seus dos consorcis empresarials, *Trump Organization* i *Trump Entertainment*, construint torres de pisos, casinos i camps de golf. Després de diversos intents de ser nominat pel Partit Republicà, va ser elegit en dues ocasions president dels Estats Units (2017-2020 i 2025-fins a l'actualitat).

En el seu segon mandat, Trump s'ha convertit en un modern i maliciós *Senyor de la guerra*. Sense cap mena de complexos, ha ignorat les lleis internacionals, s'ha dedicat a la caça d'immigrants i ha

A la vista de esta familia no tiene nada de extraño que todas las personas decentes sueñen con una buena jaula. Precisamente con la que nuestros soldados construyen en las trincheras.

Portada de la revista *Ahora* amb ninots de les falles antifeixistes de 1937

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

secundat o recolzat als invasors en diferents negociacions de pau. A Ucraïna ha reduït al mínim l'ajuda militar a aquest país i ha donat el seu beneplàcit als territoris conquistats per les armes per l'exèrcit de Vladímir Putin. A Gaza, ha recolzat la massacre contra la població civil comesa per Israel, un govern el de Netanyahu que ha bombardejat edificis, hospitals, escoles i ciutats causant la mort de centenars de milers de ciutadans civils i que ha impedit l'entrada d'ajuda humanitària, la qual cosa ha sigut qualificat de genocidi per la Comissió Internacional Independent de Nacions Unides.

Home sense escrúpols, Trump, al qual se li imputen relacions amb una actriu porno (segons va denunciar la mateixa Stormy Daniels) i amb una menor (segons revelacions del pederasta Jeffrey Epstein), no va ocultar les seues intencions sobre els seus interessos quan va afirmar que els Estats Units hauria de prendre el control de Gaza per a reconstruir-la i construir en el seu litoral la denominada Riviera d'Orient, la qual cosa suposaria la deportació forçosa de milions de gazians cap a Egipte i Jordània.

Encara que ha demanat sense rubor que li concedisquen el Premi Nobel de la Pau, Trump s'ha convertit en el senyor de la guerra del segle XXI. Només està preocupat, com confirmen les seues declaracions i actuacions, a fer negoci amb les seues empre-

Mutacions, de Manolo Martín amb guió de l'humorista gràfic Ortífus (Na Jordana, 2000). Arxiu Joan Castelló Lli

El joc de la guerra, de Vicente Almela (Espartero-Ramon i Cajal, 1986). Arxiu Joan Castelló Lli

La batalla dels colors, de Vicente Martínez Aparisi amb disseny de Carlos Corredra (Malva-rosa-Ponz-Cavite, 2010). Foto Joan Castelló Lli

ses en la reconstrucció dels països assolats per la guerra i a vendre'ls armes perquè seguís el conflicte bèl·lic. Amb un tarannà autoritari i una personalitat histriònica, Trump ha sigut motiu de crítica en les falles, tant per la seua actitud imperialista (ha volgut annexionar-se el Canadà i Groenlàndia) com per iniciar una guerra aranzelària amb (quasi) tots els països del món, trencant així les regles del multilateralisme capitalista. Només en les falles de la secció especial de 2025, el president estatunidenc apareix com a protagonista en escenes de les falles Sueca-Literat Azorín, plaça del Pilar i Convent Jerusalem. També va ser una figura recurrent en l'exposició del ninot als inicis del seu primer mandat, com va ocórrer en 2018 amb les figures presentades per les comissions de Barri de Sant Isidre (2018), Joaquín Costa-Borrana (2018), Camí Nou de Picanya-Nicolau Primitiu (2018), Olivereta (2018), Ferros-Juan Bautista Perales (2018) i Pius XII-Jaume Roig (2018).

FALLES EN PEU DE PAU

Eixa mirada satírica de les falles no s'ha centrat exclusivament en temes socials i costumistes. Encara que no sempre de manera majoritària, les falles també han alçat la veu contra les guerres, amb les seues inseparables conseqüències de destrucció, carrera armamentista, crisi econòmica i empobriment de les classes populars, que són les grans damnificades de qualsevol conflicte armat.

La crítica esmolada contra la guerra ha estat molt present en la història de les falles. Una de les primeres referències va ser la conflictiva relació que va mantin-

28

29

dre Espanya amb el Marroc des de mitjan segle XIX fins a les primeres dècades del segle XX. Podem citar com a exemple diverses falles de 1860, com la de la plaça de l'Almodí, que representava un campament moro bombardejat per l'esquadra espanyola; o la de la plaça de Mossén Sorell, amb un africà enarborant una amenaçadora simitarra.

Tres dècades després, la falla del carrer Trinitaris de 1894 tornava a incidir sobre aquest mateix tema: el seu protagonista era el general Martínez Campos, un dels protagonistes de la guerra amb el Marroc, que acceptava una bossa de diners oferida per un moro, mentre que un altre marroquí ridiculitzava al militar espanyol per estar fent el mico.

En les últimes dècades del segle XIX no van faltar referències a la guerra francoprussiana, amb dos dels seus principals protagonistes: l'emperador Guillem i Napoleó, que apareixien en la falla del carrer Carabasses de 1871. En eixe mateix emplaçament, però en la falla de 1875, s'al·ludia a la Tercera Guerra Carlista de 1872-1876, amb un panteó en el qual s'havia enterrat al partit carlista.

No obstant això, la gran protagonista de l'última dècada del segle XIX va ser la guerra de Cuba, que a més va ser el motiu últim pel qual es van suspendre les falles de 1896. El 8 de març d'eixe any, les autoritats

van prohibir al Partit Republicà de Blasco Ibáñez celebrar un míting sobre el desenvolupament del conflicte a l'illa del Carib. Els convocants van fer cas omís d'aquest veto i van intentar entrar per la força en la plaça de bous, lloc triat per al míting, la qual cosa va originar una sèrie de disturbis i

El día d'abans, de Julio Monterrubio (Convent de Jerusalem, 1986). Arxiu Joan Castelló Lli

Esbós de la falla de la Plaça de la Pilota de 1897

desordres públics que van culminar amb la mort d'un guàrdia civil, el processament de Blasco Ibáñez i la suspensió de les falles de 1896.

Les comissions van repetir en 1897 la temàtica presentada un any abans, la majoria d'elles (set de les onze falles plantades) dedicades a la guerra de Cuba, un país que apareixia representat per un llibrell (*cuba*, en castellà) i *mambises* (els partidaris

de la insurrecció cubana contra Espanya), com es pot veure en l'esbós de la falla de la plaça de l'Arbre de 1897.

El primer premi de 1897 va ser per a la falla de la plaça de la Pilota: un porc vestit d'etiqueta (amb els pantalons a ratlles, imitant la bandera americana) i lligat a un pal alçat sobre una pira de llenya, com si es tractara d'un acte de fe de la temuda Inquisició, en el qual el poble espanyol "condemnava al foc al porc americà". Un altre exemple va ser el de la falla de la plaça dels Caixers: un llibrell envoltat d'uns porcs amb la pell plena d'estreles que intentaven ficar el morro en el recipient.

Continguts similars tenien també les falles de la placa Pertusa de 1900, del carrer Gràcia de 1908 i de la plaça de Mossén Sorell de 1911. Igualment, mereix destacar-se la falla de la plaça dels Porxets de 1915 sobre la neutralitat espanyola en la Primera Guerra Mundial.

Després de la insurrecció militar de 1936 contra la II República i la consegüent guerra civil (1936-1939), les falles van patir una nova suspensió el març de 1937. Els quatre projectes aprovats mesos abans per a construir unes falles antifeixistes (*La catedral*, *La balança del món*, *El Betlem d'enguany* i *Coses d'ara*, amb caricatures de personatges dictatorials com ara Franco, Queipo de Llano, Hitler i Mussolini) no van poder plantar-se davant l'amenaça de l'exèrcit rebel de bombardejar la ciutat, encara que es va realitzar una exposició en la Llotja, organitzada per l'Aliança d'Intel·lectuals per a la Defen-

30

31

sa de la Cultura i del Sindicat de Professionals Liberals (CNT), amb ninots més representatius d'eixes falles.

Durant el franquisme trobem de nou referències a la guerra en els lemes d'algunes falles, encara que això sí, més edulcorats i al·ludint sempre a enemics exteriors, modes o ideologies contràries als interessos polítics del règim. Com a exemple servisquen aquestes dues falles: *Guerra als invasors* (Plaça del Doctor Collado, 1949) i *Guerra freda* (Reina-Pau-Sant Vicent, 1959), totes dues realitzades pels germans Fontelles.

En les darreries del franquisme i en els primers anys de democràcia van tornar els posicionaments antibel·licistes, com la defensa de l'ideari hippy de *Fes l'amor i no la guerra*, d'Alfredo Ruiz (Plaça del Pilar, 1975) i *Les batalles*, de Vicente Agulleiro (Na Jordana, 1981), amb una espectacular hidra de tres caps que representava les lluites quotidianes de l'ésser humà.

Altres dues propostes de temàtica bèl·lica d'aquesta època van tindre com a autor a l'artista Vicente Almela Caballé: *El joc de la guerra* (Espartero-Gran Via Ramón y Cajal, 1986), amb referències a l'imminent referèndum sobre l'entrada d'Espanya en l'OTAN, i *Guerres* (Serrans-Plaça dels Furs, 1989), un recorregut per les batalles més importants desplegades en el món, des de la prehistòria fins a la denominada guerra de les galàxies o sistema de defensa antimíssils amb armes espacials impulsat per Ronald Reagan en la dècada dels vuitanta.

Destacable va ser també la proposta *El dia d'abans*, de Julio Monterrubio (Convent de Jerusalem, 1986), amb Yuri Andropov (llavors

Esbós de la falla de la Plaça de l'Arbre de 1897

president de l'URSS) i Ronald Reagan (el president dels Estats Units) muntats en sengles saures i escenificant una confrontació de blocs ideològics (el comunisme i el capitalisme) que estava a punt de provocar una explosió letal amb el llançament de míssils que podien acabar amb la humanitat.

D'altra banda, l'amenaça d'una guerra nuclear era la tesi de la falla *Mutacions*, de Manolo Martín amb guió de l'humorista gràfic Ortifus (Na Jordana, 2000), en la qual s'alertava de les alteracions transgèniques que podria patir la humanitat si arribava a produir-se una explosió pel llançament d'ogives nuclears, un material bèl·lic de destrucció massiva.

Una altra proposta ben interessant va ser *La batalla dels colors*, de Vicente Martínez Aparisi amb disseny de Carlos Corredra (Malva-rosa-Ponz-Cavite, 2010), una crítica a la confrontació entre partits polítics i a la corrupció, i al mateix temps un al·legat pacifista i antimilitarista, amb referències explícites a la revolució dels clavells que l'abril de 1974 va posar fi a la dictadura portuguesa (1968-1974), amb clavells en el canó del fusell del soldat que s'erigia en el cos central de la falla.

Més recentment, en *La raó de la desraó* (Almirall Cadarso-Comte d'Altea, 2024), de Toni Pérez Mena, plantejava les diferents maneres que, al llarg de la història, s'han justificat les guerres: des de derrotar i aniquilar a l'enemic, fins a entendre-la com un eufemisme d'assassinar a l'enemic. Curiosament, la figura principal d'aquesta falla, un militar semblant al Charles Chaplin que apareix en la pel·lícula *Armes al muscle* (1918), una sàtira sobre la Prime-

Esbós de la falla de la Plaça dels Caixers de 1897

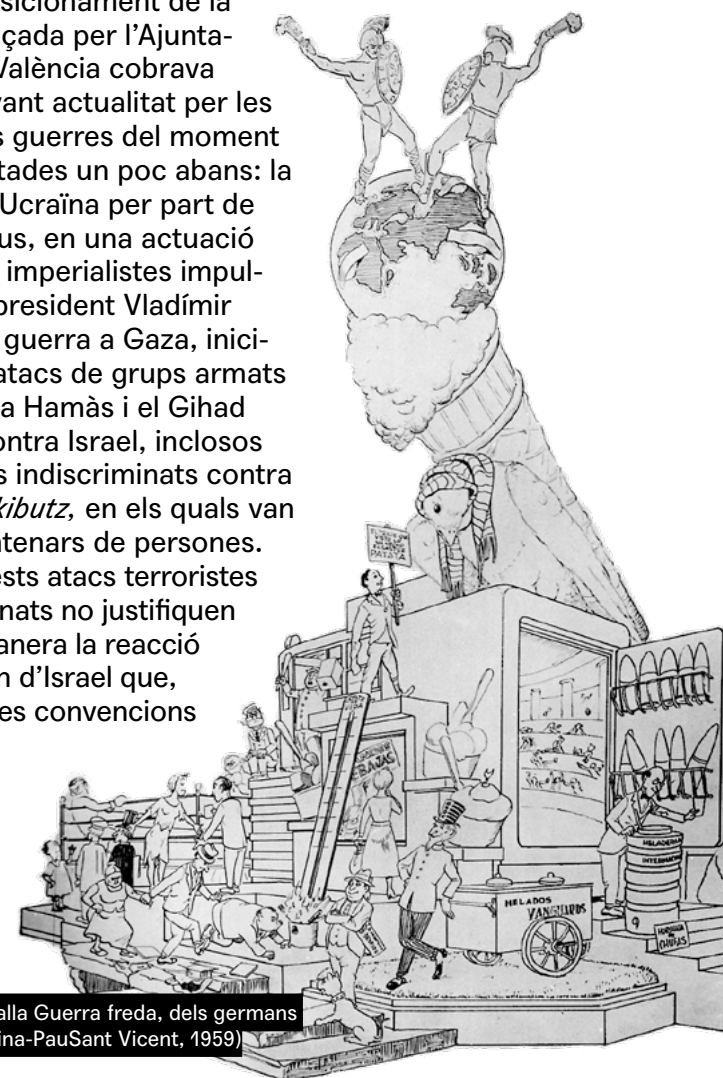
IS 2026

ra Guerra Mundial, es molt similar a la que presidirà la falla municipal de 2026.

Per a tancar aquest treball, ens detindrem en la falla municipal de 2024, *Dos coloms, una branca*, de Pere Baenas, un càntic a favor de la pau, però no com una cosa impostada, com un '*postureo*' més, sinó denunciant a més a aquells que s'apropien de la pau per a justificar la guerra.

El posicionament de la falla finançada per l'Ajuntament de València cobrava una rellevant actualitat per les dos grans guerres del moment ja comentades un poc abans: la invasió d'Ucraïna per part de l'exèrcit rus, en una actuació amb tints imperialistes impulsada pel president Vladímir Putin; i la guerra a Gaza, iniciada pels atacs de grups armats vinculats a Hamàs i el Gihad islàmic contra Israel, inclosos atemptats indiscriminats contra diversos *kibutz*, en els quals van morir centenars de persones.

Aquests atacs terroristes indiscriminats no justifiquen de cap manera la reacció del govern d'Israel que, ignorant les convencions internacionals en matèria de guerra

Esbós de la falla Guerra freda, dels germans Fontelles (Reina-Pau Sant Vicent, 1959)

EL SENYOR DE LA GUERRA

Fes l'amor i no la guerra,
d'Alfredo Ruiz (Plaça del Pilar,
1975). Arxiu Joan Castelló Lli

València (amb majoria de PP i Vox) va desaparèixer al cap de dos dies de distribució gratuïta. Oficialment digueren que estava esgotat, però altres fonts apunten a una forma de censura indirecta. Ni al PP ni al seu soci necessari, Vox, li agradaven les crítiques a Israel per la guerra de Gaza.

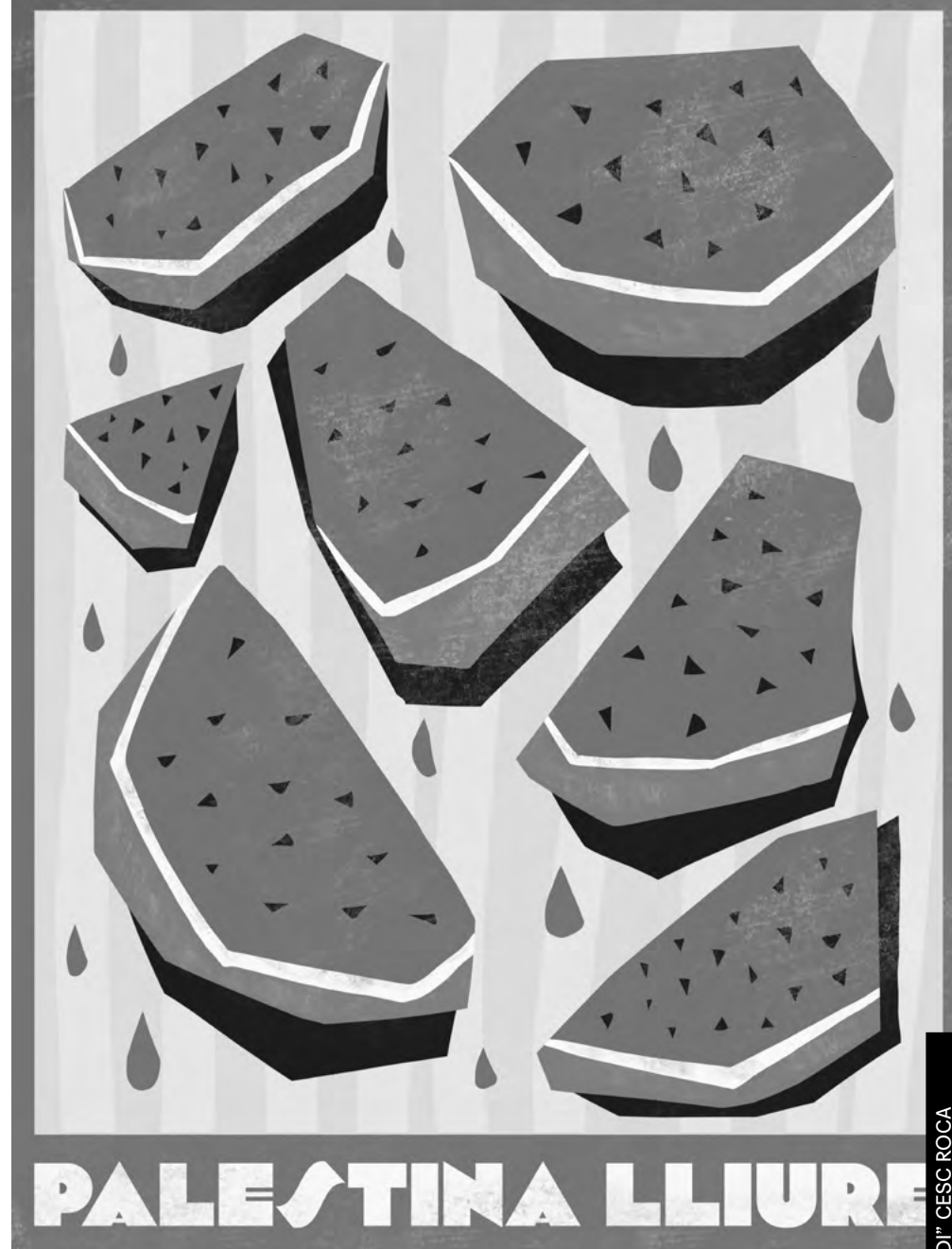
fins a ser denunciat per genocida, ha atacat a la població civil obligant-la a un èxode suïcida, ha destruït escoles i hospitals amb persones refugiades dins (inclosos milers i milers de xiquets i dones) i ha impedit l'entrada d'ajuda humanitària dirigida al poble gazià.

I una curiositat final. El llibret de la falla municipal de 2024 amb un article semblant a aquest, editat per l'Ajuntament de

La raó de la desraó, de Toni Pérez Mena
(Almirall Cadarso-Comte d'Altea, 2024).
Foto Adrián Castelló Cañamero

3-4

STOP GENOCIDI

FORA NETANYAHU!

C/R

STOP GENOCIDE

FREE PALESTINE!

STOP GENOCIDI

PALESTINA LLIURE!

C/R

**RAONS PER A
L'OBJECCIÓ DE
CONSCIENCIA**

IBOR M. TARÍN

120

NE

0.62 ▲

Al llarg de tota la meua vida he conviscut amb les guerres al món. Properes o llunyanes, relatades per la història dels vencedors o patides com a raó de persecució del diferent, de l'oponent o de l'estranger, per a conquerir territori o apropiar-se dels recursos dels altres. La guerra, com sempre, està ahí, omnipresent.

La guerra necessita exèrcits i els exèrcits s'alimenten de soldats per a combatre.

A mi em va tocar fer el servici militar obligatori durant un any, des de febrer de 1988 fins a gener de 1989.

Després de complir amb l'exèrcit espanyol, vaig sol·licitar el reconeixement com a objector de consciència. El Ministeri de Justícia, el desembre de 1989, em va concedir el pas a la situació de reserva dels objectors de consciència fins a l'1 de gener de l'any que vaig complir els 34 anys, data d'obtenció de la llicència absoluta.

Estos foren els meus arguments per a objectar en consciència contra els exèrcits i la guerra:

«Durant dotze mesos i per designi del sistema social imperant, he viscut unes circumstàncies que han repugnat diàriament a la meua persona, han torturat i emmalaltit la meua voluntat, dificultant el lliure desenvolupament de la meua personalitat.

L'establiment pel poder instituït d'una prestació personal amb caràcter obligatori en un suposat benefici de la col·lectivitat, imposa a l'individu unes condicions i modes d'existència el grau de lesivitat dels quals depén de la naturalesa de la prestació encomanada. En el cas del servici militar, el seu caràcter de prestació per a la institucionalització de la força com a instrument de domini determina un constant sotmetiment de la voluntat individual, una privació de llibertat, l'objectiu de la qual és l'anul·lació de tota iniciativa, siga individual o col·lectiva, contrària a les passions tradicionals, als valors, a les regles de dominació que constitu-

ïxen l'essència del sistema, per a obtindre com a resultat el perfecte combatent, disposat a matar i a morir sense preguntar.

L'individu, ciutadà fins al moment de travessar el llindar del quarter, és rebaixat a la condició d'una xapa d'identificació, d'un número que serà utilitzat en variats tipus d'estadístiques a favor o en contra d'una determinada política de defensa. Se'l vestix d'un color unificat, se li afaita el cap, se l'adoctrina, se li crida, se l'insulta, se'l menysprea i se li apliquen xicotetes tortures físiques. Se'l despersonalitza, en definitiva, amb la intenció d'humiliar-lo, d'arrancar-li el poc amor propi i orgull que puga haver generat la seua educació, per a garantir una obediència submissa.

L'exèrcit vol obedients. No vol llestos, amables, senzills, simpàtics, diligents, sensibles, hàbils, forts... vol obedients. Obedients instruïts per a la mort conscient de l'home per l'home en defensa d'interessos foscos i sempre aliens. La mort d'altres a qui no coneix, contra els quals no tens res, sense saber per què, només pel fet d'estar obligat a obeir.

Amb els exèrcits es consagra una de les més menyspreables passions originàries de l'home salvatge: l'opressió del semblant amb ajuda de l'amenaça de la força, l'esclavitud o el servilisme cap al poderós, per por de les conseqüències d'un acte lliure i autònom que puga desagradar el dominant. Obediència deguda. Eres presoner de manaments que has de complir, per molt absurds que siguin. Dominació dels qui formen part del grup per a aconseguir o evitar la dominació d'altres grups, sacrificant sempre la llibertat de l'individu, convertint-se així l'exèrcit en una fàbrica d'odi als teus semblants.

La distribució jeràrquica del poder en ordre piramidal implica que la base de l'exèrcit, clarament majoritària, estiga sotmesa a la voluntat

d'una cúpula quantitativament minoritària a la qual s'accedix per normes que garantixen el continuisme dels valors admesos des de sempre, establint-se sovint un diàleg tirànic a una sola banda, en el qual la base majoritària suporta, sense que s'admeta discrepància, els manaments de la superioritat. L'exèrcit es constituïx, doncs, com una comunitat en la qual imperen les més odioses formes d'alienació de l'individu, amb ajuda de la disciplina entesa com a mitjà d'obtenció d'obediència i la finalitat de la qual és guardar gelosament els antics principis, silenciant tot intent de transformació.

L'individu soldat és manifestament un ésser sense transcendència, un element afegit com més amorf millor. No interessa la seua opinió ni el seu benestar quan es tracta de complir una missió; els valors a defensar o a imposar tenen prioritat, només importen els resultats mesurats per victòries tant més glorioses com més contundents siguen. D'esta manera, quan l'individu soldat és obligat a ser simplement utilitzat com a element material dels exèrcits, sorgix en el seu pensament la contradicció entre la seua tasca com a defensor i l'agressió que està patint. ¿És necessari perdre la llibertat per a defensar-la?

Em declare dissident, ja que crec que l'exèrcit és una forma d'esclavitud física i moral en què l'individu, separat per la força del seu ambient habitual, despulat dels seus drets més elementals i convertit en un peó econòmic sense jornada, és obligat a defensar un interès general fixat de manera aleatòria per qui posseïx el poder en cada moment, cometent actes de vilesa contra la seua pròpia espècie i, per tant, contra la seua naturalesa. Podem comportar-nos com exigix la nostra ètica de bons humans, comprensius i tolerants amb els nostres semblants, diligents en

-12

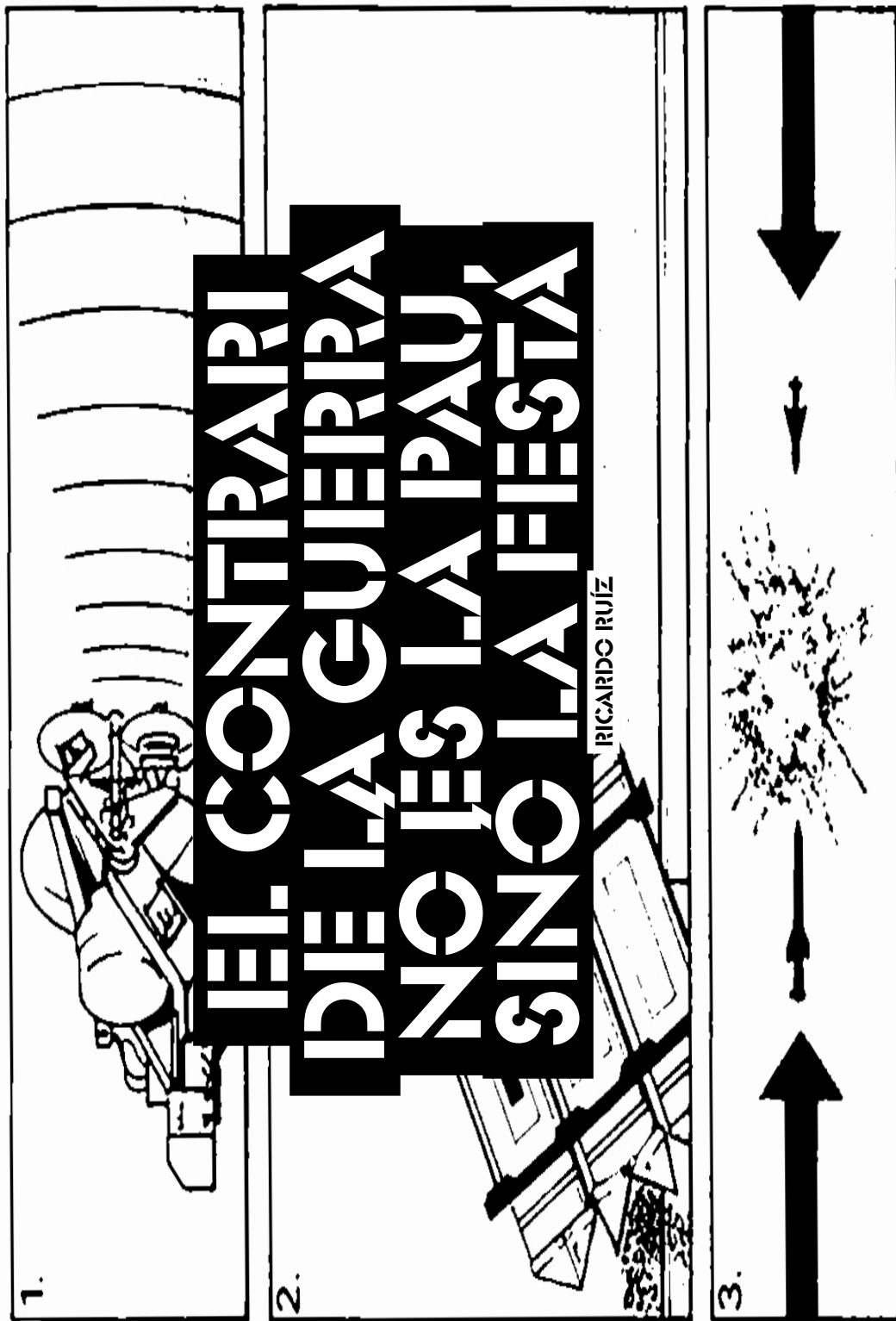
LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

-13

RAONS PER A L'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA

el nostre treball, crítics davant tot allò que percebem, dirigint, pel que a nosaltres respecta, tota la nostra energia a la consecució d'una vida harmoniosa de pau, amor i felicitat.»

Per això, no es pot fer una altra cosa que contindre la violència perquè prevalga la pau.

45

EL CONTRARI DE LA GUERRA NO ÉS LA PAU, SINÓ LA FESTA

*La guerra pot fer-se en nom de la pau.
Però és difícil fer la guerra en nom de la festa.*

*La guerra necessita ordes i fronteres clares.
La festa, tanmateix, viu del seu desdibuixament.*

*La pau elimina el caos, establix un orde.
La festa, tanmateix, fa del caos un
llenguatge compartit.*

*La guerra és una actitud activa que necessita
a l'altre per a anul·lar.
La festa és una actitud activa que necessita
a l'altre per a celebrar.
La pau, tanmateix, és una actitud passiva
que implica assumir un orde.*

*La festa no és pau, és trobada,
és conflicte, és caos.
La guerra no és pau, és trobada,
és conflicte, és caos.
El contrari de la guerra no és la pau,
sinó la festa.*

L'ésser humà no pot enfrontar-se amb la realitat d'un mode immediat; ho fa a través de símbols que estructuren la seua experiència del món. Des d'esta perspectiva, seguint la teoria de Nietzsche sobre la tragèdia grega, la guerra pertanyeria al domini civilitzatori d'un Apol·lo degenerat: orde sense bellesa i claredat convertida en control. La festa, en canvi, respondria a un Dionisi sem-

pre vitalista: excés, mescla i llibertat dels cossos. Per això quan Apol·lo expulsa a Dionisi de la ciutat, el que arriba no és la pau, sinó la guerra.

Fotografies de l'escena Dionisi de la falla *Ditirambe*. Obra de l'artista Alfredo Ruiz per a la comissió Quart Palomar l'any 2001. En algunes cartelles es lligen els textos: "Dioniso (mitologia grega). A més del vi i de la festa és, per altres conceptes, un benefactor de l'humanitat. Se li atribueix l'invenció de l'aranda, contribuï al desenvolupament de la civilització fent que regnara l'harmonia entre els humans, afavorint així l'organització de les ciutats en les que apareixia com a defensor dels oprimits contra els opresors. Finalment hem d'afegir que en el seu culte tingué el seu oríge el teatre grec. Se li pot considerar el déu de la poesia i la música. De la creativitat..." "Brindem amb Dionisos per un món lliure, divers, no "globalitzat". Brindem per la recuperació de la força dionisiaca, vitalitat, creativitat, per la naturalesa, per el compromís, per la recuperació de l'esperit noble. Enderroquem eixos murs de falsedat que ens separen, encara que siga només per quatre dies. Siguem més humans, volem com un ocell solitari o esperit lliure."

La guerra comença amb l'anul·lació i invalidació de l'altre: s'alimenta d'oposats duals. Un "jo" o un "nosaltres" excloent implica, primer, reduir la diferència amb l'altre a xifra o amenaça. La guerra anul·la així tant el valor de la vida com el de les relacions humanes. Valors que la festa, en els seus innumbrables i diverses formes, solidifica i eleva. Per això la pau —entesa com a orde, estabilitat o absència de soroll— no sols és insuficient, sinó moltes vegades sospitosa: d'ací ve que tantes guerres es facen en nom de la pau. La guerra i la pau requerixen raó i, tal com va pintar Goya, "El somni de la raó produïx monstres».

Gravat *El somni de la raó produïx monstres* de Francisco de Goya, part de la seua sèrie *Els capricis* de 1799. Fotografia d'Adolf Hitler i Eva Braun amb els "seus" "gossets".

No obstant això, no es pot fer la guerra en nom de la festa, perquè la festa no oferix solucions ni corregir res. I precisament per això no pot instrumentalitzar-se. La festa no pacifica: exposa; no ordena: mescla; no elimina el conflicte inherent a l'existència col·lectiva i diversa: ho torna habitable. En este sentit, pense que pot sostindre's una idea: com més intensament celebra una comunitat humana, més lluny es troba de la guerra. No perquè la celebració produïska harmonia, sinó perquè fa inviable —anul·la— la lògica bèl·lica. Allí on l'espai públic s'ompli de cossos, rituals i usos imprevisibles, l'altre no pot ser reduït a enemic sense trencar el teixit comú. La intensitat festiva funciona així com un indicador polític i urbà: mesura la capacitat d'una societat per a sostindre el conflicte sense traduir-lo en anul·lació. I este és un barem molt revelador de la diversitat que una societat és realment capaç d'absorbir, perquè en la festa no hi ha ni ha d'haver-hi consens, el que s'exigix és presència. No hi ha pau: hi ha trobada. En la festa ens necessitem per a celebrar junts.

Fins i tot els elements violents del ritual festiu —el soroll, l'excés, l'embriaguesa, la fricció corporal, la destrucció— operen ací en sentit contrari a la guerra. Com que els elements existixen pel significat que els atorguem des de la nostra experiència, si simbòlicament es perceben des de l'alegria, és per la llunyania radical que implica en la nostra percepció d'ells la guerra. Per això la violència ritual no apunta a l'eliminació de l'altre, sinó a la seua presència desbordada. No organitza la mort: afirma, celebra i dona valor a la vida.

Masclèt d'Ignacio Pinazo (1870-1879). Oli sobre taula. Col·lecció: IVAM.
Fotografia de la intervenció *Sona així la guerra?* d'Àlex Gambin durant una masclèt a la Plaça de l'Ajuntament l'any 2023.
Fotografia d'escena de la falla *Dos coloms. Una branca* d'Escif i Pere Baenas per a la Falla de l'Ajuntament de València l'any 2024. Autor: José Bravo.

Esta tesi pot reforçar-se mitjançant algunes reflexions del pensador francès Georges Bataille. La guerra i la festa se situen en la seua filosofia en el terreny de l'excés, però en pols oposats. La guerra és excés instrumentalitzat, gasto útil portat al límit de la destrucció. No obstant això, la festa és gasto improductiu, malbaratament sense finalitat. Per això la festa resulta intolerable per a qualsevol sistema que aspire

al control total: no produïx obediència, sinó comunitat i autogestió.

Byung-Chul Han, celebrat filòsof dels nostres dies, argumenta que els ritus transformen *estar en el món* en un *estar a casa*: fan del món un lloc fiable. Han advertix en el seu assaig *La desaparició dels rituals* sobre la progressiva homogeneïtzació, desaparició o domesticació dels rituals i festes en les societats modernes. Un genocidi cultural que ja va preocupar intensament el prolífic artista italià Pasolini, per simplificar i reduir la diversitat de les diferents cultures a un únic model antropològic on, per cert, no hi ha molt d'espai per a jocs i celebracions. La globalització capitalista és *l'infern de l'igual* i respon a la consolidació del poder burgès, i la consegüent esclavitud de l'ésser humà en l'eficiència i el consum derivats de l'optimització de circulació del capital.

Esta tensió es fa particularment visible en la forma contemporània que adquirixen les ciutats modernes: previsible i racional, sense espais per al joc, la imaginació i el descontrol. Les ciutats neoliberals estan organitzades per a l'eficiència del treball —que garantix la continuïtat de privilegis de les elits dominants—, i expulsen o domestiquen les diferents festes i jocs en nom de l'orde, el respecte, la seguretat o la convivència pacífica. A més, tal com sol argumentar l'antropòleg Manuel Delgado, la celebració és difícil de mesurar, de preveure i de rendibilitzar. Introduïx conflicte, ús impropï de l'espai, temps morts, llibertats i jocs que poden obrir noves finestres i horitzons a partir de la vida comuna. Perquè durant el temps de la festa deixem de treballar per a les elits burgeses i dediquem la nostra energia a afirmar la nostra comunitat local.

En este sentit, l'activista i urbanista Jane Jacobs no va parlar directament de la festa, però sí de tot el que la fa possible: la densitat, la mescla, el conflicte quotidià, la presència constant de cossos al carrer. Una ciutat viva —en el sentit de Jacobs— és una ciutat im-

previsible que no pot eliminar a l'altre sense destruir-se a si mateixa. I és que, on hi ha vida urbana intensa i mescla dels cossos, allí la guerra té més dificultats per a convertir a l'altre en enemic. No obstant això, en els llocs on predominen el desarrelament i l'aïllament, en eixes urbanitzacions de cases aïllades, repetides i barrades que reflectixen la negació de la vida col·lectiva, allí la generació d'un enemic veï troba un terreny molt més fèrtil. Tirant d'este fil, podríem concloure que l'individualisme narcisista i consumista dels nostres temps genera una contínua *comunicació sense comunitat*, i tendix a un paisatge urbà repetitiu, previsible i mecànic. No obstant això, el collectivisme festiu i ritual és un contrapés capaç de generar *comunitat sense comunicació* i podria associar-se a un paisatge urbà més humà, divers i alegre, en la línia de les reivindicacions de Jacobs. Això ens porta a reforçar també la tesi en la relació que pot existir entre paisatge i vida urbanes, orde i caos i el trinomi festa-guerra-pau. La festa apareix així com una pràctica que densifica relacions, introdueix conflicte i torna ingovernable l'espai.

És en este punt on l'experta en drets culturals Jazmín Beirak, en el seu assaig *Cultura ingovernable*, nomena amb precisió allò que el poder unívoc d'un Apol·lo degenerat no podria tolerar: una cultura que no es deixa governar perquè no necessita anul·lar a l'altre. La festa, com a forma cultural, no busca consens ni pacificació, sinó presència i fricció compartida. Per això resulta incòmoda, difícil de gestionar i, sovint, reprimida: és contrària a la ciutat planificada, productiva i "pacífica" pròpia del règim neoliberal dominant.

50

EL LIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

51

EL CONTRARI DE LA GUERRA NO ÉS LA PAU, SINÓ LA FIESTA

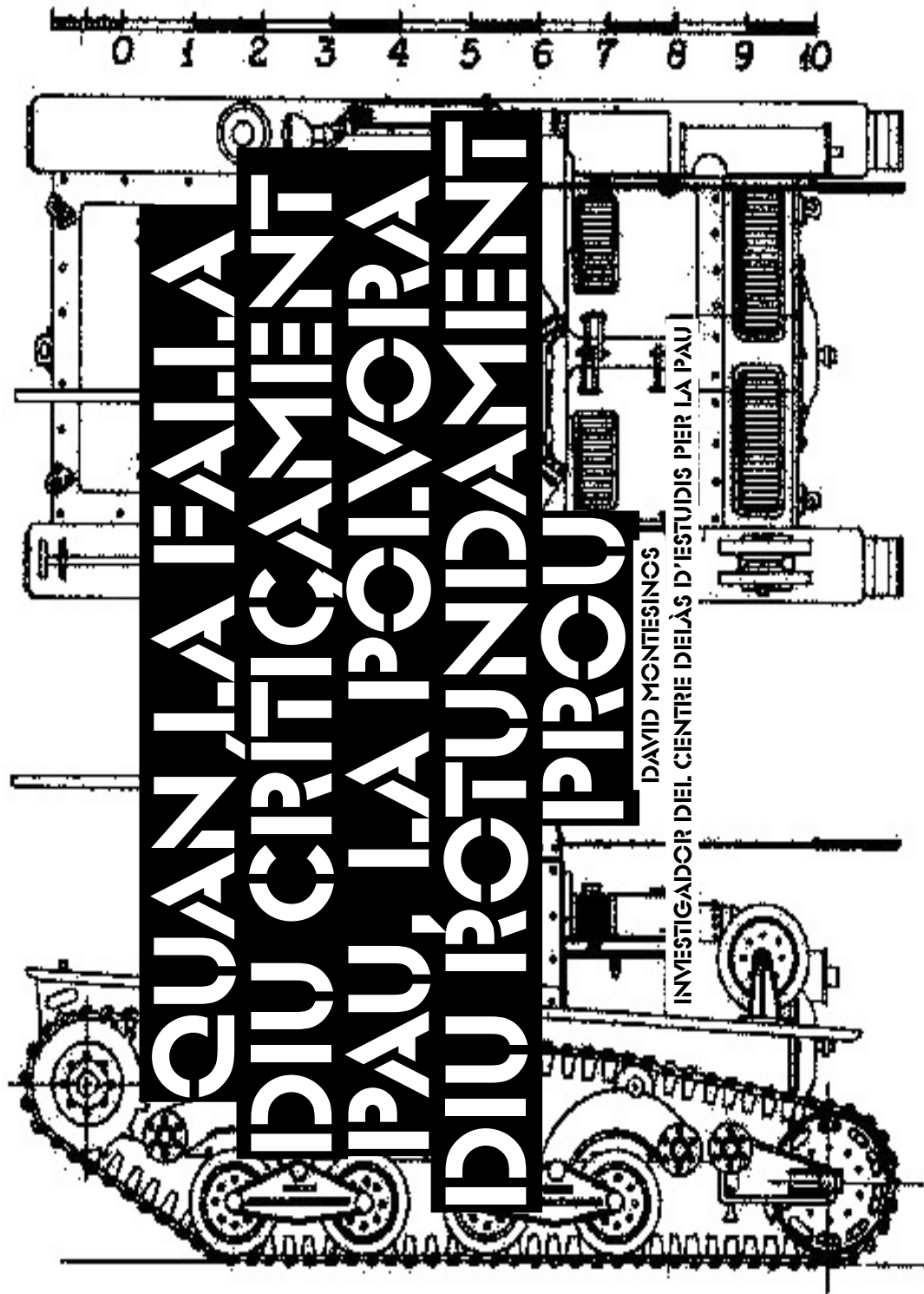

Fotografia del mural *Jane Jacobs* (2019) de l'artista Hyuro en una mitgera del centre de València.

Lamentablement, escric este text en un context internacional travessat per diferents guerres actives, genocidis que es retransmeten en directe i noves pulsions imperialistes. Acaba de succeir-se la colonització de Veneçuela i planen ara amenaces sobre Groenlàndia i diferents països d'Amèrica Llatina com Cuba, Mèxic o Colòmbia. Demostracions de força bruta per a protegir els privilegis de les elits burgeses que s'aconseguixen a través de l'orde, l'eficiència i la disciplina, però mai a través de la festa.

Lamentablement, hui es torna a bombardejar en nom de la pau.

Pense que mentres celebrem, la guerra no podrà dir que és inevitable.

Pirotècnic, pot començar la mascletà!, però hui necessitem un altre soroll: el del pensament crític. Vivim en un món en el qual conflictes armats com el d'Israel i Palestina, el de Rússia i Ucraïna i altres menys visibles dominen l'agenda internacional. Segons l'Escola de Cultura de Pau, en 2023 hi havia 36 conflictes armats actius i, en 2024, la xifra va augmentar a 37, la més alta en una dècada. Aquesta realitat ens obliga a preguntar-nos què impulsa realment les guerres i quines alternatives tenim per a construir societats més segures i justes.

Com a investigador del Centre Delàs d'Estudis per la Pau, fa anys que estudie què hi ha darrere de les guerres i els conflictes armats. Si examinem amb deteniment els conflictes, com si observàrem un ninot abans de ser cremat en la falla, descobrim una veritat incòmoda: les guerres no esclaten per fatalitats, atzars ni destins capritxosos, sinó per decisions polítiques preses conscientment per les elits de poder, que obtenen els beneficis mentre les poblacions suporten el cost humà, social, econòmic i mediambiental. Sartre ho va resumir amb cruesa: «Quan els rics es declaren la guerra, són els pobres els qui moren».

Els Estats sempre justifiquen les ofensives amb arguments ètics —defensar la democràcia, protegir els innocents i a les persones vulnerables, garantir l'ordre internacional, missions de pau, etc.—, però si rasquem un poc, apareix una altra realitat: no hi ha guerra sense botí. L'enriquiment, l'espoli i la dominació han sigut motors permanents de les guerres. En un brevíssim recorregut històric posarem alguns exemples, com si foren ninots indultats.

L'Espanya imperial dels segles XVI a XVIII va saquejar de manera sistemàtica l'or i la plata d'Amèrica i va imposar el treball forçat a les civilitzacions indígenes. Més endavant, a la fi del segle XIX, la Conferència de Berlín (1884-1885) va formalitzar un nou procés de despossessió: les potències europees (Alemanya, França, el Regne Unit, Bèlgica, Portugal, Itàlia i Espanya) es van

repartir Àfrica amb esquadra i cartabó, traçant fronteres artificials que ignoraven pobles, cultures, llengües i realitats territorials. Aquest repartiment es va justificar amb les tres C (cristianitzar, civilitzar i comerciar), un discurs paternalista que ocultava la veritable intenció: l'extracció de cautxú, coure, marfil i altres recursos valuosos, la imposició de mercats i la garantia de la dependència econòmica de les colònies.

Un cas paradigmàtic és el del Congo Belga, convertit pel rei Leopold II de Bèlgica, entre 1885 i 1908, en un immens camp d'explotació del cautxú. Va ser un règim de terror sistemàtic que va provocar mutilacions massives i la mort de més de deu milions de persones, segons diverses estimacions. Una brutalitat que manté vigent la ironia amarga de Mafalda: «Ningú pot pastar una fortuna sense fer farina als altres».

Al mateix temps, Àsia patia un repartiment paral·lel, menys formal, però igualment devastador. El Regne Unit dominava l'Índia, Birmània i Hong Kong; França controlava la Indoxina; els Països Baixos explotaven Indonèsia; Rússia s'estenia per Àsia central, i els Estats Units s'apoderava de Filipines. A la Xina, els «tractats desiguals» obrien ports a canonades, mentre el Japó es convertia en imperi en ocupar Corea i Manxúria. La mà d'obra barata o directament esclavitzada, com els culíes xinesos i indis, sostenia mines, plantacions i infraestructures. El resultat va ser el mateix: sobirania arrasada i continents subordinats.

En la Primera Guerra Mundial (1914-1918), les elits de poder alemanyes aspiraven a obtindre carbó, ferro i territoris agrícoles, mentre que les del Regne Unit volien protegir les seues rutes comercials i l'accés al petroli, mentre que les franceses intentaven preservar les seues colònies i recursos. Aquest patró d'espoli va ser denunciat en 1935 pel general estatunidenc Smedley Butler, un dels més condecorats de la història del país. Després de trenta-tres anys de servei militar, va confessar al seu llibre *War is a Racket* (*La guerra és un lladrocini*):

«Jo era un gàngster per al capitalisme. Vaig assegurar el subministrament de petroli a Mèxic, el de sucre a les Antilles i els interessos bancaris a Haití i Nicaragua. Vaig preparar la Xina per a la Standard Oil». Quan algú tan condecorat com ell ho diu, queda clar fins a quin punt la guerra és un negoci disfressat d'heroisme.

Durant la Segona Guerra Mundial (1939-1945), el Tercer Reich va justificar la seua expansió amb el concepte de *Lebensraum* (*espai vital*), però en realitat perseguia terres fèrtils, minerals i, sobretot, petroli al Caucas, imprescindible per a sostindre la guerra. Entre 1938 i 1943, el Reich va saquejar l'or d'Europa a poc a poc: primer Àustria, després Bohèmia i Moràvia, Polònia, els Països Baixos, Bèlgica, Luxemburg i França; més tard, Iugoslàvia, Grècia i el nord d'Itàlia. En total, 892 tones d'or —més de 50.000 milions d'euros en l'actualitat— arrabassades a bancs, famílies i pobles sencers. Paral·lelament, el Japó, sota l'emperador Hirohito, va robar més de 100.000 milions de dòlars en or i tresors a la Xina, Filipines, Indonèsia, Malàisia, Birmània i Singapur.

En el segle XXI, els conflictes actuals actualitzen aquesta mateixa lògica. La invasió de l'Iraq de 2003 es va basar en el fals pretext de les armes de destrucció massiva, però el motiu real va ser el control del petroli i la seua geopolítica. En el Mediterrani oriental, Israel, Líban i Turquia es disputen bosses de gas; al Congo, el control del coltan —essencial per al 80% dels telèfons intel·ligents— i del cobalt, clau per a bateries i drons, alimenta una guerra interminable; i a Ruanda, Burundi i Sudan del Sud, les terres rares com el neodimi, el praseodimi, el disprosi, el terbi i el lantani intensifiquen la rivalitat entre la Xina, els Estats Units i Europa.

A Orient Mitjà, el petroli continua sent el motor fonamental dels conflictes. En el cas d'Israel i Palestina, el nucli del conflicte són la terra i la demografia: l'estratègia del Govern d'Israel de «més terres i menys palestins» ha provocat 5,9 milions de refugiats registrats per la UNRWA. Els discursos oficials parlen de seguretat; la

pràctica, d'apropiació i domini. Eduardo Galeano ho va deixar clar: «Cap guerra té l'honestedat de confessar: jo mate per a robar».

En aquest context, l'Estat espanyol tampoc és neutral, ja que és el huité exportador mundial d'armament i ha autoritzat vendes a països en conflicte, com Israel, a pesar que la legislació espanyola i europea, així com el Tractat sobre el Comerç d'Armes, estableixen que s'ha de denegar una exportació quan existisca risc que l'armament pugui ser utilitzat per a violar els drets humans, agreujar un conflicte armat, contribuir a la repressió interna o vulnerar el dret internacional humanitari. Malgrat aquestes prohibicions, les autoritzacions continuen, la qual cosa situa Espanya en una greu contradicció entre el seu discurs oficial i la seua pràctica real. En la nostra terra Valenciana hi ha una desena d'empreses vinculades al sector militar o al material de doble ús civil-militar.

Actualment, patim una agressiva militarització (procés mitjançant el qual la lògica i els valors de l'àmbit castrense —el control, la jerarquia, l'ús de la força i la idea que la seguretat depèn de l'exèrcit— es van imposant en els espais civils). Aquesta lògica es filtra en les institucions, l'educació, els mitjans de comunicació i els imaginaris col·lectius fins que es normalitza una cultura que presenta la resposta militar com una cosa natural davant els riscos i les emergències. Així, per exemple, quan hi ha incendis o inundacions, els informatius amplifiquen la presència de l'UME, mentre que els bombers, les brigades forestals i els serveis civils —els qui realment sostenen la seguretat quotidiana— queden relegats a un segon pla. El resultat és una representació social que confon seguretat amb exèrcit, quan en realitat les societats més resilients són aquelles que reforcen els serveis públics, la comunitat i les xarxes de cures.

Per això, és imprescindible abandonar l'antic paradigma de la seguretat militar i avançar cap al

paradigma de la seguretat humana proposat per l'ONU en 1984. La seguretat militar situa en el centre les fronteres, el territori i les armes, i genera una espiral armamentística com la de la Guerra Freda. La seguretat humana, en canvi, se centra en la vida i en les persones: alimentació, salut, educació, habitatge, participació, igualtat i un medi ambient saludable. No defensa Estats, defensa persones. També és vital el model de la seguretat compartida, que parteix d'una idea clara: ningú és segur si el veí viu amenaçat. Cada increment d'armament propi força els altres a armar-se més, alimentant una espiral armamentística perillosa. Per això cal apostar pel desarmament, la cooperació i la construcció de confiança, entenent que la seguretat d'un depèn sempre de la seguretat de tots.

La despesa militar té un cost d'oportunitat immens i sovint invisibilitzat, que es torna evident quan el comparem amb les seues equivalències pressupostàries. Un portaavions de la classe Gerald Ford, amb un cost de 13.000 milions de dòlars, equival al pressupost d'uns 130 hospitals grans com La Fe; un caça F-35A equival a uns 50 hospitals mitjans, i un míssil Tomahawk podria finançar desenes d'infraestructures socials. Mentrestant, Espanya destina més de 27.000 milions d'euros anuals a la despesa militar (superant els 40.000 milions si es té en compte la despesa oculta). A això se suma que la Unió Europea va anunciar, el 4 de març, un pla de rearmament (ReArm EU) que podria mobilitzar fins a 800.000 milions d'euros en la dècada vinent. Davant això, com diu la nostra expressió Valenciana, «això ho pague jo», preferisc que es destine a escoles i hospitals, no a fragates, míssils i desfilades militars.

Les Falles, amb la seua naturalesa crítica i creativa, tenen la capacitat de qüestionar relats i imaginar futurs més dignes. La cremà ens recorda que allò que ja no serveix pot —i deu— cremar-se per a donar pas al nou. És la metàfora perfecta de la desmilitarització: eliminar la por, les armes i els vells esquemes per a

obrir espai a una societat que pose la vida en el centre. De la mateixa manera que l'endemà de Sant Josep els barris desperten preparats per a noves possibilitats, el futur també pot renàixer si deixem arrere la lògica dels canons, la cobdícia i la dominació. I així, amb humor faller i esperit crític, podem cridar: «Piròtècnic, pot començar la desmilitarització!».

58

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

L'experiència d'un holocaust injust,
les morts d'Auschwitz, el testimoni
d'Anna Frank, els camps d'extermini
amb el gas verinós de l'asfixia
o els forns crematoris d'unes vides
truncades, amb la il·lusió humiliada,
i tot l'horror que vau patir i l'odi
amb què us van assenyalar,
us hauria d'haver fet immunes
a la venjança i a la llei del talió
pels segles dels segles, amb l'orgull
de saber-se el poble elegit
i, no obstant això, perpetreu
l'opressió i practiqueu la ignomínia
contra un poble veí que heu expulsat
de les seues terres i els feu viure
com vosaltres al gueto de Varsòvia,
negant-los, fins i tot, el bell
nom bíblic de Palestina.
Vosaltres, fills i filles dels qui
van patir l'èxode d'Israel
i la diàspora al llarg dels anys,

vosaltres que vau sofrir el genocidi
inhumà dels embogits nazis,
per l'estima del vostre Déu
i per l'alegria del vostre futur,
deixeu ja per sempre la força
de les vostres bombes criminals,
la guerra indiscriminada contra
dones, criatures i homes que només
volien viure com vosaltres, sense la por
de no veure un nou i bell crepuscle.

Del llibre Capvespre de guerrers

La guerra, malgrat el que puga semblar, requerix un aprenentatge cultural, ja que no és un tret de la nostra existència tan antic com solem pensar. És una qüestió de perspectiva, de l'escala amb què mesurem els nostres actes en el món. Jo trie l'única que ens unix a tots, sense biaixos d'ideologia, nacionalitat o raça: l'escala d'una genealogia universal. La que ens identifica com a espècie en el planeta i comporta una sociobiologia pròpia. Em referisc al gènere *Homo sapiens sapiens*, l'ésser humà anatòmicament modern al qual la paleoantropologia atribuïx una antiguitat d'uns cent mil anys. Vos sembla molt? Obrim la següent escala i veureu que no n'és tant.

Hi ha autors que afirmen que la guerra forma part del nostre nínxol biològic com a espècie. Volen fer-nos creure que els conflictes bèl·lics provenen d'un instint violent latent i primari, una cosa inevitable que, juntament amb la caça, ens va ser molt útil en la nostra carrera evolutiva. És una justificació interessada. En tal cas, fer la guerra al proïsme en l'actualitat seria una mena de broma que ens gasta el nostre passat salvatge, com la diabetis o el colesterol, residus clínics de l'afició del nostre cervell reptilià a una bona dosi de calories en forma de sucre i greix. No, la guerra és una altra cosa: és una construcció cultural, i com a tal té un origen i una causa.

És cert que la violència va ser un recurs important en la nostra evolució ecològica, anterior fins i tot a la nostra espècie moderna, però per a la seua cristallització actual ja tenim la caça i altres perversions en places i vedats privats. I només cal encendre la televisió per a comprovar que la violència, en els seus diferents graus, és d'ús domèstic en la nostra vida quotidiana.

L'origen i la causa els trobem en el canvi impressionant de paradigma que va experimentar l'ésser humà en el neolític, fa només uns 15.000 anys. La nostra anatomia encara s'està adaptant a els nous costums que va imposar esta suposada evolució. Recordeu-ho:

conèixer l'escala és conèixer-se a un mateix. I si acceptem que tots som humans, res del fet humà ens pot ser alié. Precisament, a la nostra conca mediterrània, a les coves neolítiques del Barranc de les Dogues, la Cova dels Roures i la Remígia (Castelló) tenim el dubtós privilegi de conservar els vestigis més antics que l'arqueologia descriu com a documentació gràfica de la guerra. Estos avantpassats que habitaren el nostre territori ja eren agricultors i ramaders.

És en este període, amb la ramaderia i la domesticació del blat i d'altres grans, quan naixen els imperis. No exagere si afirme que el "pa nostre de cada dia" és el primer jou de la humanitat. No oblidem que la selecció i l'emmagatzematge del gra i les millores en la molta, com altres avanços que han arribat a la societat, primer foren d'ús i tecnologia militars.

L'emmagatzematge dels recursos sobrants i la superpoblació ecològica originen les lluites pel territori. És llavors quan les religions deixen de ser animistes per a convertir-se en formes de govern. Naixen les teocràcies com una poderosa arma política. Precisament és en el neolític palestí —on hui s'està cometent un genocidi teocràtic per ampliar el territori d'un poble a costa d'un altre— on es troba la datació de l'assentament urbà més antic dotat d'una gran muralla de pedra amb torres defensives, abans fins i tot de l'ús de la ceràmica (10.350 aC). Potser al març, quan es lligen estes línies, no quede cap palestí viu a la seua terra, i les ruïnes d'avui s'igualen a les d'ahir. És una història moltes vegades repetida.

Des de l'inici de la història, la guerra ha necessitat una excusa per a sostenir els seus actes. Esta vegada, l'excusa és la resposta a un atac terrorista en els assentaments ocupats per Israel al poble palestí, un atemptat atroç, lamentablement no puc dir inhumà. Esta, tanmateix, encara no és una història coneguda, però algun dia se sabrà per què el país més protegit del planeta davant d'un atac exterior va deixar aquell dia la porta

oberta. Els radicals ultraortodoxos que han arribat a dirigir l'Estat d'Israel són uns ximpls, i això, lamentablement, els representa a tots al seu país. És el que té viure en democràcia. Em referisc que són gent de ment estreta. Sense escales ni perspectiva, un jueu ortodox creu al peu de la lletra en els cinc primers llibres de la Bíblia de Jerusalem (la Torà). Una Bíblia que no parla de Déu, ni d'Amor. En ella s'hi conta la història d'un pare autoritari que tria un dels seus fills i li dona dret a exterminar els seus germans. Esta és la història del poble jueu: l'elegit. Si parla de l'amor en algun moment és al "pròxim", mal traduït com a "amor al proïsme". També del "raonable" càstig bíblic de l'ull per ull, que pretén ser proporcional al dany rebut, limitant així l'ús de la venjança entre iguals. Però això no és aplicable a l'estranger (enemic, infidel, foraster, sinònims moltes vegades a la Bíblia). Ben al contrari, Jehovà, el déu cap enfurismat, obliga el seu poble a ser implacable amb l'enemic. Llegiu la Bíblia: hi ha molts exemples literals del que està passant a Gaza, amb els mateixos actors a un costat i a l'altre. En un passatge, en tornar victoriosos d'una batalla, Jehovà —és a dir, Déu— increpa el seu poble per no haver matat xiquets i dones, fins i tot nadons, i els induïx a cremar camps i degollar tot el bestiar que puga donar sosteniment a noves generacions. Us sona la paraula genocidi? La història s'està repetint una vegada i una altra, i no aprenem res.

Esta només és una guerra més amb les seues motivacions apreses i repetides. Però potser es tracte de desaprendre tots els models de violència política que hem desenvolupat des del sedentarisme fins al capitalisme. Intentem desfer el camí.

El capitalisme que ens atrapa en el moviment perpetu del progrés és l'última estructura de guerra més perversa que es coneix: la de tots contra tots. Exercix una violència invisible i eficaç des de l'individu, esta creació social del puritanisme religiós, una violència sense culpa ni condemna. Ho repetisc: en una societat

globalitzada, res de l'humà ens pot ser alié, i en este cas cadascun de nosaltres estem en les bombes que Israel envia als palestins consumint metralla des de casa nostra, en la nostra invisible guerra quotidiana. No oblidem el valor d'ús: les guerres són altament rendibles per al capital. I nosaltres som la carn de canó d'un capitalisme ferotge que ha colonitzat tots els aspectes de la vida sota la disfressa del sentit comú, fins i tot les relacions més personals. Comencem per desaprendre la violència del capitalisme, la nova religió l'única pràctica de la qual és el creixement econòmic. L'acumulació sospitosa de capital. En esta nova fe, deixar de créixer és una forma de suïcidi. Un pecat capital. L'única direcció possible és la competència i no la col·laboració.

Però l'única fletxa inexorable és la del temps i no la de les idees. Comencem per posar en pràctica una teoria del decreixement. Per al déu del capital, no créixer és empobrir-se; en esta nova fe, l'acumulació de riquesa és la prova que Déu ens ha elegit. Però esta acumulació sempre és a costa dels altres. És la guerra constant, en definitiva.

Ara bé, si tornem a l'escala, ens adonem que la gran majoria dels éssers humans que han existit en este planeta no han conegut ni la guerra ni el capitalisme. Això ho saben bé els antropòlegs i hauríem de tindre-ho en consideració. No està escrit que el nostre ser absolut necessite la guerra per a respirar. I este ser també som nosaltres en l'actualitat. Una societat que pot nàixer per a perdurar, i no per a progressar. La guerra no naix amb el gènere *Homo*, com volen fer-nos creure. La guerra naix amb la història. Però l'estat més propi de la nostra espècie és i ha estat el prehistòric. Podem exigir viure al marge de la història. No forma part de la nostra naturalesa que la pau siga només un badall entre conteses. Cal diferenciar la guerra teocràtica de la violència secular, el pacifisme del bonisme. La lluita per la vida en la natura pot semblar-nos cruel, però això no significa que la guerra

66

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

67

siga un fet natural. La guerra és una construcció cultural, i el pacifisme, com a acte contracultural, la seua conseqüència més humana.

Però no fem espiritisme amb la pau: canviem el nostre entorn més pròxim començant per nosaltres mateixos des del pla material, i ja ho anirem veient. Es pot ser pacifista sense passar per un esotèric postmodernista, només cal estar ben informat i no ser un ximple.

DESAPRENDRE LA GUERRA

LA PAU S'APRÉN I APRIENEM A CONSTRUIR-LA

FERRAN V GARCIA-FERRIER

PROFESSOR DE L'ÀMBIT CIENTÍFIC I DE MATEMÀTIQUES

A L'IES EL SALER (VALÈNCIA)

69

MATERIALS DIDÀCTICS PER A L'ENTRENAMENT PER LA PAU I LA TRANSFORMACIÓ DE CONFLICTES.

La pau s'aprèn, igual que la violència. Una i altra l'aprenem tan a través d'allò que conscientment ens expliquen familiars, mestres i altres adults de referència per educar-nos, com d'allò que vivim i observem com a normal en les maneres de fer, organitzar-nos, relacionar-nos, etc. de la nostra família, entorn, xarxes socials i món virtual. Tant és així que normalitzem violències i els seus impactes pensant que no hi ha alternatives. Sí que n'hi ha, hi ha exemples de centres, comunitats i països amb nivells molt diferents de violència i de pau i té a veure amb on posem el focus a l'hora de decidir quines polítiques fem contra la violència, tant si som una família, com un centre educatiu, un estat o el món.

Aquesta introducció agafada d'un material didàctic recomanat al web de L'Escola de Cultura de Pau (ECP), fundació adscrita a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), ens recorda que moltes decisions que prenem i moltes accions que duem a terme influeixen directament en la percepció i la resposta que donem, front a la violència, les persones a les quals eduquem.

Al seu web, l'Escola mostra una gran col·lecció de recursos, possibilitats de formació, publicacions i molt més relacionat amb aquesta cultura de la pau.

A partir de la meua experiència com a professor en diversos nivells educatius i en contextos socials ben diferents, he seleccionat tres recursos didàctics per a tres etapes educatives - primària, secundària obligatòria i batxillerat - que m'han semblat força interessants. Vos deixo una breu ressenya i la recomanació que visiteu el web de L'Escola de Cultura de Pau i els mireu amb més detall i - perquè no? - mireu de desenvolupar algun d'aquests projectes al vostre entorn educatiu.

RECURS DIDÀCTIC PER A PRIMÀRIA: FEM PINYA! GUIA D'ACTIVITATS PER CUIDAR-SE I CUIDAR

El material “Fem Pinya! Guia didàctica per afavorir les cures en els grups” neix de la suma de moltes històries de xicotetes grans persones –xiquets i joves– que han afrontat situacions que afecten al benestar emocional i a la convivència.

- ❶ Persones que han hagut d'afrontar etiquetes, bromes o comentaris estigmatitzadors.
- ❷ Persones que han superat problemes de relació amb els seus grups a l'escola.
- ❸ Persones que han sabut marcar límits en allò que els feia mal.
- ❹ Persones que han après a cuidar els altres.

Per això, aquest material es centra en la cura, tant en la cura pròpia com en la cura envers les altres persones, com una responsabilitat col·lectiva.

Promou la cohesió de grup (fixant-nos en el que tenim en comú i l'(auto)estima), els mots que fem servir per a cuidar-nos (les bromes que poden no ser divertides pels demés i com marcar límits) i com donar-nos suport.

El material, principalment adreçat a alumnat de 9 a 14 anys, s'ha elaborat, pilotat i revisat en el marc del projecte Croma, impulsat per la Fundació Autònoma Solidària.

Podeu llegir més i descarregar-vos el material, ací: <https://escolapau.uab.cat/ca/materials-didactics-2/fem-pinya-guia-dactivitats-per-cuidar-se-i-cuidar/>

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

70

71

RECURS DIDÀCTIC PER A SECUNDÀRIA

Constructors i constructores de pau. Matèria optativa d'entrenament per la pau positiva i la transformació de conflictes. Institut Escola Feixes.

Les formes de violència que més identificades estan als centres educatius -més enllà d'ofenses, insults o baralles- són: l'assetjament escolar (bullying), l'assetjament i l'abús sexual i el ciberassetjament. S'ha vist que quan es posa el focus en donar respostes eficaces per reduir la violència de manera àmplia hi ha hagut resultats molt positius (UNESCO, 2021). Partint d'aquest convenciment, de que les polítiques i iniciatives de pau tenen resultats positius, el 2023 es va proposar a dos centres educatius de màxima complexitat (l'Institut Escola Feixes, de Terrassa, i l'Institut Narcisa Feixes, de Sabadell) indagar amb l'ECP sobre propostes i mecanismes per construir pau dins d'un centre educatiu.

A partir d'aquesta proposta s'ha intentat arribar a la sistematització de l'experiència d'impartir una matèria optativa per formar constructors i constructores de pau amb un grup de 16 alumnes d'ESO de l'IE Feixes (Terrassa). L'objectiu era incentivar que l'alumnat col·laborara a promoure la pau dins del centre i al seu entorn. En el document es comparteix el procés realitzat amb aquest institut i les orientacions i materials per replicar els continguts de l'optativa amb altres grups.

Podeu llegir més i descarregar-vos el material, ací: <https://escolapau.uab.cat/wp-content/uploads/2025/07/ConstructorsPau.pdf>

Constructors i constructores de pau

Matèria optativa d'entrenament per la pau i la transformació de conflictes.
Institut Escola Feixes

Juliol 2025

LA PAU S'APRIÉN I APRIENEM A CONSTRUIR-LA

RECURS DIDÀCTIC PER A BATXILLERAT GUIA DIDÀCTICA: ONE MINUTE (UN MINUT)

A partir del curtmetratge *One Minute*, la guia proposa reflexionar sobre els impactes dels atacs militars a Gaza, entendre la importància de diferenciar els objectius civils dels militars en un conflicte armat i Valorar el compliment de les regles essencials del Dret Internacional Humanitari.

One Minute (Un minut) de Dina Naser: Amb aquest curtmetratge, us proposem reflexionar sobre els impactes dels atacs militars a Gaza, a través dels següents objectius pedagògics:

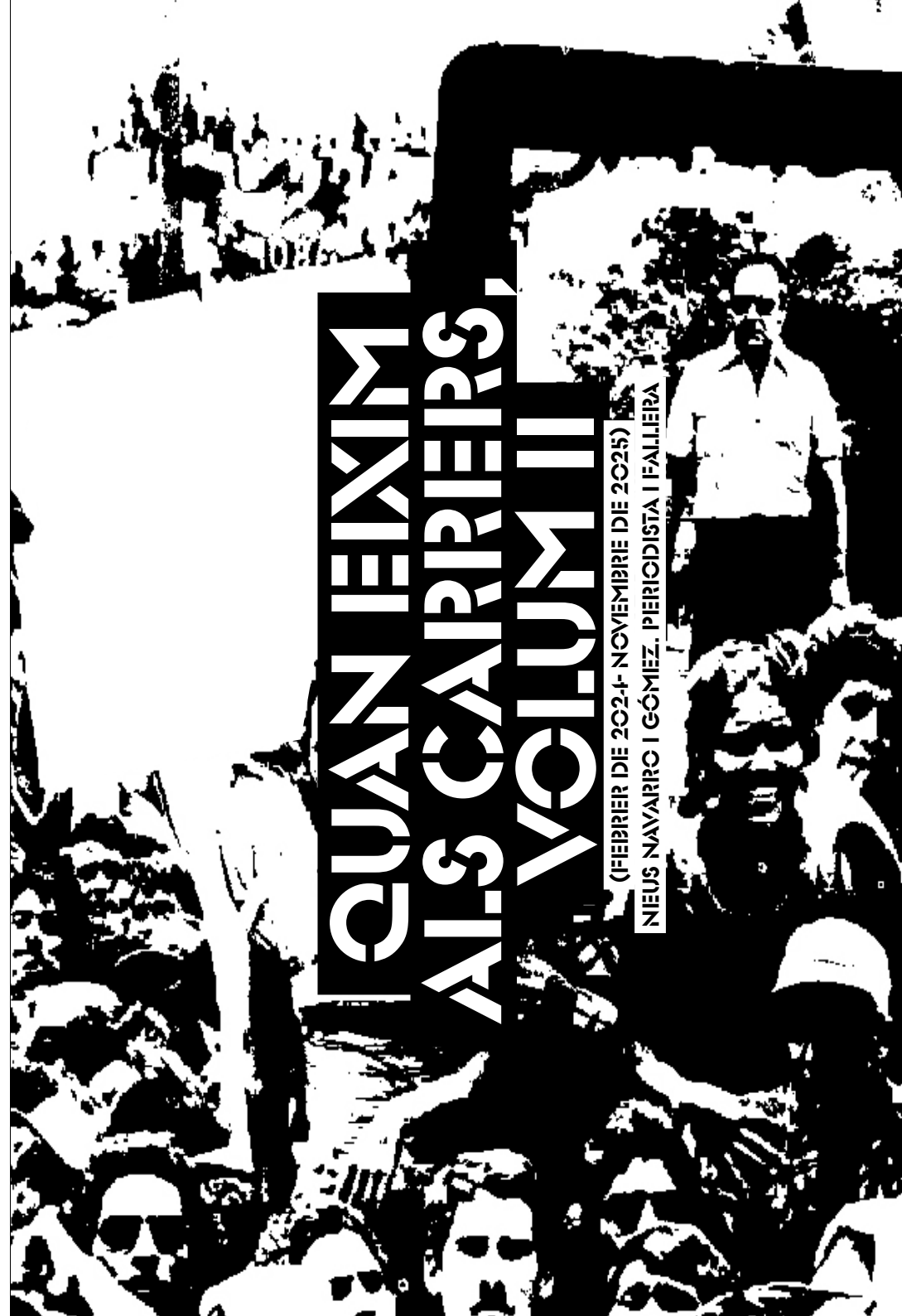
- ❶ Entendre la importància de diferenciar els objectius civils dels militars en un conflicte armat.
- ❷ Valorar el compliment de les regles essencials del Dret Internacional Humanitari.
- ❸ Conèixer els impactes dels conflictes armats des d'una perspectiva de gènere.
- ❹ Pensar críticament.
- ❺ Interpretar dades relatives als impactes asimètrics del conflicte armat a Israel i Palestina.
- ❻ Empatitzar amb persones que pateixen la violència de l'ocupació i el conflicte armat a Palestina.
- ❼ Donar suport a l'objectió de consciència als exèrcits.

Podeu llegir més i descarregar-vos el material, ací: <https://escolapau.uab.cat/wp-content/uploads/2023/10/OneMinute.pdf>

EL LIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

72

En el moment d'escriure aquestes línies fa pocs dies que he cobrat el pagament per l'article del llibret municipal de 2024 que en setembre de 2023 m'havien encarregat des de la regidoria de Festes. Amb una il·lusió infinita, pròpia d'una fallera de bressol, vaig abraçar la proposta, i amb més joia encara vaig anar a buscar-lo a l'oficina de turisme de l'Ajuntament el mateix dia de la seua publicació. Pot ser el meu exemplar és dels pocs que algú va tindre entre mans aquell migdia en què els coloms blancs d'Escif ja ocupaven bona part de la plaça, però no recorde si els quatre ninots, impactants pujats a la tanca de la mascletà, havien ja començat a generar inquietud... Serà que la ingenuïtat de no haver vist en ells res més que crítica, tal com m'han ensenyat a casa que són les Falles, m'ha emboirat la memòria.

Citava ara aquest pagament perquè és la prova tangible que aquest article va existir. Un text periodístic que recollia, per exemple, com fa uns anys el periodista Francisco Pérez Puche narrava en les pàgines del diari *Las Provincias* com desenes de persones es van ajuntar pel carrer de les Barques de València aquell dissabte 12 de juliol de 1997. Clamava aquella ciutat nostra pel jove regidor del País Basc, Miguel Ángel Blanco, a qui la banda terrorista ETA finalment va assassinar. Parlava la seua crònica, que rememora la primera escrita més de vint-i-cinc anys abans, dels "rius de gent" concentrats davant l'Ajuntament de la ciutat; i les fotografies de Juanjo Monzó mostraven una plaça a vessar de ciutadans al voltant d'un gran llaç blau, símbol de l'anomenat "esperit d'Ermua".

En eixa mateixa plaça s'alçaria, com cada 15 de març, aquella falla rematada per dos coloms que va ser de tots els Valencians i Valencianes. Aquell any la ciutadania va tornar a conversar sobre la pau, aquella que defensaven tants i tants manifestants en l'any 1997, però també sobre el racisme i el rebuig al diferent que protagonitzava la icònica escena dels migrants dalt de la tanca, rescatada de la falla de la meditadora, la que

la pandèmia va obligar a plantar a trossos en 2020 i que va acabar cremant-se d'amagat.

Van ser dos coloms, i no un llaç blau com en el País Basc, els que dibuixaren un missatge molt clar en una de les places més representatives de València. I l'atenció va estar en aquella tanca amb què l'autor volia abordar una més de les contradiccions que tenim com a societat, partint de la primera: fer una guerra en nom de la pau. Ho va explicar aquell mes de març de 2024 en un comunicat publicat a xarxes socials després que diferents col·lectius migrants criticaren la proposta i que, en general, aquella imatge incomodara. Segurament havia aconseguit el propòsit primerenc de l'art: despertar consciències, remoure pensaments, fer-nos pensar, en temps quasi bèl·lics, amb dues guerres actives a pocs quilòmetres de distància, que fer la guerra sota la falsa bandera de la pau no és el camí.

Segurament bona part dels Valencians ja ho sabien. Des d'eixa plaça on s'ubicaren els coloms, un privilegiat indret, es pot albirar el carrer Xàtiva, i és per allí que més de vint anys enrere milers de Valencians i Valencianes caminaren cridant aquell rotund missatge del "No a la guerra". Era el 22 de març de 2003, dies després d'haver acomiadat la festa veient cremar en flames les "Bandes" que Agustín Villanueva, Alejandro Santaaulalia i Jordi Ballester van plantar a la plaça. D'aquell moment explica el relat de *El País* que la immensa majoria dels congregats marxava en silenci "abrigallada per cartells i adhesius" on es podia llegir el text tintat en roig que es va convertir en emblema i adhesiu de moda. Suplicava la ciutat contra aquella tragèdia en l'Iraq i no eren quatre gats: 200.000 persones segons els organitzadors, 30.000 segons la Delegació de Govern. Recorde aquella manifestació perquè plovia i quasi no podíem avançar per la plaça de Sant Agustí. Hi havia set de pau, malgrat la llunyania, la incertesa i la desinformació inherent a una època que, recordem, no era ni de bon tros com és aquesta en

què hiperventilem per l'allau de dades que rebem -sense saber quasi gestionar- cada dia.

La cua de la marxa s'allunyava a poc a poc de l'estació del Nord quan la primera pancarta estava a tocar el pont de Calatrava cap a l'Albereda. En aquella vesprada de primavera en la plaça Saragossa, ja creuant el llit del Túria, assegura el cronista que al pas dels manifestants sonava "Solo le pido a Dios / Que la guerra no me sea indiferente / Es un monstruo grande y pisa fuerte / Toda la pobre inocencia de la gente". Com és la vida d'atzarosa que vint anys després l'autor de la cançó, en León Gieco, tornava a ser notícia per demanar la lliberament del seu nebot en Gaça i una eixida pacífica per al conflicte entre Israel i Hamàs. Perquè la guerra, en la seua crueltat, extensió i dolor més absolut, sembla que no s'acaba mai. Ho continuem veient en 2025.

Per això el gener de 2024 centenars de persones van eixir als carrers del centre històric en una multitudinària manifestació en defensa del poble palestí. Amb banderes onejant en la plaça de la Mare de Déu de nou es cridava "pau" a les places de la nostra València. Els organitzadors afirmaven que "el carrer es mobilitza i crida ja n'hi ha prou"... I de nou, la ciutat anava buscant la calma d'eixos coloms blancs que es barallaven pel ramell d'olivera que portaven al bec. Este estiu del 2025 hi va haver altra manifestació, i a l'octubre altres dues, una d'elles amb més de 10.000 manifestants, segons el Govern. La pau buscant una escletxa per foradar la violència, la guerra i la maldat.

Pau en Palestina, però també pau en Ucraïna... Anys abans, el 2022, de nou la ciutat havia fet seua la paraula "pau" per protestar per la invasió russa d'Ucraïna. Havien escrit "No volem la guerra, som gent de pau" en les pancartes que pregaven per la fi d'un conflicte que, ara sí, tocava a les portes d'Europa. De nou. Molts anys després, mostrant-nos a famílies com les nostres, vestides com nosaltres, com tu que m'es-

tàs llegint, per l'andana d'una estació plena de viatgers infeliços, tristos, espantats, arrossegant una maleta carregada d'insuficients records per buscar refugi, i consol, sense entendre el "per què" de la guerra.

En la nostra història recent hi ha hagut moltes demostracions de la força solidària dels valencians i les valencianes. D'eixa tendresa entre pobles que encoratja el cor de la ciutat i que l'ànima a implicar-se, a cridar ben fort, a tenyir-se les mans de blanc i a exigir la pau. En els seus carrers més cèntrics, que voregen la màgica ubicació de la falla municipal i per on ara circulen milers de turistes internacionals, ha passejat la força d'una ciutadania que només entén la pólvora si s'utilitza per dibuixar palmeres al cel, en la que el tro sols ens representa si porta per cognom "de bac".

Defensava Escif, coautor d'aquella falla municipal juntament amb l'artista Pere Baenas, que "només la pau és el camí". Que el missatge més important que volia transmetre el cadafal que portava per lema "Dos coloms, una branca" era que l'única eixida a la confrontació i a la guerra és entendre que "si l'altre perd, tu perds; que si l'altre guanya, tu guanyes".

La falla va passar del taller, on amb amor i respecte l'havien anat construint els seus artífexs, al carrer. I allà la ciutat de València la va fer seua, envoltant-la, estimant-la i criticant-la, cremant-la en l'eterna purificació del foc del dia de Sant Josep. Efímera va ser, igual que el meu esforç de contar als valencians i valencianes que la pau és el camí, ha estat el camí, però que etern serà el llegat d'aquells valencians i valencianes que ompliren de pau el mateix terra que ara nosaltres també xafem. Ara que em pots llegir, per fi, ho podràs recordar.

Moltes gràcies, gent d'Arrancapins.

MANUAL D'INSTRUC- IONS PER A NO ANAR A LA GUERRA

JAVIER M. TARRÍN

Van acordar la pau
després d'un matí d'ajustos,
després del dinar,
després de prendre's una copa,
després de la partida de pòquer,
després de visitar el lavabo,
després de parlar en anglés
amb accent diplomàtic cansat,
després del badall,
darrere del sofà,
després de l'aplaudiment.

Una pau duradora
fins al bombardeig nocturn.

El gestor de conflictes somriu
en la foto oficial,
firma amb bolígraf daurat,
parla de futur
mentre dubta en privat,
perquè sap que l'anunci del pla de pau —
amb accent nord-americà, of course —

78

79

no canvia res.

La ironia
o el cinisme legal
ja són la llengua oficial
dels telenotícies.

La sang s'asseca en diferit.
El zàping devora la memòria.
El record s'esgota
com una oferta de supermercat.

I mentrestant,
les morts continuen caent
com a xifres mudes,
un eco impossible
que ensopega en la sintaxi
com si la gramàtica
poguera detindre un tanc.

A la pantalla del saló,
desenes de milers de morts a Palestina

es reduïxen a un número
llegit amb veu neutra.

Gaza, Rafah, Jan Yunis,
Nablus, Jenín, Hebron
es pronuncien amb la mateixa cadència
que la previsió meteorològica:
probabilitat de pluges,
probabilitat de cadàvers.

Les bosses de la compra
es convertixen en pancartes improvisades.
El trànsit detingut
sembla un exèrcit immòbil de mares,
un semàfor humà
en roig, verd, ambre.

Mentrestant,
l'estadística internacional
s'amuntona en titulars
que competixen amb la publicitat de detergent.
I la vida real

continua doblegant-se
als refugis,
a les cues del pa,
en els talls de llum.

Prou
de rècords de consum energètic
davant l'ona de fred mental
que baixa del nord.
Prou
d'economies congelades per míssils.
Prou
de cossos esculpits amb productes falsos,
de neteges obsessives
per a esborrar culpes,
de presses
per a arribar a espais tancats
que ni entren ni ixen.

Prenem la paraula.
No per a traduir-la
en congressos amb auriculars

per a la traducció simultània
de sang i foc,
sinó per a pintar-la
en el sòl dels carrers bloquejats,
per a escriure-la
en parets humides,
en tiquets de supermercat,
en els marges
dels rebuts de la llum
abans que s'esborre la tinta.

No és rendició,
és deserció:
no presentar-se a la desfilada,
oblidar l'uniforme a l'armari,
baixar al mercat
a comprar fruita barata,
apagar la tele
quan comença el parte de guerra,
riure's a la cara
de les ordres impreses
amb lletra de banquer.

82

83

La fraternitat
no necessita tractats de pau
ni discursos traduïts.
Necessita cossos cansats,
ocells sense papers,
morts
que no es compten
com a fixxes de dòmino.

Així,
mentre els déus del nou orde mundial
sumen cadàvers
amb veu engolada,
els pobles, tossuts,
encara alcen pancartes,
encara compartixen pa,
encara canten cançons velles
que travessen fronteres invisibles.

Van acordar la pau
després del dinar.

Però la veritable pau
continua esperant
als carrers bloquejats,
en les veus
que es neguen a callar,
en la deserció
que obri un buit
on la guerra es queda sola,
sense soldats,
sense espectadors,
sense telenotícies
que la sostinga.

8-4

CIÈNCIA I PAU

FERRAN V. GARCIA-FERRER

DOCTOR EN FÍSICA. PROFESSOR DE MATEMÀTIQUES
I FÍSICA I QUÍMICA, EDUCACIÓ SECUNDÀRIA.

“La violència és l’últim recurs de l’incompetent”
— Isaac Asimov

La ciència provoca o mitiga la guerra? La ciència és un motor per a la construcció de la pau o el seu impediment més gran? El control de la ciència per un grup, més o menys nombrós de persones, és garantia de seguretat o és monopoli del coneixement per donar suport a la violència de la dominació?

Són preguntes massa vegades sentides i poques vegades contestades eixint de la resposta tòpica de la visió equidistant o asèptica en la qual afirmem que la ciència no és bona ni mala, sinó que depèn de qui l’use. Cal, per tant, si no volem restar indiferents davant d’una de les grans xacres de la humanitat, la guerra, reflexionar sobre quins són els potencials de la ciència, per quins motius el seu avanç està tan lligat a la guerra i la violència i si també pot ser instrument i causa de pau.

Val a dir que no és la cultura científica una cultura basada en certeses revelades o inamovibles, tal com ocorre amb els textos referents de les grans religions o com ho és, en alguns àmbits polítics, la Constitució espanyola de 1978. Per això, preferisc presentar algunes reflexions que obliguen i motiven el debat. I, atès que el tema és present abundantment en literatura, cinema, música i altres expressions artístiques, vull motivar la reflexió a partir d’algunes fites imprescindibles de la nostra cultura.

Comencem pel principi. L’escena inicial de la pel·lícula *2001, una odissea de l’espai* de Stanley Kubrick. En eixa escena el descobriment molt primitiu d’un grup de simis de la possibilitat de convertir unes restes en una eina o arma, fa palés que un avanç tecnològic, per molt simple que siga, fa possible la preeminència d’alguns individus o grups enfront de altres. Kubrick enllaça aquesta realitat, gràcies a l’el·lipse més gran de la història del cinema, amb un desenvolupament tecnològic molt més complex, una estació

86

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

87

CIÈNCIA I PAU

espacial, la qual cosa ens porta a un dels conflictes cabdals actuals: la possible lluita entre la Intel·ligència Artificial i l’ésser humà. Vull subratllar, però, que darrere d’aquest plantejament tan abundantment publicitat pot amagar-se un altre de molt més real i immediat: el desenvolupament exorbitat de la IA per tal de fer avançar exponencialment l’exploració econòmica dels recursos del planeta.

Una altra referència icònica, literalment, la trobem en un text bíblic del llibre de Josué (ací citat a partir de la Bíblia Valenciana en traducció Interconfessional de l’editorial Saó):

Josué 10.12-13. “El dia que el Senyor va fer caure els amorreus davant els israelites, Josué s’adreçà al Senyor i, en presència del poble, va cridar: «Sol, atura’t a Gabaon! I tu, Lluna, a la vall d’Aialon!». I el Sol s’aturà, i la Lluna es va parar; mentre el poble castigava els enemics.”

Difícil trobar un text que mostre més explícitament el desig de tots els imperis i senyors de la guerra, de controlar la realitat, l’energia i la matèria per tindre una arma superior als seus enemics.

Una dada curiosa per a la reflexió és el fet que aquest passatge va servir per a mantindre durant molts segles la creença ferma de l’església catòlica en què el Sol i la Lluna es mouen al voltant de la Terra. Motiu pel qual varen condemnar Galileu en afirmar que era la Terra la que es mou al voltant del Sol.

Filant un poc més prim, i tot i que la ciència avança vertiginosament, certament no hem avançat tant com per a detenir el Sol; però no estem tan lluny de poder generar un xicotet Sol a la Terra per aprofitar la seua energia, gràcies als avanços en fusió nuclear. Relacionat també amb aquest gran avanç del coneixement científic, la fusió nuclear, val a dir que va ser la possibilitat d’avançar en aquesta energia la que va alertar i atemorir un grup de científics i científiques que havien participat en el projecte Manhattan, el famós

projecte recordat a la pel·lícula *Oppenheimer*, que va portar el descobriment de les potencialitats de l'energia de la fissió nuclear a l'extrem de construir la primera bomba atòmica. Va ser la paorosa devastació produïda a Hiroshima i Nagasaki junt amb la possibilitat d'arribar a construir la bomba H o bomba d'Hidrogen (basada en la fusió nuclear), les que varen portar Bertrand Russell a promocionar el conegut manifest de Russell - Einstein, ja que el científic teòric més important del segle XX també hi va participar.

El manifest cloïa demanant una conferència en la qual s'havia d'aprovar la resolució següent:

“Davant el fet que en tota futura guerra mundial s'empraran amb certesa les armes nuclears, i que tals armes amenacen l'existència mateixa de la humanitat, fem una crida als governs de tot el món, perquè entenguin, i el reconeguen públicament, que els seus propòsits ja no poden aconseguir-se mitjançant una guerra mundial i, conseqüentment, perquè resolguen per mitjans pacífics qualssevol contenciosos que existisca entre ells”.

Fruit d'aquesta iniciativa es van iniciar les anomenades conferències Pugwash, que tenen com a finalitat la discussió d'assumptes com ara el desarmament i la responsabilitat social del científic en temes com el creixement demogràfic, la deterioració mediambiental i el desenvolupament social. En el seu moment, a més a més, aquestes conferències van tenir un paper molt important en el desenvolupament i signatura dels tractats de no proliferació d'armes nuclears.

Un altre text que a les persones aficionades a la ciència-ficció ens ha marcat, sense cap dubte, és la frase d'Isaac Asimov, “la violència és l'últim recurs de l'incompetent” pronunciada per un dels personatges cabdals de la seua obra *Fundació*, Salvor Hardin. Es tracta d'una història situada a les acaballes de l'Imperi Galàctic, dominador durant més de dotze mil anys de la nostra galàxia. Aquest declivi de l'Imperi ens farà arribar al caos i la pèrdua de la civilització. En eixe

context apareix una microsocietat o oligarquia científica, que, basada en la Psicohistòria —probablement el millor invent imaginat per qualsevol escriptor o escriptora de ciència-ficció—, pot guiar a la galàxia a recuperar la civilització en un període de mil anys, enfront dels trenta mil que trigaria si evolucionara de forma no guiada o manipulada.

Aquest plantejament ens porta a una pregunta central relativa a la relació ciència-guerra-pau: És la subjecció de la ciència a principis democràtics allò que decideix la seua contribució a la pau, en lloc de la seua contribució a la guerra quan serveix interessos privats o restringits a un grup dominant?

En l'esmentada obra d'Asimov, la restringida oligarquia dirigent, la Fundació, comprén que l'equiparació entre ciència i religió és la millor forma de controlar el poder en les societats que van sorgint arreu de la galàxia i, per tant, la història ens mostra com de poderós i generador de desigualtat pot ser el coneixement científic.

En la mateixa línia, si recordem el que va succeir amb descobriments com ara la descripció del genoma del VIH, causant de la SIDA, o les vacunes contra la covid-19, veurem que el control estricte i la restricció de la difusió del coneixement porta a la comercialització capitalista d'eixe coneixement i, en conseqüència, a l'exclusió de gran part de la humanitat d'eixos avenços. Aquesta és una de les formes més extremes de violència estructural i, per tant, de motor de conflicte i contrària a la pau.

Per tancar aquesta reflexió recórrec al vers del poema *Veles e Vents* d'Ausiàs March “Bullirà la mar com la cassola en forn” tan ben emprat i portat a l'actualitat per la Gossa Sorda en el tema *Quina Calitja*.

Ens val aquest vers per reconèixer que el coneixement científic-tecnològic va fer possible la revolució industrial i amb ella el creixement exponencial de la nostra petjada de carboni que, a la fi, ens ha portat a

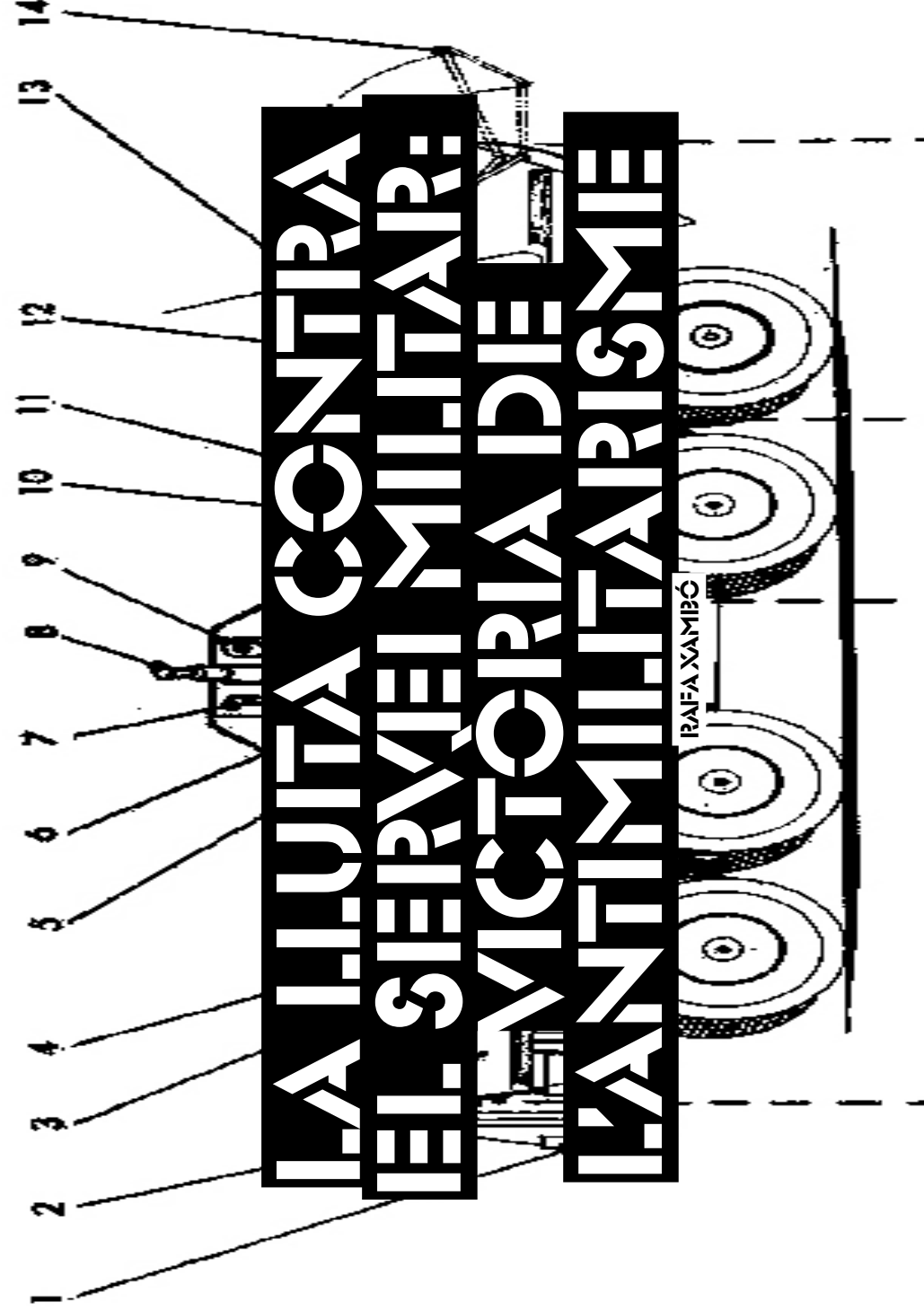
l'actual escenari de canvi climàtic i potser, en un futur pròxim, a l'extinció de la humanitat. Però són també les dades científiques les que estan possibilitant mitigar els seus efectes i donant-nos els fonaments per a lluitar contra el seu avanç.

No és una dicotomia en igualtat de condicions, ja que resulta clarificador veure com actualment la forma que tenen els poders econòmics i polítics de fer avançar el canvi climàtic alhora que les seues possibilitats d'explotació i rendiment econòmic il·limitat, no es basen en avenços científics sinó en la negació de la ciència i l'avanç de les *fake news* i les teories negacionistes. Seria clar, doncs, que la ciència pot crear el problema i també la vacuna, alhora que les vacunes solament arriben a ser més poderoses que els virus, si són desenvolupades i aplicades universalment des de la igualtat social.

En conclusió, solament si aconseguim construir una societat on tots els éssers humans siguem iguals en l'accés als recursos bàsics vitals, al coneixement científic i a la totalitat dels drets humans, allunyarem de la ciència el seu paper d'aliment per al conflicte en totes les formes d'expressió de la violència que comporta i la convertirem en una veritable promotora de la pau.

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

90

Els primers anys després de la Transició política foren de desencís i desmobilització. Així i tot, hi hagué un creixement important del moviment d'objecció de consciència i de la insubmissió a l'exèrcit -MOC, Mili KK. Als anys huitanta i primers noranta del segle XX, hi havia Jornades Antimilitaristes i de No violència, campanyes contra el joguet bèl·lic i sexista, pel dret a l'objecció durant la mili, devolucions col·lectives -incineracions fins i tot- de cartilles militars, el debat i la mobilització contra l'entrada a l'OTAN, l'Objecció Fiscal, Servei civil -sí o no-, Euromíssils (Era Reagan) i perill de Guerra Nuclear a Europa, trobades, acampades, etcètera; una gran activitat desplegada per a contestar el militarisme. Més de mil set-cents joves varen passar per presons militars i civils en un acte de desobediència que finalment va aconseguir la supressió del servei militar obligatori.

Va caldre lluitar molt contra el servei militar. El PSOE havia creat una llei d'Objecció de Consciència (LOC, 1984) més aviat cosmètica que buscava desactivar el moviment antimilitarista. El PSOE va passar de "OTAN de entrada no" al "Vota Sí en interès d'Espanya". La LOC establia un tribunal per a jutjar a cada jove que sol·licitara no fer la mili. Això permetia un ampli ventall d'arbitrarietat i la resposta del moviment va ser clara i contundent. L'any 1985 prop de tres milers d'objectors enviaren el mateix escrit, l'havien preparat col·lectivament, en què informaven al tribunal de la seua intenció d'objectar. Això neutralitzava en part l'estratègia arbitrària, atès que tots allegaven el mateix. Tres anys després, els objectors ja eren més de deu mil. Les cartes col·lectives impedièren els judicis individuals. O els acceptaven tots o els denegaven tots. Els primers anys optaren per acceptar totes les sol·licituds per a lliurar-se de la mili i molts joves se'n beneficiaren. La LOC demostrava així la seua incapacitat.

Tanmateix, per a una part important del moviment antimilitarista, l'objecció de consciència, tot i haver

significat un avanç, continuava sotmetent a l'Estat la decisió sobre la prestació social substitutòria (PSS). No feies la mili però t'encarregaven activitats que haurien de ser remunerades i que llevaven llocs de treball, sobretot, en l'àrea dels serveis socials. Una mena de mà d'obra gratuïta. A més, eren 18 mesos en comptes dels 14 de la mili. La resposta fou la insubmissió.

Els insubmisos demanaven no ser jutjats fins que es resolguera sobre el dret a l'autodefensa. Josep Leiva, fou un dels integrants del primer grup de Valencians que es va declarar insubmís a febrer de 1989. En declaracions als mitjans, Leiva afirmava que preferia la presó a ser submís a quatre generals. Reivindicava el dret a l'autodefensa com una qüestió de consciència per a la qual no necessitava ningú que el representara.

Josep Leiva, cuyo juicio es hoy, integró el primer grupo de valencianos que declaró su insumisión en 1989.

A la foto, Josep Leiva i Xavier Francés. Diàrio 16, 14 de maig de 1993.
Foto: Mónica Torres.

Els advocats de Mili-KK i la Coordinadora Pacifista del País Valencià pretenien paralitzar els procediments oberts contra els insubmisos Valencians fins que resolguera el Tribunal Constitucional sobre el dret dels processats a defensar-se ells mateixos en els judicis orals. De fet, El TC havia anul·lat el judici contra l'insubmis valencià Carles Cases quan aquest va interposar recurs reclamant el seu dret a l'autodefensa. Mercè Teodoro, l'advocada de Mili-KK va insistir que la justícia estava incomplint el Tractat de Roma, signat per Espanya en 1950, que reconeix el dret a l'autodefensa judicial. El ministeri fiscal demanava per a Leiva un any i sis mesos de presó per negar-se a fer el servei militar. Per als altres dos joves, Carlos López i Juan José Casado, demanava dos anys, quatre mesos i un dia. En aquell moment, 1993, hi havia 140 insubmisos al País Valencià dels quals quinze es trobaven sotmesos a processos judicials i tres eren a presó. Entre els empresonats, hi havia el director de fotografia de cine Miquel Llorens.

El col·lectiu Mili-KK va anunciar una campanya de sensibilització sobre l'estructura militarista de l'estat i va demanar a associacions, col·lectius i entitats que es pronunciaren públicament sobre la insubmissió. La Unió Progressista de Fiscals i Jutges per a la Democràcia van manifestar el seu suport a un canvi en la legislació.

Quatre joves insubmisos es declararen en vaga de fam des del divendres 14 de maig a l'edifici del carrer La Nau de la Universitat de València. Demanaven l'alliberament dels insubmisos Valencians empresonats. El dia anterior, membres de Mili-KK s'encadenaven davant l'Audiència. Segons que relatava Javier Casal a *Diario 16*, una cinquantena de joves es concentraren a la plaça Alfons el Magnànim, coneguda popularment com el Parterre, i des d'allí marxaren cap a l'Audiència on travessaren una cadena de part a part del carrer i alguns s'encadenaren. Repartiren fulls entre els vianants i els conductors de l'embús que s'hi va produir. Als pamflets denunciaven que l'estat tracta de criminalitzar els insub-

misos i convertir la insubmissió en un delictes, tracten de convertir les seues posicions contra el militarisme en una qüestió judicial. Els encadenats anaven abillats amb el clàssic vestit a ratlles dels presidaris. 10 minuts després, retiraren la cadena. Quan ja havien marxat pel carrer de la Pau, dos furgons dels antidisturbis que arribaven els van encerclar, els van escorcollar i identificar en una operació que va durar més de mitja hora tot acollint-se a la Llei Corcuera, antecedent de la Llei mordassa.

Los jóvenes encadenados cortaron durante diez minutos la circulación en la plaza Alfonso el Magnánimo.

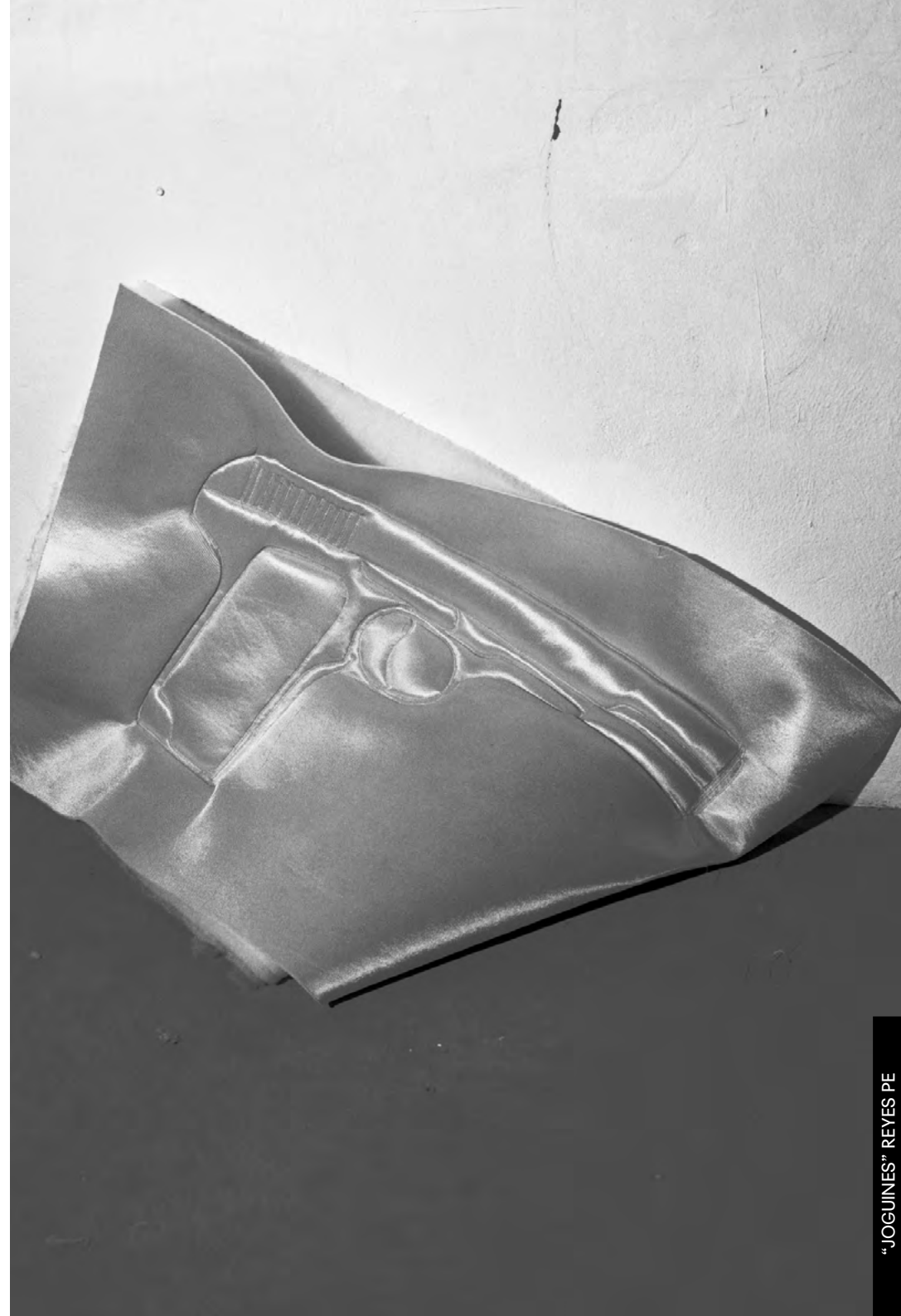
Diario 16, 19 de maig. Foto: Ramon Espinosa

Els quatre joves antimilitaristes que es trobaven en vaga de fam a l'edifici del carrer la Nau de la Universitat de València, Xavier Francés, Josep Leiva, Juan Carlos López i Ismael Marín, publicaren un article en què deien que es negaven a formar part de l'exèrcit perquè no volien "col·laborar en les morts i destruccions que produeixen les guerres ni amb els beneficis que deixa el mercat d'armes". Plantejaven que en jutjar els insubmisos es violen, si més no, dos drets: "el dret de la humanitat a desfer-se de la lacra del militarisme i el dret individual a la pròpia consciència". Afirmaven

que havien arribat fins ací -judici, vaga de fam, futura presó- per a demostrar que la insubmissió és un gest de compromís i responsabilitat social. Rebutjaven la Prestació Social Substitutòria (PSS) perquè és utilitzada com a mà d'obra gratuïta i sense cap dret laboral. Consideraven que “per la transformació progressista de la societat cal l'acció decidida de la gent disposada a negar-se a col·laborar amb les injustícies”. Acceptaven ser presos de consciència amb la convicció que la seua actitud “afavoreix l'acció social per la Pau, primer pas per obrir les portes d'un futur sense Exèrcits”.

Grups musicals com Reincidentes, Barricada, Código Mortal, A Palo Seco, Obús, Ska-P, Skaparapid, Sociedad Alkoholika, Maniática, Club Negro i molts altres feren cançons antimilitaristes i que animaven a la insubmissió. Lluís Llach va fer una cançó, *Insubmis*, en què els cors els feien joves insubmisos. A Bilbao es va celebrar el festival Intsumisio Eguna, des del 1994 fins al 2001. La pressió social fou molt intensa. L'any 1997 ja hi havia més de vuit-cents mil objectors i uns quinze mil insubmisos. No hi havia prou llocs de prestació per a tant d'objector i empresonar tants joves insubmisos era un escàndol insuportable per a l'estat. Finalment, després d'anys d'incapacitat de l'estat per a gestionar aquest desafiament, al març de 2001 es va aprovar l'abolició de la mili obligatòria.

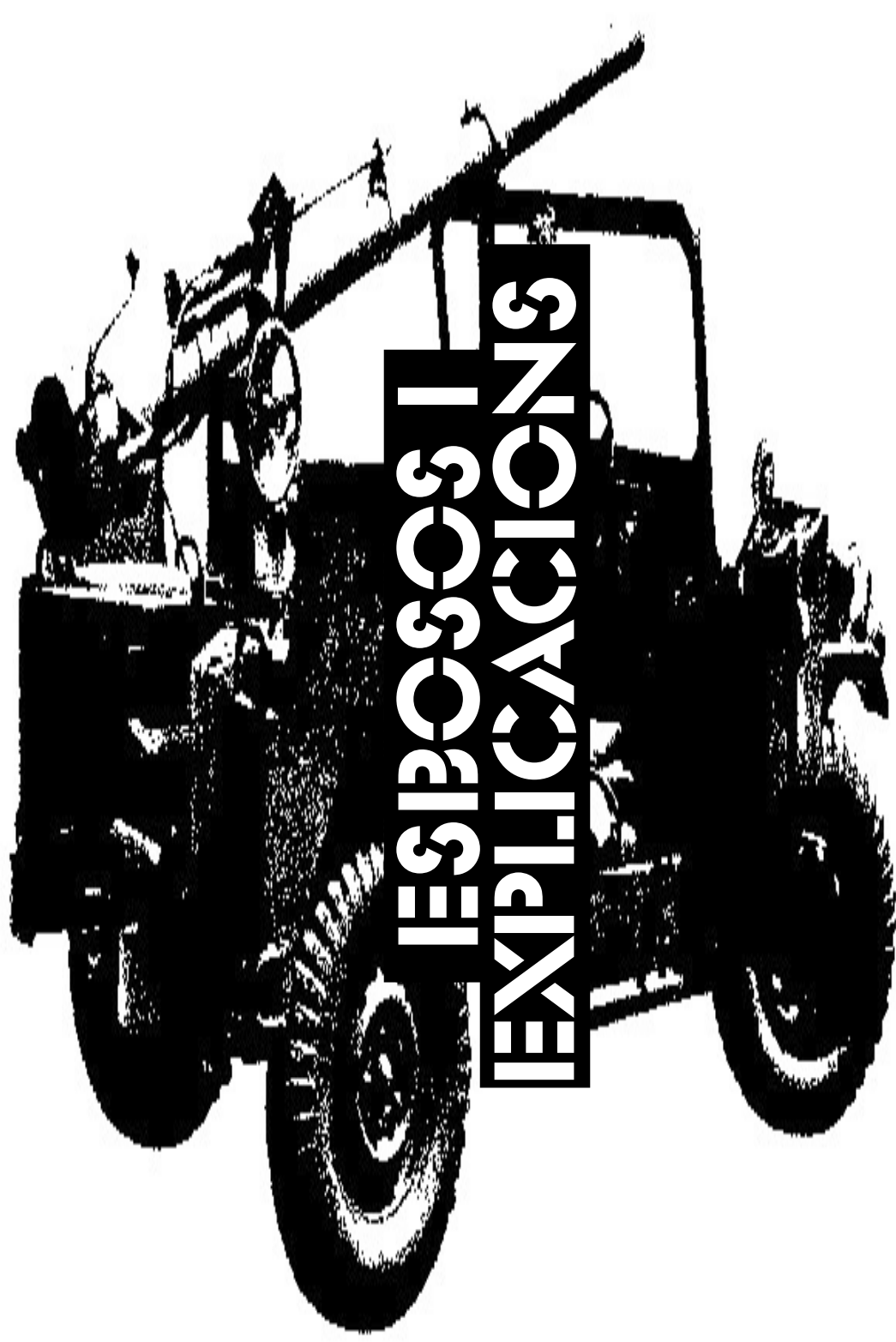
El moviment ha continuat com a moviment antimilitarista i contra les guerres. Ara, quan el capitalisme de mort i l'imperialisme fan sonar de nou tambors de guerra, caldrà recordar l'exemple d'aquella generació i plantar cara als qui volen tornar als malsons del segle XX amb l'únic objectiu d'omplir-se les butxaques al preu de la sang dels joves de les classes populars. Ara més mai, INSUBMISSIÓ.

“EL VELL MÓN ES MÓR. EL NOU TÀRDA A APARÉIXER.” REYES PE

EN PREU DE PAU

POETA DEL FOC
JOSIEP MANUEL IZQUIERDO

EL CAIRO DESBALLESTAT

Aquest carro de combat
sembla quasi de mentida,
ple de brosses, oxidat,
i extranyament ple de vida.

Fan guerra sense maldat
per jugar les criatures,
que el veuen abandonat,
desballestat si m'apures.

Com si fora del teatre
d'atrezzo de gran tamany,
que mai poguera combatre,
en cap guerra ni en cap any.

Que bonic seria així
un carro vell que no mata,
però la guerra es verí...
que a molts llocs sovint esclata.

106

107

Un carro plenet de flors
i d'ocells de tota raça,
que entren dins engrescadors,
tal com si fora sa casa.

Esta xiqueta al canó
s'ha fet gronxador a mida,
i gaudeix sense cap por...
ni sap que és arma maleïda.

Seria fantàstic doncs
guerres que a la "tele" mires,
foren somnis que en el fons...
són de pau, allunyant ires.

La guerra té un alt preu
cadàvers per les cunetes,
per això fem d'altaveu...
manant-la, a fer punyetes.

LES FOSSIES DEL FRANQUISME

Liàgrimes, besos, silencis,
quedaren dintre les fosses,
vides mortes sens judicis,
i roses marcides, roses.

Milers d'assassinats
després d'una guerra injusta,
rauen hui desperdigats...
dins ferida molt vetusta.

Famílies represaliades
tan sols per pensar distint,
dones sens cabells rapades,
per venjances, malvivint.

Exercint la força bruta
van acabar amb milers,
que la memòria despulla,
culpant assassins roders.

108

109

Les víctimes sobretot homes
tirats com animals dins,
que encara hui no es troben,
enterrats sota els camins.

Diu una placa a Granada:
que Lorca varen ser tots,
d'aquella Espanya arrasada...
que encara reviu en brots.

TRISTES GUERRES

Siga per fe o territoris
les guerres negoci són,
malgrat ser febles a priori,
van desfent grans parts del món.

La producció d'armament
sempre és la "bona excusa",
i els païssos preeminents,
enganyen a gent il·lusa.

Ara tenim també els drons
que maten sens deixar rastre,
i així en moltes ocasions....
des de l'aire fan desastres.

També hi ha mercenaris
que a poc a poc van matant,
van a sou, són partidaris,
d'aquells que els estan pagant.

110

111

Inversors fan de la guerra
un negoci al per major,
siga de dreta o d'esquerra,
maten ells i sense por.

Tristes guerres que va dir
el gran poeta d'Oriola,
que al món el fan emmudir,
i que el seu llegat bressola.

“Quanta misèria que tinc
i la vull guardar amb mi.
Fins el jorn dels miserables”
– Lluís Llach

GUERRA GAZA- CISJORDÀNIA

La vida a Gaza és un jaç
on malviuen milers de persones,
i no s'albira un desenllaç...
a la “vida” entre tantes bombes.

Tenen por a viure sols
després d'injusta embranzida.
Tot desfet entre la pols,
podem dir-li a això vida?

Un vell poble que no era res
víctima de les desgràcies,
ara destrossa les arrels...
per la força de les armes.

Inclús parlen d'armistici
o d'una treva de perill constant,
però és un abús fals i fictici...
a un territori que diuen “sant.”

112

113

El dèspota que mana ara
vol apropiar-se de tot,
i ho manifesta a la cara,
rabiosament com un llop.

I malgrat de la condemna
de mig món Occidental,
ell segueix sembrant la pena,
dins d'un setge tan brutal.

ELS PRESSUPOSTOS DE LA GUERRA

Els pressupostos engreixen mentre la pau just s'aprima, els xiquets saben de la guerra, quasi abans que de l'estima.

La pàtria que converteix els cossos en pures armes, i la desraó que creix... mutilant braços i cames.

Les bombes que van caient on ningú fa gens de cas, mentre que el futur es ven, i la gent dormint al ras.

El rearmament actual dona por i mals presagis, doncs sempre sol ser mortal, amb els països més fràgils.

11-4

115

També el servei militar que diuen que és un pronòstic, per al "status quo" ajudar, dins d'eixe món tan neuròtic.

El món s'està tornant boig però darrere estan les "peles", i a nosaltres no ens fa goig, mentre ho veiem a les "teles".

XIQUETS COM A VÍCTIMES DE LA GUERRA

La guerra no sols mata, lloga óssos
de xiquets embolicats en llençols,
com si la tela pogués esborrar un crim.

No hi ha sang, no hi ha soroll
només silenci, en càpsules blanques
per a que els adults dorguen tranquils.

Cada xiquet és un rellotge trencat
que marca l'hora exacta de l'horror.

No són danys col·laterals,
són el centre de la metralla.

Els llençols no cobreixen, oculten rostres,
que no pregunten, paraules no nascudes,
bressols transformats en tombes,
carrussells que giren sobre els cadàvers.

116

117

Motxilles plenes de por, cossos menuts
sostenint el que altres deixaren caure,
els llençols no abriguen, arxiven només
el que ells mai aprengueren a pronunciar:

El futur està seguint assassinat!!

Els xiquets carreguen amb guerres que no el·liguen,
milers de morts civils en una guerra de nul combat.

“Hombre blanco hablar
con lengua de serpiente”
– Javier Krahe

EL PAPIER DE LA OTAN

Que llejtos el governants
que aposten hui per la guerra,
són estúpids, vergonyants...
tant se val, dreta que esquerra.

El paper que fa la OTAN
sembla hui una pantomima,
que quasi ardades provoca...
i ens fa mal en l'autoestima.

Però Trump, un tarambana,
té el poder i fa el que vol,
malgrat ser un boig que mana,
i de les “bases” té el control.

L'ocàs del món no està lluny
mentre mane esta gentola,
que sols amb un colp de puny,
són malnats de molta gola.

118

119

Les guerres són un negoci
a base de matar gent...
i el Donald Trump té un soci,
al qual perdona indulgent.

I acabaré amb uns versos
del cantautor ja anomenat,
que fa anys deixà dispersos,
i diuen en castellà...

“Quizá sea digna de alabanza
pero yo no pienso firmar,
ninguna bélica alianza...
tendrá mi huella dactilar”

LA FESTA EN PAU
EXPLICACIÓ DE LA FALLA INFANTIL
BORJA IVAÑEZ

- A voler carinyet, què és per a tu la pau?
- Pare, per a mi la pau és tindre amics.

Esta és la resposta d'una xiqueta de 5 anys. Pot semblar una ximpleria o tal volta ens donen ganes de riure pensant en la innocència de les seues paraules, però hi ha molt de transfons darrere.

Després de 80 anys de pau a Europa occidental, la nostra societat ha donat per descomptat que este importantíssim concepte està plenament assimilat en esta, donant per fet que res ni ningú pot fer que l'actual statu quo puga desaparèixer d'una plomada.

Les innocents paraules del principi d'este text reflectixen amb una senzillesa extraordinària la psique que ha calat en la gran majoria de persones. L'excepció, però, és que la xiqueta amb la seua resposta, ha fet una profunda reflexió del que significa viure en pau des de la seua curta experiència vital que queda exculpada pel simple fet que encara no ha arribat el temps de descobrir les lliçons d'història que l'ajuden a comprendre de què som capaços els éssers humans.

Tots i cada un de nosaltres tenim el deure moral d'inocular un mica de realitat als nostres conveïns, familiars, fills... recordant-los els perills que ens aguaiten, però no amb l'objectiu de crear un pànic que els terroritze, sinó de despertar-los d'un fals dolç somni.

Per això, amb la falla infantil de l'any 2026, el nostre col·lectiu pretén recordar la importància d'asentar el concepte de la pau en els nostres xicotets. Per fortuna, ells no han viscut els drames que la xicalla d'altres països experimenten dia a dia. La pau es construeix des de ben xicotets, ensenyant-los a respectar als

seus companys, a argumentar sense entrar en baralles o crits, a cuidar de l'entorn que els envolta, a ajudar a aquells que el necessiten.

Perquè la pau és el bé immaterial més preuat que ens hem donat els humans, el mateix amb el qual hem dut a terme els majors avanços de la societat, però també el mateix que quan s'ha perdut de vista per un individualisme exacerbant que fa que només ens vegem el melic o la pantalla del mòbil amb una actitud merament arribista de la vida; provoca guerres i misèries perquè ningú vigilava la porta del pati de darrere de la nostra societat.

122

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

Hi havia una vegada un jardí màgic, ple de plantes tropicals, flors, insectes, pardalets i pardaletes que volaven ben a dalt, i on el seu piar arribava fins i tot fora de l'immens jardí.

El gran jardí estava separat en dos per un gran estanc d'aigua cristal·lina.

Un era el Jardí dels Olor, on vivien els rèptils, i a l'altre, el Jardí dels Colors, on vivien els anfibis.

De cadascuna de les parts van posar un dels seus habitants perquè vigilara l'estanc; al Jardí Oblidat posaren la víbora Roxana, i al Jardí dels Colors posaren la salamandra Wafaa.

Fa molt, molt, molt de temps, quan encara vivien els dinosaures, hi havia un gran arbre que s'anomenava Baobà. Era tan gran i tenia tantes branques que tant els rèptils com els anfibis podien passar d'una part a l'altra i jugar entre ells. Però un dia, no se sap ben bé què passà, l'arbre desaparegué. Només quedaren les seues arrels, que no podien fer-se grans i que cap habitant podia veure, doncs estaven molt amagades sota la terra. Des d'aquell moment, ni els rèptils ni els anfibis es van poder relacionar més. Deixaren de jugar, deixaren de compartir, deixaren de riure, inclús deixaren de confiar. Els rèptils pensaven que els anfibis havien destruït el Baobà i els anfibis pensaven que havien sigut els rèptils.

Un dia, la víbora Roxana i la salamandra Wafaa van intentar creuar les parts prohibides del jardí i, casualment, es van trobar al mig de l'estanc, on feia molt de temps estava plantat el gran Baobà.

En trobar-se, es van espantar. Cap de les dues sabia què fer, però poc a poc se n'adonaren que cap de les dues volia fer mal a l'altra.

A partir d'aquell dia, van començar a quedar-se tots els matins on abans vivia el Baobà. Al cap del temps, van descobrir que les arrels del Baobà estaven fent-se grans i que l'arbre començava a créixer novament.

Se n'adonaren que l'arbre reaccionava a les emocions dels éssers vius: si estaven contents i comen-

çaven a compartir i cooperar entre ells, l'arbre anava creixent, però si, pel contrari, els éssers estaven tristos, s'enfadaven i discutien molt amb els seus veïns i veïnes, l'arbre deixava de créixer.

Roxana i Wafaa van descobrir que tant el Jardí dels Olor com el Jardí dels Colors eren els responsables de que l'arbre que abans els unia, també ho pogués fer de nou i que...

LA PAU SÍ EXISTEIX SI TOTES I TOTS VOLEM.

I AIXÒ ÉS EL QUE VA PASSAR: CADA ANIMALET VA CONTINUAR VIVINT AL SEU JARDÍ, PERÒ CONVIVINT AMB ELS SEUS VEÏNS I VEÏNES AMB MOLTA PAU..

1. OMPLI ELS BUITES DEL CONTE
AMB LES SEGÜENTS PARAULES

Completa les frases amb les paraules següents:

Paraules: Jardí, Baobà, Pau

Hi havia una vegada un _____ màgic,
ple de plantes tropicals, flors, insectes i animals.

Un dia, un gran arbre, anomenat _____,
va desaparèixer i va deixar els animals tristos.

Però, quan van començar a _____ i a compartir,
l'arbre va tornar a créixer i van aconseguir la _____.

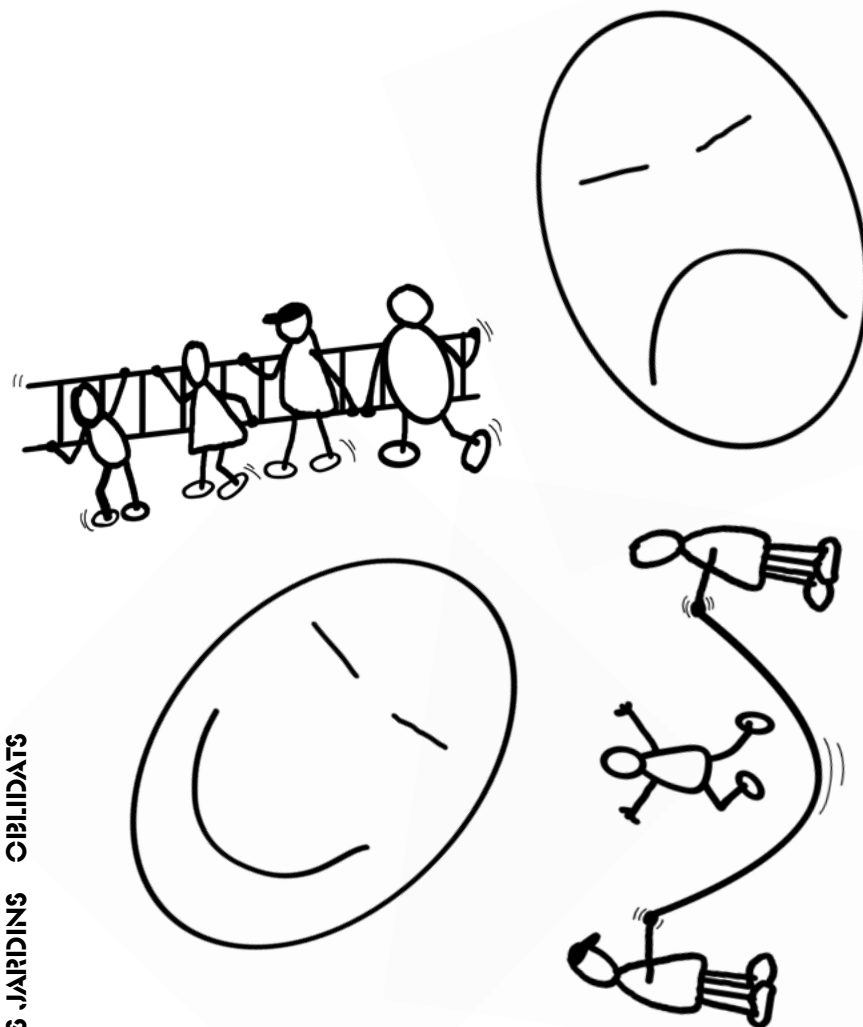
126

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

127

2. RELACIONA CADA PARAULA AMB EL SEU DIBUIX

TRISTOS / RIALLES / JUGAR / COOPERAR

ELS JARDINS OBLIDATS

3. BUSCA EN LA SOPA DE LLETRES PARAULES QUE
APAREIXEN AL CONTE

PAU / EMOCIONS / ALEGRIA / COOPERACIÓ / JARDÍ
/ WAFFA / ROXANA / ANFIBIS / REPTILS

C	O	O	P	E	R	A	C	I	O	F	E
P	R	E	P	T	I	L	H	U	I	E	M
M	A	R	A	F	D	E	K	J	C	L	O
C	V	B	U	Y	R	G	O	H	O	I	C
R	O	X	A	N	A	R	D	I	M	C	I
U	I	G	D	S	J	I	Ñ	F	E	T	O
P	I	N	V	A	W	A	F	A	A	A	N
A	N	F	I	B	I	V	J	A	R	T	S

128

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

129

ELS JARDINS OIBLIDATS

4. FES EL TEU DIBUIX DE LA PAU

LA PAU QUE NO SABÍEM DIR

FRANCISCO GRIMALDO - FALLAIMATERIAL.COM
CATEDRÀTIC DE CIÈNCIA DE LA COMPUTACIÓ I INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

LA PAU QUE NO SABÍEM DIR

131

La incapacitat de l'ésser humà de conviure en pau no sempre naix de l'odi o de la violència explícita. Sovint comença molt abans, en un lloc més subtil i incòmode: la nostra incapacitat per posar-nos d'acord sobre què és, exactament, la pau. Vivim en un món globalitzat, hiperconnectat i aparentment conscient dels seus propis conflictes, però profundament miop quan es tracta de compartir un significat comú per a un concepte tan fonamental.

Si preguntem què és la pau a una persona europea, probablement parlarà de drets, llibertats i institucions que garanteixen la convivència. Una persona africana pot entendre-la com l'absència de guerra, fam i desplaçament, és a dir, com la possibilitat de viure i romandre. A Nord-Amèrica, la pau sovint s'associa a la seguretat i a la llibertat individual. A Sud-Amèrica, pren la forma de justícia social i absència de violència estructural. I si mirem cap a l'Àsia, les diferències es multipliquen: al nord, la pau pot ser estabilitat política; al sud, harmonia comunitària; a l'est, ordre social; a l'oest, simplement no viure sota l'amenaça constant del conflicte.

Totes aquestes definicions són legítimes. I, tanmateix, cap no és suficient per si sola. Potser el problema no és que no vulguem la pau, sinó que cadascú defensa una pau diferent, arrelada a la seua història, les seues ferides i les seues pors. Davant d'aquesta fragmentació, per què no fer el que ja fem amb tants altres problemes quotidians? He preguntat a una intel·ligència artificial. No perquè tinga la veritat, sinó perquè té menys memòria emocional i menys interessos territorials. Només llenguatge, patrons i síntesi, no exemptes de biaix.

El meu model de llenguatge ens proposa les següents definicions possibles de pau:

- 01 La pau és l'estat en què res no necessita ser imposat.
- 02 La pau és no haver de tenir raó per existir.
- 03 La pau és no sentir por del futur.
- 04 La pau és quan ningú no és convertit en mitjà per a cap fi.
- 05 La pau és la capacitat de cuidar la vida, fins i tot quan no convé.

Ara, la pregunta ja no és què diu la intel·ligència artificial, sinó què triem nosaltres. Farem l'elecció per sufragi universal, dipositant el vot en l'urna amb forma de ninot de la Falla Arrancapins. La frase més votada serà indultada del foc, emmarcada i exposada al casal. No com una solució definitiva, sinó com l'emblema d'un any en què, potser, una màquina ens va ajudar a recordar una cosa essencial: que la pau comença quan acceptem definir-la junts.

132

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

C1
SENSE EL NOBEL PER LA PAU
EL PRESIDENT TRUMP CONTRATAÇA

Després de no rebre el Nobel de la pau, Donald Trump reclama el Bunyol d'Or amb Fulles de Llorer i Brillants per ser el que més foc ha fet al món en tot l'any. Si no és així amenaça en pujar els aranzels de la ferradura i el garrofó de les paelles.

134

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

135

LA TIRACA CORREGUDA

C2
ACLARIT PER FI, QUE VA FER MAZÓN
AL LLARG DELS FAMOSOS "37 MINUTS"

Després d'un treball intensíssim d'investigació, ja es sap què va fer Carlos Mazón en eixos 37 minuts en que no es sabia res del que va fer la vesprada del 29 d'octubre del 2024. Doncs Mazón, en el estat en el que estava, va trigar 37 minuts en posar-se el jupetí de protecció civil per anar al CECOPI. Malgrat tot no el va aconseguir.

Aquest és el jupetí personalitzat
que Mazón no es pogué posar.

C3

MIGUEL ANGEL RODRIGUEZ MATISA LES SEUES DECLARACIONS

Quan el cap de premsa d'Isabel Diaz Ayuso manifestà al jutjat que “lo que yo tengo son canas” no es referia a les canes del seu cap o la barba, “me refiero a las canas de mi magno escroto, por eso digo lo que me sale de los güevos”, ha declarat. Després, a les preguntes dels periodistes digué que el xampú que utilitza és de marca galega “La Toga”, de tota la vida.

136

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

137

C4

MANIFESTACIÓ DE TRUMP A PEU D'AVIÓ

Donald Trump diu que li han fet un test d'intel·ligència i ha sortit molt bé. Després s'ha demostrat que el que li varen fer és un test de demència. Es desconeixen els resultats.

LA TIRACA CORRIGUDA

C5

LA COMUNITAT EUROPEA "INDIGNADA"

De fons ben informades es sap que la comunitat europea té la sospita, encara per confirmar, de que és possible que hi haja indicis fonamentats de la possibilitat de que es puga demostrar que el govern de Netanyahu haja pogut cometre alguna irregularitat en el genocidi en Gaza i Cisjordània. De ser així es formaria una comissió d'investigació que en el terme de menys de 12 anys tindria les conclusions de la investigació i es prendrien fortes mesures contra el govern israelià.

138

L'LIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

139

C6

EL PP DE VALÈNCIA COMENÇA A CONFIAR FEINES A PACO CAMPS

Segons veus del partit, confirmades per Paco Camps, el partit conservador local ha començat a confiar a l'ex-president algunes tasques en l'aparell del partit, concretament el passat desembre l'han confiat el repartiment i venda de la loteria de nadal del partit. En aquesta tasca l'acompanya Carlos Fabra, especialista en el tema que l'assessorarà. A preguntes d'aquesta redacció Camps ha manifestat que, en breu espera que li facen "bibliotecario archivero" de la seu del partit al cap i casal.

LA TIRACA CORRIGUIDA

C7
VA PASSAR AHIR A MIGDIA

Isabel Díaz Ayuso entra en pànic al convocar una roda de premsa a la seu la Comunitat de Madrid i comprovar que no ha assistit cap periodista. Al crit de Miguel Ange-eeeeee! va sortir de de la sala espaordida.

El seu equip ha hagut de portar-li tres valerianes i dos Trankimazins per a poder superar la crisi.

1-10

LLIBRIET FALLA ARRANCAPINS 2026

1-11

LA TIRACA CORRIGUDA

C8
FALSA ALARMA

Miguel Angel Rodríguez publica una noticia i resulta ser verdadera. Davant l'estupefacció de la classe política i periodística, el cap de premsa d'Ayuso a demanat excuses i ha afirmat: "lo siento, me he equivocado y no volverá a ocurrir".

PRIMICIA DE LA NOSTRA REDACCIÓ

Donat que nosaltres també tenim canes i no necessitem ser notaris per contrastar les nostres notícies, volem publicar la primícia de que Miguel Angel Rodríguez podria ser un borratxo, pederasta, cocaïnòman, puter, homòfob i feixista per la pinta que té i... el color de les seues corbates. I també pateix halitosi.

LLIBRIET FALLA AIRRANCAPINS 2026

LA TIRACA CORRIGUIDA

RECORD GUINNESS RETIRAT

La Organització dels Records Guinness ha retirat el record que havia atorgat a l'ex-president José Mª Aznar que havia dit fer 32.000 abdominals en 15 minuts. El record l'havia justificat amb una foto dels seus abdominals. En analitzar la foto es van adonar que realment la foto estava feta pel sistema que mostra la imatge.

JORNADES CONVOCADAS PER VOX

La formació d'ultradreta Vox ha convocat unes jornades per reivindicar l'època que, segons ells, ha estat el millor període de la humanitat; el paleolític mitjà.

L'organització social, el lideratge del mascle alfa, l'enèrgica reacció contra individus nouvinguts, així com la vigilància contra l'ocupació de coves per part d'altres neandertals han meravellat l'auditori. La delegació Valenciana ha presentat una ponència sobre l'existència de la llengua Valenciana ja en eixe període.

A les jornades hi havia un foto cool per retratar-se amb un neandertal dissecat

INFORMACIÓ DESMENTIDA PEL TSJ

El jutges del TSJ han desmentit que soparen amb Alberto González Amador i Miguel Angel Rodríguez la nit de nadal “solo participamos en el amigo invisible” han declarat.

13
**CANVI DE POLÍTICA DE
LES EMPRESES DE SEGURETAT**

Donat que l'any passat el número de denúncies per ocupacions il·legals ha estat al voltant de 15.000 (el 80% dels habitatges okupats de propietat dels bancs) i els desnonaments han estat més de 27.000, les empreses de seguretat deixen d'oferir serveis anti-okupa i passen a oferir serveis anti-desnonaments. El grup "Desokupa" passa a ser "Desdesnona".

Els agents de l'empresa de seguretat desallotgen el secretari del jutjat i els seus acompanyants que volien fer efectiu el desnoname

146

LLIBRIET FALLA AIRRANCAPINS 2026

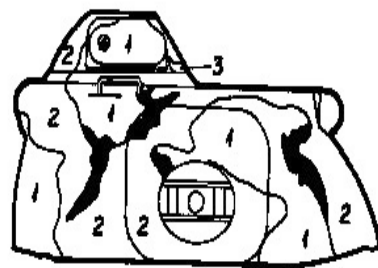
AIRRANCAPINS
SOM

Lluís Alabau, Pepe Albelda, Manuel Alcañiz, Xavier Alfaro, Lluís Alfaro, Daniel Almudever, Ofelia Arques, Marian Boeto, Manuel Burgos, Alma Cabanes, Màriam Cardona, Marta Castaño, Vicente Chofré, Gisela Clavell, Pili Collado, Carmen Covisa, Wili Cubells, Rosa María de la Asunción, Paco Duart, Lluís Antoni Ferrer, Rafael Gandía, Miquel Garrido, Vicent Garrido, Pau Garrido, Daniel Girba, César Gómez, Francisco José Gómez, Marisa Hernández, Ariadna Hernández, Gil-Manuel Hernández, Violeta Hernández, Fernanda Jarque, Galla Llorca, Maria Lorente, Engracia López, Vicent Marín, Marta Martínez, Francisco Merino, Rafa Miralles, Vicenta Miralles, Carles Mora, Eva Moreno, Sandra Muñoz, Carlos Enrique Navarro, Yolanda Olcina, Àfrica Orovitg, Pepe Palau, Esperanza Pascual, Eva Pérez, Reyes Pe, Conrad Pisa, Joan Manuel Prats, Inma Quilis, Agnes Ramón, Marta Real, Àngela N. Ricart, Teresa Rocher, Empar Romero, Pep Romero, Guillem Romero, Ricardo Ruíz, María Sánchez, Manuel José Sanz, Mariví Sentandreu, Valentina Servera, Azahar Valero, Carles Verdú.

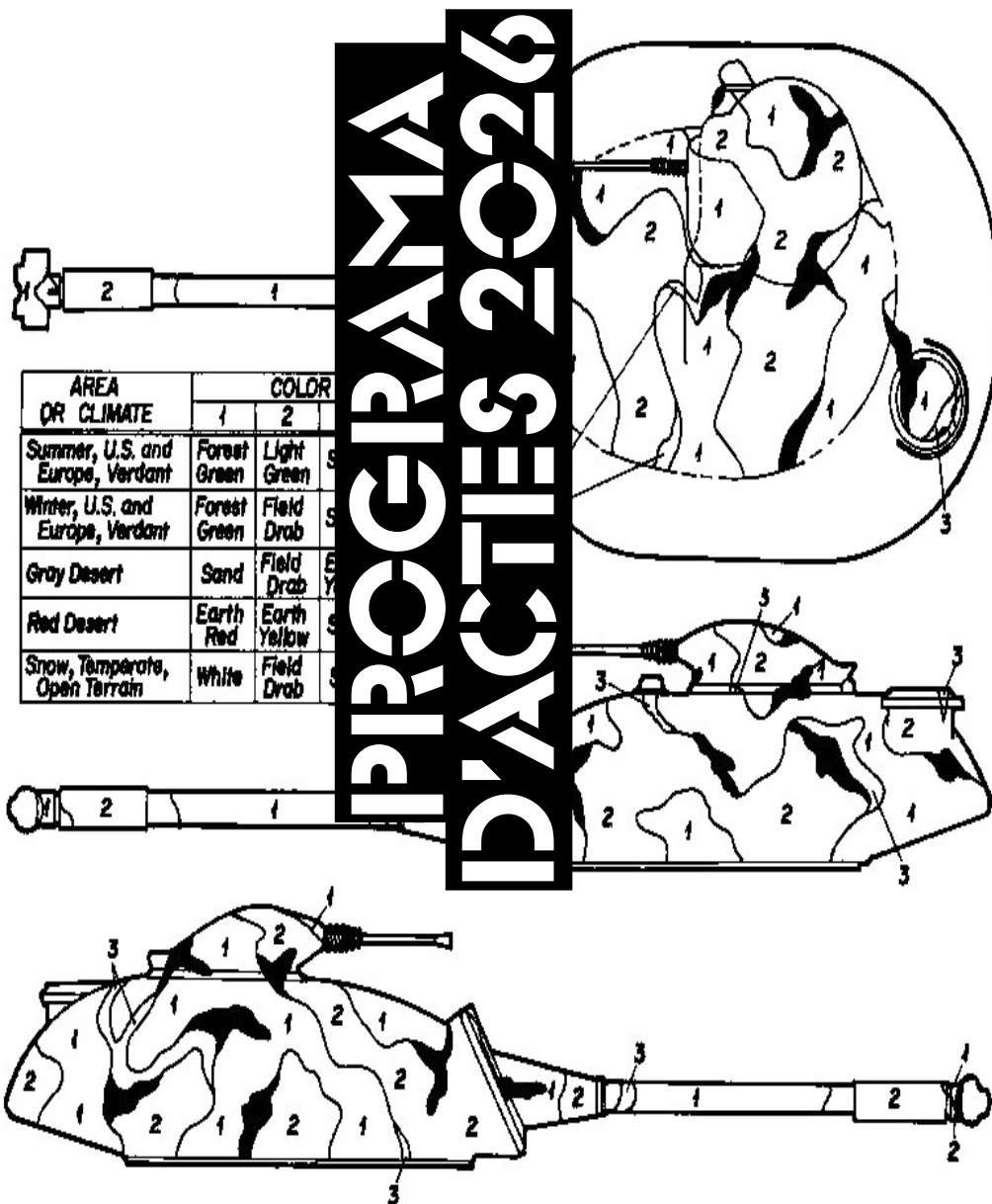
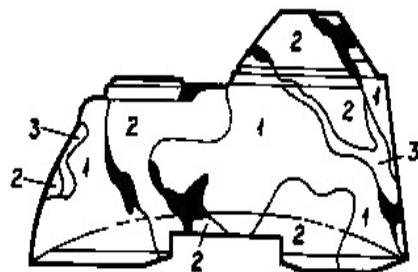
148

149

Roberto Alamar, Aida Albelda, Núria Albelda, Rafael Andrés, Adrián Andújar, Arcadi Àngel, Pedro Daniel Batista, Ruth Boeto, Llum Cabanes, Ana Campos, Alvar Carpi, Lola Collado, Celia Collado, Enrique Domenech, Carlos Escrivá, Miriam Gallardo, Ferran Vicent Garcia, Teresa Gil, César Gómez, Francisco José Gómez, Rodolfo Gozalo, Borja Iváñez, Mari Carmen Lezana, Miguel Àngel Martí, Julia Martín, Mª Teresa Martínez, Virtudes Martínez, Jessica Marzal, Rosa Millet, Araceli Miquel, Sergio Navarro, María Orrit, Helga Pérez, David Pérez, Elvira Peris, V. Hilari Prats, José Manuel Rius, Pau Rodríguez, Amparo Romero, Mar Ruano, Tania Sánchez, Maite Sanz, Gurutz Sanzberro, Cecile Sauvage, Emmanuel Arasuwe Schreiber, M. Isabel Sendra, William Sierra, Esperanza Simón, Alba Vicente, Antonio Vicente.

FRONT VIEW

151

DIUENIDRIES 13 MARÇ

- “Plantà” de les falles

DISSABTE 14 DE MARÇ

- **MIGDIA:** concert de quartet de corda a peu de falla.
- **VIESPRAIDA:** Bingo musical
- **21.00H** Sopar d’embotits
- **NIT:** Arrancaqueer

DIUMENGE 15 DE MARÇ

- **12.00** Conta-contes amb Alicia Casanova
- **TOT SEGUIU:** Homenatge a la font del barri amb música i ball
- **TAPIEC**
- **VIESPRAIDA:** Torneig Fallera Calavera

PROGRAMA D'ACTES 2026

DILLUNS 16 DE MARÇ

- 19.00 Presentació del Llibret Arrancapins 2026
- 21.00 Sopar de pa i porta
- 23.00 Nit de festa al casal

DIMARTS 17 DE MARÇ

- 12.00 Activitat infantil
- 21.00 Sopar de Gaspatxos i Arròs en fesols i naps
- 23.00 Correfocs dels dimonis de Massalfassar
- 24.00 Nit sorpresa al casal

DIMECRES 18 DE MARÇ

- 22.00 Sopar de paelles
- 24.00 Concertàs: Reina Mora

DIJOUS 19 MARÇ

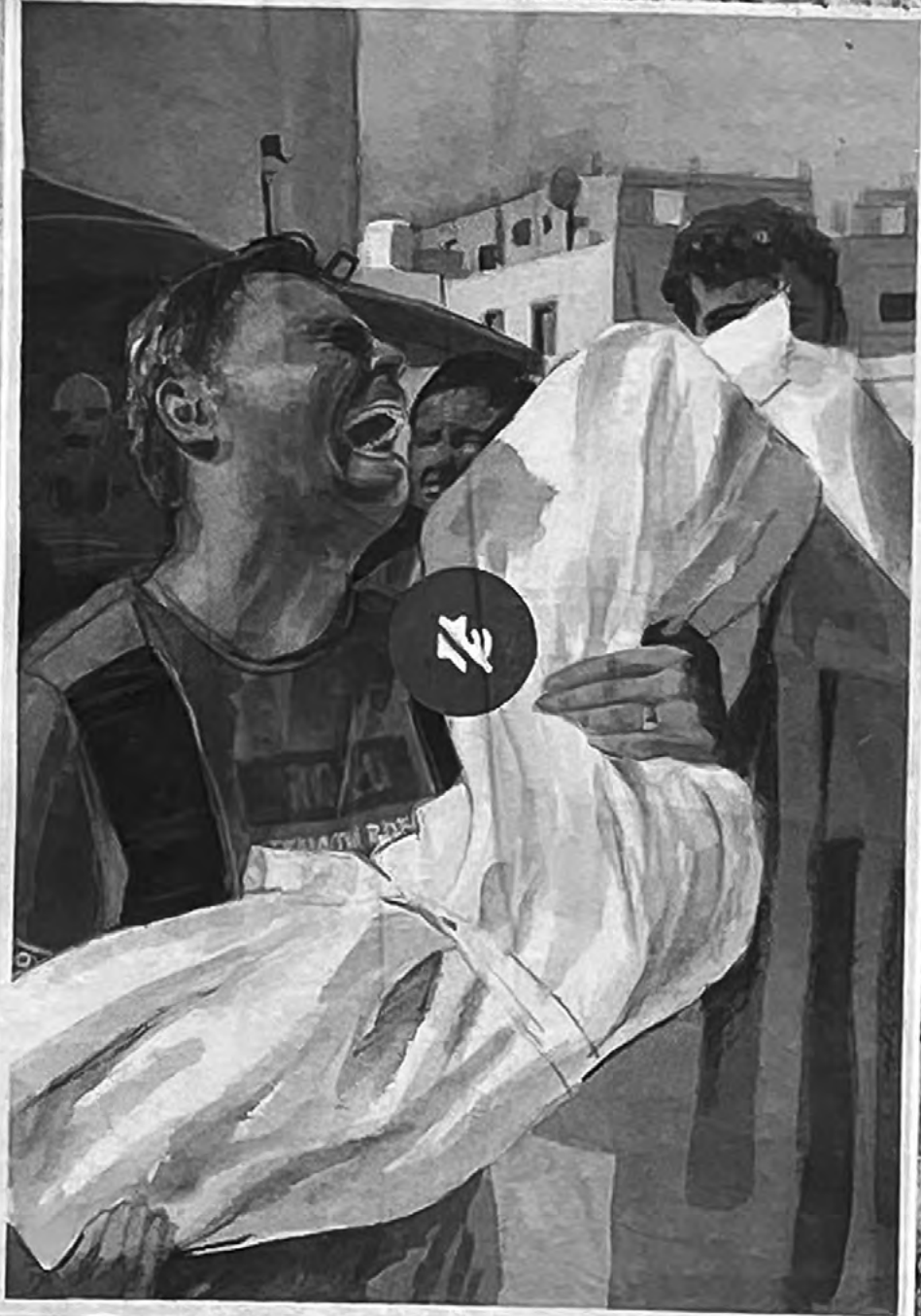
- 12.00 Dia de la Terra: Dansà, Muixeranga i cercavila
- 18.00 Jam al casal.
- 20.00 crema de la falla infantil
- 21.00 Sopar de pa i porta
- 22.00 Cremà de la falla gran.

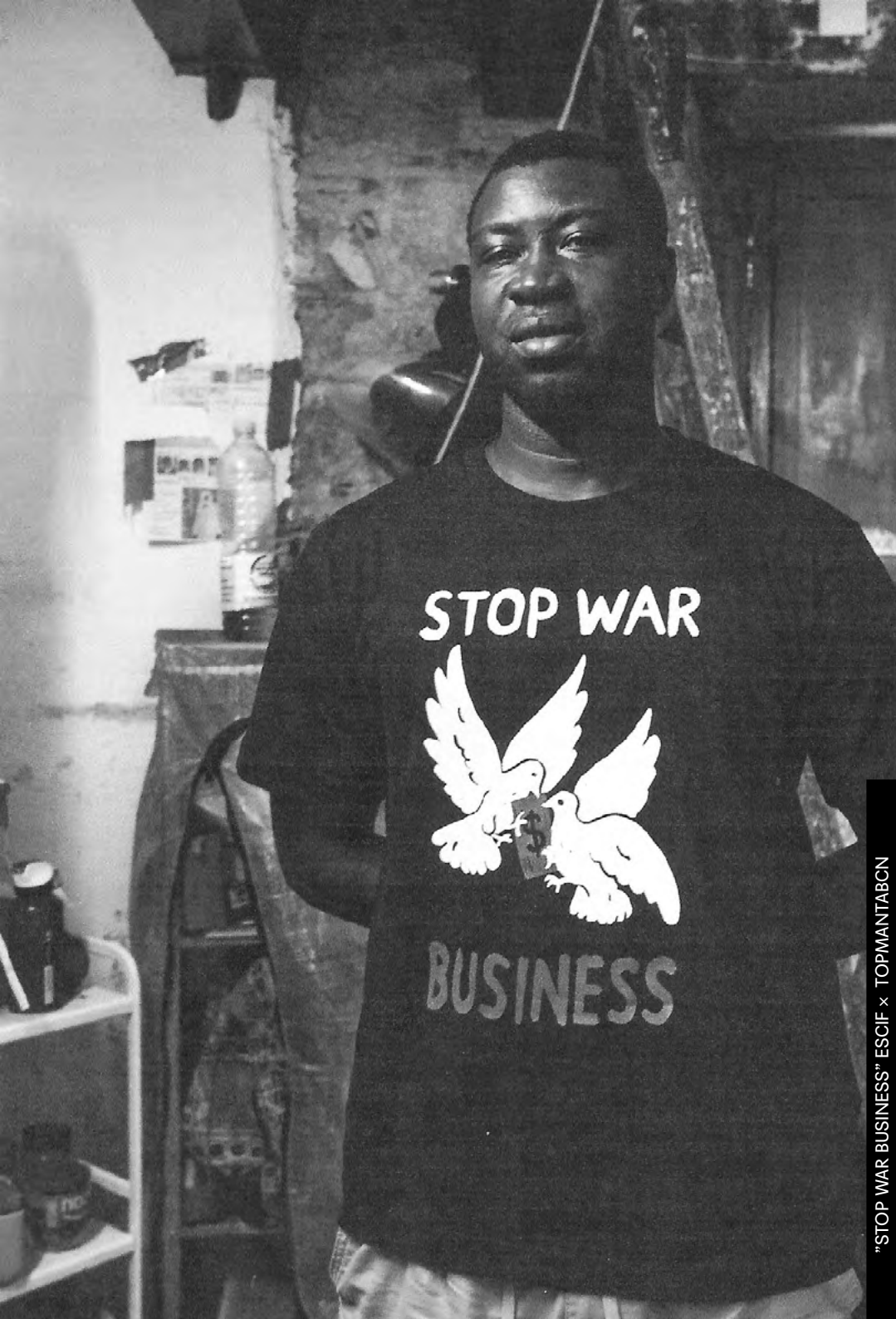
152

LLIBRET FALLA ARRANCAPINS 2026

"DOS COLOMS, UNA BRANCA" ESCIF — FOTOGRAFIA DE JOSÉ BRAVO

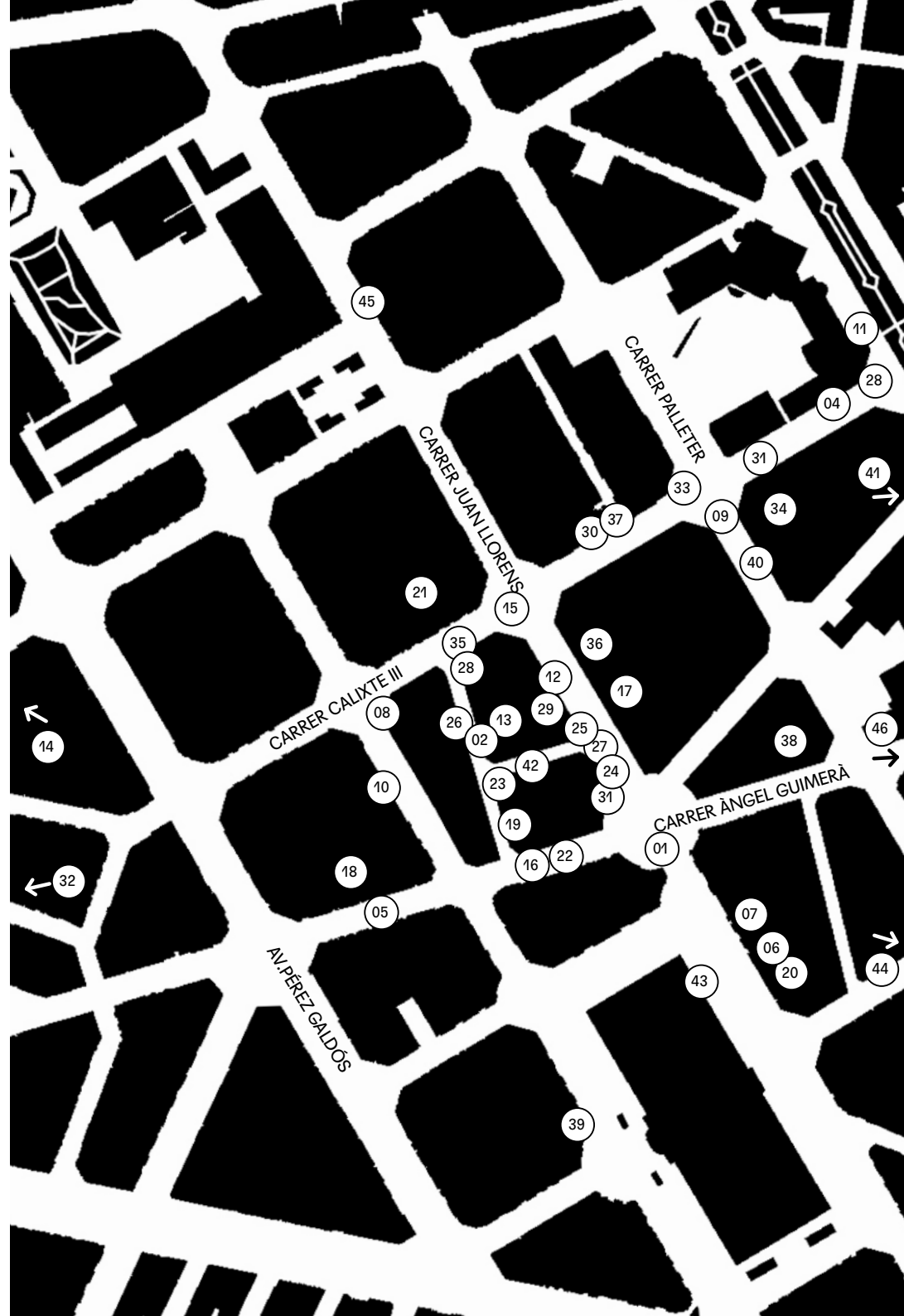

GUÍA ARRANCAPINS

[01] LUCES LED	[24] SARAVIA
[02] HOTEL CASUAL
VALÈNCIA NATURA	[25] LA BODEGUITA
[03] EUROMUSIC FESTIVALS	[26] BICIPARC JOAN
[04] CENTRE PROFESSIONAL
DE DANSA VALÈNCIA	[27] CAPRICHOS Y COPAS
[05] ALBERTO I JAVIER	[28] SERENDIPIA
[06] CAMIRI RESTO BAR	[29] MOMOAS GASTROBAR
[07] MOON LIGHT	[30] EL GARITO
[08] VENTANAS SAN
NICOLÁS	[31] XARCUTERIES
COSO BLASCO
[09] BODEGA VALERO	[32] CREMAVAL
[10] GEORGI	[33] 88 GAFAS
[11] 13 REPULGUES	[34] ELI. SAL DE BAYAS
[12] NIVEL	[35] CHARLIE BROWNIE
[13] ALCANTARA BISTROT	[36] PIZZERIA RICCIOLI
[14] DECO-BRIC	[37] TONET I ROSETA
[15] FRANCISCO GIL	[38] CASA PLANES
[16] RAUSELL	[39] COPISTERIA ABASTOS
[17] A MENOS CUARTO	[40] LENGUAS VIVAS
[18] PEIXATERIA VIVAMAR	[41] SOCIETAT CORAL
EL MICALET
[19] VICENTE RAIMUNDO	[42] GRUP DE CONSUM
EL CABASSET
D'ARRANCAPINS
[20] ORSON RESTAURANT	[43] CLUB KARATE ABASTOS
[21] EL CABEZÓN
AFORTUNADO	[44] ABASTOS ADVOCATS
[22] FARMÀCIA SENTANDREU	[45] TU ARROCERO
[23] LA TAULA DE PAULA	[46] CAIXA D'ONTINYENT

*Volem agrair al comerç del barri el seu suport,
que tant ajuda al projecte de la Falla Arrancapins.*

[00] CAIXA D'ONTINYENT

C/ Guillem de Castro nº 8 València.
Tel. 963 512 302

[01] LUCES LED

Especialistes en Instal·lacions Elèctriques
a la llar i ventiladors de sostre

lucesLED

C/ Àngel Guimerà N° 45, 46008 València
Tel. 960 262 500
Avaries: 654 609 242 / 615 286 003
e-mail: lucsesledventa@gmail.com

[02] HOTEL CASUAL VALÈNCIA NATURA

Hotel únic inspirat en la natura: la calidesa de la Terra i la lleugeresa de l'Aire, la serenitat de l'Aiguai l'Energia del foc

C/ Pintor Vila Prades N°14, 46008 València
Whatsapp: 674 222 543
E-mail: natura@casualhoteles.com

[03] EUROMUSIC FESTIVALS

Troba els teus festivals de música favorits al llarg de tot l'any des de Música Clàssica a Heavy Metal.
Per a festivalers i amants de la música.

MAP OF
THE EUROPEAN
MUSIC FESTIVALS

www.euromusicfestmap.com
FB/IG: euromusicfestmap
info@euromusicfestmap.com

[04] CENTRE PROFESSIONAL DE DANSA VALÈNCIA

Especialitats de Dansa Clàssica, i Dansa
Espanyola. Titulació oficial

C/ Calixt III N° 11-13 baixos. 46008 València
www.cpdansaValència.com
 e-mail: info@cpdansaValència.com
 Tel. 963 858 054 / 640 291 728

[05] ALBERTO I JAVIER

Bricolatge i Ferreteria. Tall de Tauler a mida

C/ Àngel Guimerà N° 65, baix, 46008 València
www.albertoyjavier.com
 e-mail: info@albertoyjavier.com
 Tel. 963 841 927

[06] CAMIRI RESTO BAR

Entra, gaudeix i emporta't una emoció

C/ Bon Ordre N° 7, 46008 València
Tel. 963 365 979 / 610 086 800

[07] MOON LIGHT

Café - Restaurante. Menjars en minuts. Cuina Mediterrània

C/ Bon Ordre N° 3, baix. 46008 València
Tel. 96 207 24005 / 619 364 103

[08] VENTANAS SAN NICOLÁS

Portes - Finestres - Persianes - Vidres - Mosquiteres - Tendals

C/ Martí l'Humà N° 23, baix, 46008 València
Tel. 96 384 20 50 / 628 405 984
e-mail: info@aluminiossannicolas.es
www.ventanassannicolas.com

[09] BODEGA VALERO

Bodega

C/ Palleteer N° 51, baix 46008 València
Tel. 963 855 078
e-mail: karotone2008@gmail.com

[10] GEORGI

Perruqueria i estètica. Elisa Quintana

C/ Martí l'Humà N° 28, baix. 46008 València
Tel. 963 821 001 / 685 827 328
facebook/instagram: @georgihair

[11] 13 REPULGUES

Gastronomia Argentina

GV Ferran El Catòlic n° 35 (esq. Calixt III) 46008 València
Tel. 624 845 502

C/ Borriana n° 48 46005 València — Tel. 624 380 297

C/ Serrans n° 20 46003 València — Tel. 604 820 379

IG. @trecerepulgues

e-mail: 13repulguesValència@gmail.com

[12] NIVEL

Perruquería

C/ Joan Llorenç n°58, baix, 46008 València
Tel. 963 852 748

[13] ALCANTARA BISTROT

Una gastronomia de temporada divertida i rica en sabors. On
plats italians es barregen amb els d'ací. Una cuina femenina
i familiar que no ha oblidat les seues arrels llatines

C/ Villanueva i Gascón n° 10. 46008 València
Tel. 96 201 11 05 / 601 227 978
IG. @alcantara_bistrot
www.alcantarabistrot.com

[14] DECO-BRIC

Pintures. La marca del professional.
Distribuïdor de pintures MONTÓ

Deco-Bric

Distribuidor de pinturas Monto

Avinguda de Pérez Galdós nº 91 (damunt del túnel). 46018 València
Tel. 963 85 85 43
FB: deco-bric

[15] FRANCISCO GIL

Perruquer Home Dona xiquets i xiquetes

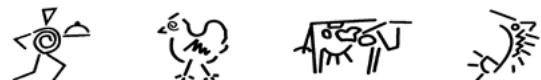

C/Joan Llorenç, nº 48 (Xamfrà Calixt III). 46008 València
Tel. 96 385 10 95
e-mail: francisco_gil.peluquero@hotmail.com

[16] RAUSELL

Menjars Preparats

R A U S E L L

C/ Àngel Guimerà n° 61. 46008 València
Tel. 963 843 193

[17] A MENOS CUARTO

Bocateria & Cervesseria

C/ Joan Llorenç n° 63 46008 València
Tel. 963 322 510
e-mail: bocateria.amenoscuarto@gmail.com
instagram: grupoamenoscuarto
facebook: bocateria_amenoscuarto

[18] PEIXATERIA VIVAMAR

Productes frescos, Congelats i Gourmet

C/ Àngel Guimerà n° 68. 46008 València.
Tel. 963 822 006
whatsapp 610 596 171

[19] VICENTE RAIMUNDO

Forn i Pastisseria. Elaboració Artesana

C/ Àngel Guimerà n° 58. 46008 València
Tel. 963 858 931

[20] ORSON RESTAURANT

Especialitats en cuina valenciana i peruana. Espai Cultural

ORSON
ESPACIO CULTURAL RESTAURANTE

C/ Bon Ordre nº 9 46008 València.
Tel. 963 856 959 / 608 784 930
www.restauranteorson.com

[21] EL CABEZÓN AFORTUNADO

Administració de Loteries nº 85

C/ Calixt III nº 22-baix- dreta 2. 46008 València.
Tel. 963 857 137 / 686 205 034
www.elcabezonafortunado.com
loteria@elcabezonafortunado.com

[22] FARMÀCIA SENTANDREU

C/ Àngel Guimerà n° 57. 46008 València.
Tel. 963 85 22 03
whatsapp 623 424 252

[23] LA TAULA DE PAULA

Restaurant - Brasseria Caragols a la llauna, calçots, figatells,
botifarra catalana, carns i peixos. Tot fet a la brassa

C/ Pintor Vila Prades n° 6. 46008 València.
Tel. : 963 848 948
e-mail: latauladepaula@gmail.com
IG: @latauladepaula

[24] SARAVIA

Decoració, persianes, finestres i tendals

C/ Joan Llorenç nº 62 baix. 46008 València.

Tel. 963 858 347

whatsapp: 687 446 759

www.persianasaravia.com

e-mail: info@persanasaravia.com

[25] LA BODEGUITA

Bar de Tapes i Restaurant. Bodega tradicional en el barri d'Arrancapins. Dimarts d'olla Valenciana. Divendres d'arròs al forn.

C/ Joan Llorenç nº 60. 46008 València

Tel. 963 850 100

e-mail: info@labodeguitadejuanllorens.com

[26] BICIPARC JOAN LLORENS

Aparcament per a Bicicletes

BICIPARC

BIKE YOUR LIFE & PARK THE REST

APARCA LA TEUA BICI DE MANERA SEGURA MOLT PROP D'ACÍ EN C/ PINTOR VILA PRADES, 15 BAIX

Siga com siga la teua necessitat tenim un pla per a tu.

- Obert 24 hores 365 dies
- Càmeres de vigilància CCTV
- Alarme
- Segur fins a 8.000€
- Flot contrasenya amb bancat anti clau
- Spies de monitoratge

1. Com funciona

- 1- Registra't en BICIPARC.COM o escaneja el codi *QR.
- 2- Tria l'aparcament que més et convinga.
- 3- Tria un pla: pagament per hores o contractar un abonament.
- 4- Aparca la teua bici.

SCAN ME

2. Tria un pla.

ABONAMENTS	PER HORES
Des de 16,99€ MES	Des de 0 fins a 2 hores 0.90 €
	Des de 2 fins a 5 hores 1.90 €
	Des de 5 fins a 10 hores 2.90 €
	Des de 10 fins a 24 hores 3.90 €

C/

ALQUILA EL TEU GUARDABICIS FAMILIAR TANCAT. (TRASTERS)
Guarda totes les teues bicicletes, patinets i tot el que no vols aparcar a casa.

600 490 990

Últims disponibles!

Pintor Vila Prades, 15, baix. 46008 València
Tel. 600 490 990

[27] CAPRICHOS Y COPAS

Esmorzars i Menjars

C/ Joan Llorenç n° 62 baix esquerra, 46008 València.
Tel. 652 850 918
instagram: caprichos_y_copas

[28] SERENDIPIA

Autèntic kebab turc, preparat al moment amb ingredients frescos i receptes tradicionals

C/ Pintor Vila Prades nº 24. 46008 València
Tel. 960 202 892 / Whatsapp: 697 811 104
FB: Serendipia / IG: Serendipia_vlc

[29] MOMOAS GASTROBAR

Concepte modern amb tapes, còctels
terrassa i molt bon ambient

C/ Joan Llorenç nº 58. 46008 València.
Tel.: 608 450 883
IG: @momoas_gastrobar

[30] EL GARITO

Pub. Copes barates amb billar i futbolí

C/ Calixt III n1 25, baix. 46008 València
Tel. 601 002 440

[31] XARCUTERIES COSO BLASCO

Pernils i cecines. Embotits Ibèrics i frescos. Companatges
cuits. Salaons. Hamburgueses, Conserves. Vins

C/ Juan Llorenç, n° 62 46008 València
C/ Santa Teresa n° 25 (Passatge Mislata) 46920 Mislata
Plaça Príncep d'Astúries n°4, 46920 Mislata
Tel. 616 333 320

[32] CREMAVAL

El teu nou magatzem de merceria, confecció i manualitats.

TU NUEVO ALMACEN DE MERCERIA, CONFECCIÓN Y MANUALIDADES

- **CREMALLERAS** •
en todas sus versiones y colores. Stock y a medida.
- **HILOS DE COSER** •
Distintas tenacidades en amplia gama de colores.
- **CINTAS ELASTICAS** •
En todos sus anchos, ojaleras y con cordón incorporado.
- **TODO PARA LA COSTURA** •
Costureros con encanto (montaje completo).
- **CINTAS DE CIERRE POR CONTACTO** •
De coser y adhesivo, distintos anchos y amplia gama de colores.
- **PASAMANERIAS Y APLIQUES** •
disfraces, decoración, customiza tus prendas siguiendo las tendencias.
- **PUNTILLAS Y BORDADOS** •
fallera, confección, hogar...
- **ACCESORIOS DE CORTINA** •
- **CINTAS , BIESES Y VIVOS** •
- **PATCHWORK** •
- **Y MUCHAS COSAS MÁS...**

PRECIOS DE FABRICA, AL MAYOR Y DETALL. CON LA GARANTIA DE *Cremaval* (contigo desde 1965)

TIENDA EN VALENCIA:	TIENDA EN QUART DE POBLET:	FABRICA Y DISTRIBUCION EN:
AVENIDA DEL CID, 38 - 46018 VALENCIA TLF: 963501777 - EXTENSION 1 WHATSAPP: 657 49 59 07 EMAIL: TIENDA@CREMAVAL.COM	AVENIDA JUAN RAMON JIMENEZ, 7 POLIND. BARRIO DEL CRISTO 46930 QUART DE POBLET (VALENCIA) TLF: 963501777 - EXTENSION 2 EMAIL: TIENDA@CREMAVAL.COM	AVENIDA JUAN RAMON JIMENEZ, 7 POLIND. BARRIO DEL CRISTO 46930 QUART DE POBLET (VALENCIA) TLF: 961532412 EMAIL: VENTAS@CREMAVAL.COM

ESTAREMOS ENCANTADOS DE VOLVER A VERTE

Avinguda del Cid nº 38. 46018 València.
Whatsapp: 657 495 907 / Tel. 963 501 777
e-mail: tienda@cremaval.com

[33] 88 GAFAS

Exàmen visual, òptica, lents de contacte, reparació i ajustos de montures. Yohana Collante Col·legiada
nº 28966 La teua òptica de confiança

88gafas

C/ Calixt III nº 19. 46008 València.
Tel. 625 611 137 / 960 216 451
IG. @88_gafas

[34] ELI. SAL DE BAYAS

Cuinem per tu. Paelles per encàrrec.

SAL DE
BAYAS

P/ Calixt III n° 23, baix. 46008 València
Tel. 601 002 440
IG: @SaldeBayas
e-mail: saldebayas@gmail.com

[35] CHARLIE BROWNIE

Restaurante Bistró. Cuina Fusión Colombiana-Mediterránea

C/ Calixt III n° 35 baix. 46008 València.
Tel. 961 930 329 / 656 597 738
e-mail: info@charliebrownie.es
IG: @charliebrownie.es

[36] PIZZERIA RICCIOLI

Autèntic sabor Italià. É BUONISSIMA

C/ Joan Llorenç nº 61 baix. 46008 València.
Tel. 960 227 809
IG: @ricciolipizzeria

[37] TONET I ROSETA

Forn Tradicional - Gelateria - Cafeteria. Especialitats en pastes caseres. Tot elaborat amb productes de primera qualitat sense aditius.

C/ Calixt III nº21-23, baix. 46008 València.
Tel. 963 859 922
e-mail: tonetiroseta@hotmail.com

[38] CASA PLANES

Carnisseria

casa planes

En tus paellas y torrás...
¡elige la frescura!

C/ d'Àngel Guimerà, 38 46008 València
963 82 78 66
682 63 37 50

 casaplanes.com @casaplanes_

C/ Àngel Guimerà nº 38 baix. 46008 València.
Tel. 963 827 866 / 682 633 750
www.casplanes.com
FB/IG: @casaplanes.com

[39] COPISTERIA ABASTOS

Copisteria Abastos

- FOTOS CARNET
- IMPRESSIÓ GRAN FORMAT
- IMPRESSIÓ DIGITAL B/N
- IMPRESSIÓ DIGITAL COLOR
- IMPRESSIÓ PLANS
- ENQUADERNACIONS
- PLASTIFICACIONS

C/. Alberique, 29 - VALENCIA
Telf. 653 865 804
copisteriaabastos@gmail.com

C/ Alberic nº 29 baix. 46008 València
Tel. 653 865 804
copisteriaabastos@gmail.com

[40] LENGUAS VIVAS

Centres d'idiomes a València. Learn english with us

lv
idiomas

AN EXPERIENCE
THAT TRANSFORMS.
A LANGUAGE THAT
CONNECTS.

lenguas-vivas.com
lenguasvivasvalias.com

CURSOS DE IDIOMAS
INTENSIVOS
EXAMS
VIAJES
SUMMER CAMP
TRADUCCIÓN

**CONNECTING
STUDENTS
TO THE
WORLD**

QR code

C/ Palleteer nº 43- 45. 46008 València.

Tel. 963 82 10 58

www.lenguas-vivas.com

e-mail: info@lenguas-vivas.com

[41] Societat Coral EL MICALET

SOCIETAT CORAL
EL MICALET

Des de 1893. Centre Cultural

Escola de Teatre el Micalet

Escola de Música Matilde Salvador

Institut Musical Giner

VINE A CONÉIXER-NOS AL COR DE VALÈNCIA

Clases de música i teatre individuals i en grup, de tots els estils
Grup de teatre per adults els dimarts de 18:30 a 21:00. Consulta totes les especialitats de música
a la nostra pàgina web: www.elmicalet.cat

Un món especial per als més menuts i menudes
Clases de música i teatre des de xicotets, conjunts infantils i juvenils, Coraleta El Raconet...

Forma part de les nostres agrupacions
Colla de tabal i dolçaina el Micalet, Orfeó el Micalet, coraletes per edats,
grups de guitarres, grup de danses Alimara, grup de cordes,
grup de música moderna, rondalla, Jove Orquestra Salvador Giner...

Tot un univers d'activitats culturals al teu abast
Defensem la llengua i la cultura amb concerts, recitals, tertúlies, encontres acadèmics,
exposicions temporals, presentacions, Teatre Micalet, Premis Miquelet, Novembre Cultural...

ASSOCIA'T!

www.elmicalet.cat

C/Guillem de Castro, 73
46008 - València

96 392 07 86
info@elmicalet.cat

@elmicalet
@elmicaletsc

C/ Guillem de Castro nº 73. 46008 València.

Tel. 963 920 786

e-mail: info@elmicalet.cat

FB/IG: @elmicalet

[42] GRUP DE CONSUM EL CABASSET D'ARRANCAPINS.

Grup de Consum Responsable

**grup de
consum
responsable**

**el cabasset.
d'Arrancapins**

vos desitja

unes Falles
ecològiques,
de proximitat,
fetes a mà
i amb molt de sabor.

estem tots els dimecres a les 18:00 al casal de la falla
elcabassetdarrancapins@gmail.com

C/ Villanueva i Gascon n° 7. 46008 València.
Al Casal de la falla tots els dimecres a les 18 hores
elcabassetdarrancapins@gmail.com

[43] CLUB KARATE ABASTOS

Classes al llar del curs escolar. De setembre a juny.
Defensa Personal i Karate. A partir de 6 anys

Defensa Personal

Goshin-Autodefensa-Karate

***¡Supera tus propios límites y
aprende a defenderte!***

Profesorado titulado por la RFEK

Manuel Martín-Baylo 3er DAN de Karate, 3er DAN de Goshin, Entrenador de Karate de nivel 3

***Viernes de 17.30 horas a 19.00 horas
IES Abastos C/ Alberique 18***

***karateabastos@gmail.com
681223844 (Engracia)***

IES Abastos. C/ Alberic n° 18 46008 València
whatsapp: 681 223 844
e-mail: karateabastos@gmail.com

[44] ABASTOS ADVOCATS

Assessorament Jurídic, reclamacions i defensa en pleits...

*PER A ESTALVIAR EN COSTOS I DISGUSTOS
ÉS RECOMANABLE ACUDIR A L'ADVOCAT*

abASTOS aBOGADOS

ASSESORAMENT JURÍDIC, RECLAMACIONS I DEFENSA EN PLEITS, MEDIACIÓ EN
CONFLICTES, ASSESORAMENT MERCANTIL I TRIBUTARI,...

Mes informació en la web:

www.abastosabogados.com

C/ Palleteer nº1, 9 entresol. 46008 València.
Tel. 96 384 79 76 / Fax: 96 384 83 66
e-mail: info@abastosabogados.com
www.abastosabogados.com

[45] TU ARROCERO

Paelles i arrossos a domicili a València: autèntiques
paelles i arrossos Valencians, a domicili amb
lliurament gratis, sense fiança i feta al moment.

Tu arrocerero

C/ Joan Llorenç nº 25 baix. 46008 València
www.tuarrocerero.com
Tel. 960 490 410

[46] CAIXA D'ONTINYENT

**ÉS L'HORA DE VOLER
COMPROMETRE'T AMB
TU MATEIX.
ÉS L'HORA DE VOLER MILLOR.**

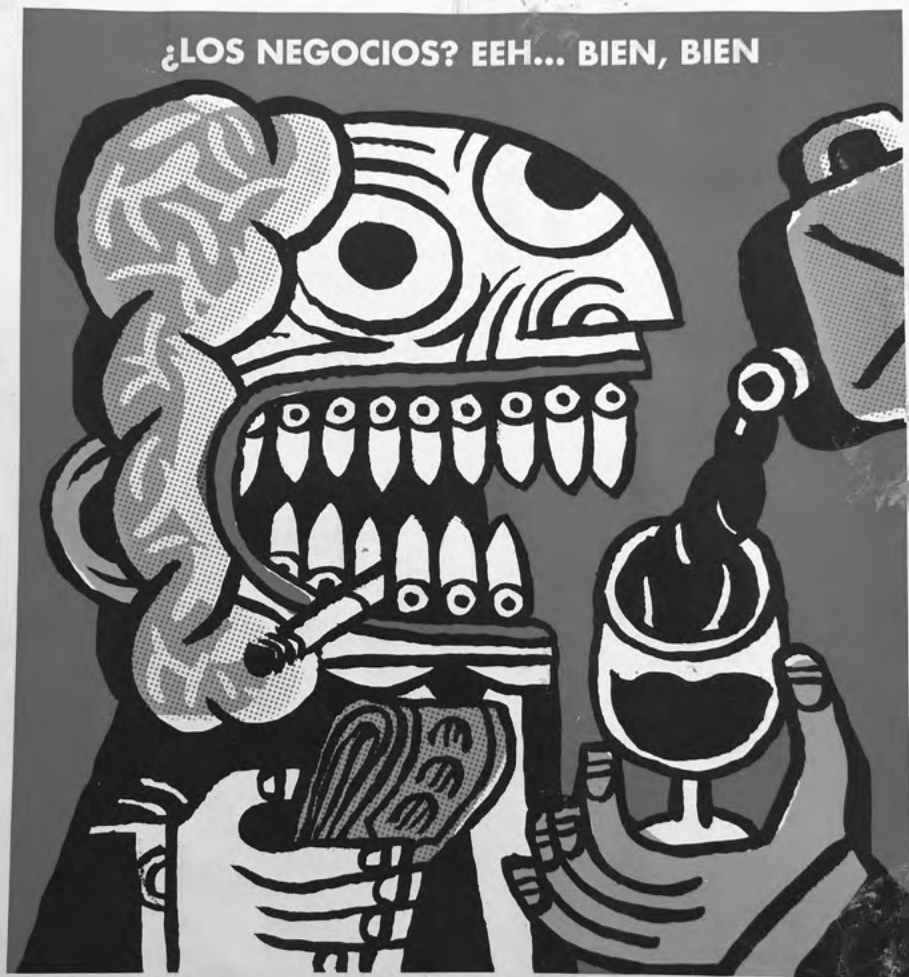
En Caixa Ontinyent desenvolupem productes financers per a donar suport als teus projectes i donar-te les millors condicions si ajuden al progrés del territori. Això és **voler millor**.

 Caixa Ontinyent
Voler millor

C/ Guillem de Castro nº 8 València.
Tel. 963 512 302

"PALESTINA LLIURE" ELIAS TAÑO

DIPUTACIÓ DE
VALÈNCIA

AJUNTAMENT
DE VALÈNCIA

Aquesta comissió ha rebut subvencions
per les activitats de les festes falleres de 2026.

**Desarma
tus impuestos
Objeción Fiscal**

Plataforma de Cristianos por la Paz

Coordinadora Pacifista

DESARMEMOS AL ADULTO

**LA UNA NO
FERENDUM PARA SALIR
NO A LAS BASES EXTR.**

Ni OTAN, ni Pacto de Varsovia
¡Independencia nacional!

ASOCIACION TIMPERIALIS

OTAN
NO
NO
NO

AT anti

ASOCIACION ANTIIMPERIALISTA

L'OTAN

REFERENDUM YA
BIN TRAMPAS
M. CHANTALIER

BASES

DESAR.
MAMENT

Partit Comunista del País Valencià

coordinadora pedagógica

que n
existei:

ES FORM:

RENDUM JA PER
R DE LA OTAN !

de salivaria

AN NI BASE

ROMISSILS

Pau i el Desarmament